8554 AA 60100200
OSREDNJA KNJIŽNICA
P.P.126
66001 KOPER

PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo

Cena 400 lir

Leto XXXVII. Št. 212 (11.034)

TRST, torek, 8. septembra 1981

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

KONČNA OCENA BO MOŽNA KOMAJ KONEC MESECA

VLADNA GOSPODARSKA POLITIKA ŠE VEDNO V SREDIŠČU POZORNOSTI

Ta teden bo predsednik vlade orisal zastopnikom sindikalnega gibanja svoj načrt za zmanjšanje inflacijske stopnje in premostitev gospodarske krize

RIM — Gospodarska politika vlade ostaja še vedno v središču pozornosti političnih opazovalcev v Rimu. Imperativ ostaja slej ko prej zmanjšanje inflacijske stopnje, vendar ne preveč, da ne bi prišlo do deflacijskih pojavov in torej do zmanjšanja proizvodnje in delovnih mest. Dokončno oceno o gospodarski politiki Spadolinijeve petstranske vlade bo mogoče izreči komaj konec meseca, ko bo predložila proračun in finančni zakon za leto 1982 in ko bo razvidno, če se bo inflacijska stopnja v Italiji v prihodnjih treh letih vsaj približala tisti, ki obstaja v drugih zahodnih državah.

Teden, ki se je začel včeraj bo s tega vidika še kar zanimiv. Danes se bo sestalo tajništvo enotne sindikalne federacije CGIL - CISL - UIL, ki bo moralo proučiti celotni položaj še zlasti v zvezi s premično lestvico. Razprava bo najbrž zelo žolčna, saj obstajajo glede tega vprašanja še vedno bistveno različna stališča med komunističnimi člani CGIL na eni strani ter socialisti v istem sindikatu in med CISL in UIL na drugi. Položaj se bo morda nekoliko razčistil, ko bo jasno tudi stališče delodajalcev o tem vprašanju. Vodstvo Confindustrie se bo sestalo v sredo in v četrtek, predstavnikom delodajalcev in sindikalnega gibanja pa vsekakor ostajajo samo še trije tedni časa, da o vprašanju premične lestvice in draginjske doklade dosežejo sporazum.

Ta teden bo nadaljevala s svojim delom tudi vlada: v sredo se bodo gospodarski ministri spet dobili pri predsedniku Spadoliniju, da bi izdelali še zadnje podrobnosti svoje gospodarske strategije, katere cilj je premostiti gospodarsko krizo, ki pesti Italijo in omejiti stopnjo inflacije na 16 odst. V četrtek bo predsednik vlade orisal tajnikom CGIL, CISL in UIL svoj načrt o postopnem zmanjšanju inflacijske stopnje. Vlada naj bi omejila javne izdatke za 2 tisoč milijard (od 12 tisoč naj bi se zmanjšali na 10 tisoč milijard lir), okrepila pa naj bi naložbe (približno deset tisoč milijard), povišanje cen in tarif pa bi moralo ostati znotraj meje 16 odst. Dejstvo pa je, da nas konec meseca, ali v začetku prihodnjega čaka cela vrsta podražitev od bencina do električnega toka, hrane itd.

V teku tega tedna se bo sestalo tudi vodstvo KPI, ki bi kot eno najvažnejših točk na dnevnem redu moralo imeti določitev novega predsednika komunistične poslanske skupine na mesto pred kratkim umrlega Di Giulia. Med najbolj verjetnimi kandidati so Tortorella, Reichlin, Napolitano in Barca, zadnjo besedo pa bodo vsekakor imeli poslanci, ki ga bodo morali izvoliti in tokrat s tajnim glasovanjem.

Včeraj se je prvič po poletnih počitnicah sestala poslanska zbornica, ki pa na svoji prvi seji ni obravnavala nobenega bistvenega vprašanja. Popoldne se je sestala konferenca načelnikov parlamentarnih skupin, da bi določili dnevni red prihodnjih zasedanj zbornice. Konference se je udeležil tudi predsednik vlade Spadolini, ki je načelnikom poslanskih skupin obrazložil vladno politiko.

Sodnik o Rizzoliju in Tassan Dinu

MILAN — «Ne vem ničesar, lahko rečem le to, da zadeva sploh ni v zvezi z afero o loži P2». Tako je milanski pravdnik Bruno Siclari komentiral presenetljivo vest, da so založniki Angelu Rizzoliju in generalnemu direktorju njegovega založništva Brunu Tassan Dinu odvzeli potni list.

MEDTEM KO HOMEINI ZMANJŠUJE POMEN ATENTATOV

Banisadr prepričan v skorajšnjo zmago

Premier Mahdavi Kani posredno priznal vrzeli v državnem aparatu

PARIZ, TEHERAN — Bivši iranski predsednik Banisadr je pozval vsa iranska odporniška gibanja in opozicije, naj se pridružijo «odporniškemu svetu», da izženejo iz države «diktatorje». Poziv sovpada z današnjim praznovanjem «črnega petka», ko je pred tremi leti šahova soldateska odprla ogenj na množico in je na teheranskih ulicah obležalo več sto ljudi. Banisadr trdi, da loči opozicijo do zmage le korak, saj v Iranu že mesec dni nihče ne vlada. Islamski režim pa misli po Banisadrovih besedah le na maščevanje.

Duhovni vodja islamske iranske revolucije ajatulah Homeini pa je včeraj na srečanju s predstavniki vlade obtožil Zahod, da namerno napihuje iranska dogajanja in da širi lažne vesti o domnevni «šibkosti» islamskega režima. V Iranu «se ni nič spremenilo» po atentatih, v katerih so bili ubiti najvišji predstavniki državnega vodstva, je dejal Homeini, ki je poudaril «svojo užaloščenost ob izgubi tolikih osebnosti», ki pa so z lahkoto nadomestljive, «saj ima Iran na srečo 35 milijonov «pravovernih muslimanov». Homeini je torej skušal zmanjšati pomen sedanjih atentatov, ki so v pičlih dveh mesecih skoraj obglavili islamsko vodstvo. Po njegovem se s takim terorizmom soočajo vse države sveta. Za zgled je dal ameriški primer, ko so osemkrat v preteklosti skušali ubiti ameriške predsednike, štirikrat pa jim je to tudi uspelo. Kako neupravičeno je tako natolcevanje, je za Homeinija tudi spoznanje, da so poskušali ubiti ameriškega predsednika Reagana, «a to ni destabiliziralo ZDA».

Besede človeka, ki po mnenju iranske opozicije živi izven stvarnosti, ves prežet z uresničevanjem svojih verskih blodenj, ne morejo prepričati več nikogar razen iranskih verskih fanatikov. Celo namestnik iranskega zunanjega ministra Ahmed Azizi je včeraj v Parizu izjavil, da njegov režim bije notranjo vojno, ki je hujša od spopada z Irakom. Tudi iranski premier ajatulah Mahdavi Kani je včeraj ponovno poudaril, da sta vojna z Irakom in vprašanje notranje varnosti glavna problema sedanje vlade. Napovedal je tudi temeljito čistko v vsem državnem aparatu, da bi iz njega izločili vse ljudi, ki so blizu monarhistom in levici. Premier je torej posredno priznal, da so atentate na najvišje islamske predstavnike omogočile vrzeli v državnem aparatu.

Položaj v Iranu je torej vse prej kot trden, saj celo najožji Homeinijevi sodelavci ne odražajo njegovega optimizma. «Starec iz Koma» pa se za to ne meni. Zaveda se, da ima še vedno dovolj sfanatiziranih pristašev, katerim je njegova beseda sveta. To je skoraj ves iranski «polproletariat» z izjemo pripadnikov raznih neiranskih nacionalnosti. To mu daje upanje v bodočnost, a vseeno v sebi čuti, da ne gre vse kot je predvideval. S tega zornega kota je treba oceniti tudi včerajšnji protislovni poziv vsem «muslimanskim bratom sveta», naj se postavijo po robu nasprotnikom islama, ki hočejo zrušiti vlado islama v Iranu.

Zgodovina ostaja živ opomin

Na bazoviški gmajni, kjer so konec poletja 1930. leta padli Bidovec, Miloš, Marušič in Valenčič, se je zbrala množica antifašistov, da bi še enkrat podčrtala trajno veljavnost idealov, za katere so štirje slovenski fantje žrtvovali svoja mlada življenja

Grobnica padlih partizanov v Čeneboli

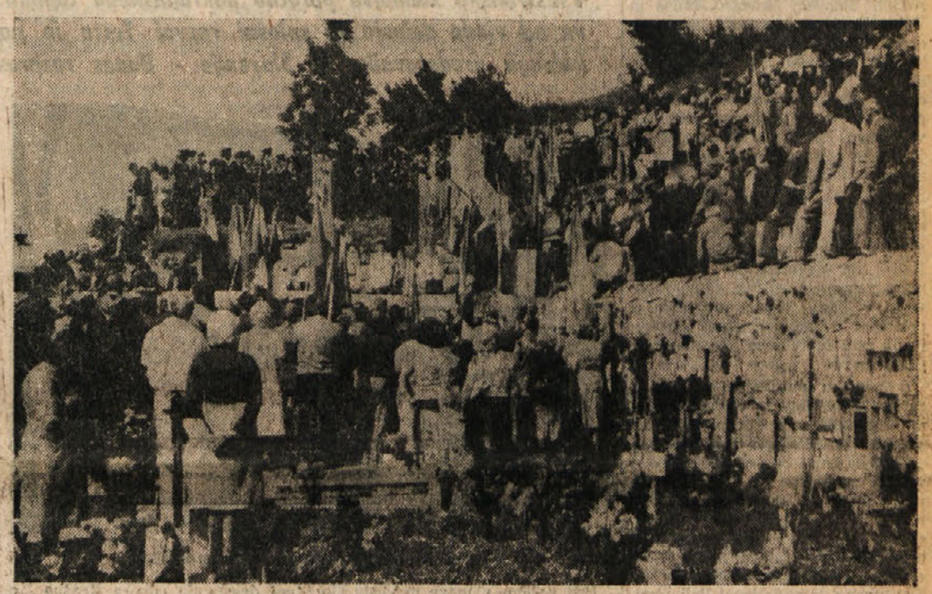

V nedeljo dopoldne so v Čeneboli v Beneški Sloveniji uredili grobnico trem slovenskim partizanom in štirim garibaldincem, ki so padli malo pred koncem vojne v boju proti okupatorjem. Svečanosti so se udeležili predstavniki deželnih in krajevnih oblasti ter predstavniki iz SR Slovenije

PO POSVETU ZUNANJIH MINISTROV EGS V LONDONU

Na Bližnjem vzhodu nestrpno čakajo na konkretizacijo evropskih pobud

Potovanje francoskega zunanjega ministra Cheyssona na BV spravilo v težavo predsedujočega v EGS Carringtona

(Dopisnik Dela za Primorski dnevnik)

BRUSELJ — Pod težo zunanjih pritiskov in notranjih razprtij so šefi diplomacij članic zahodnoevropske deseterice pričeli usklajanje stališč do najpomembnejših mednarodnih in «domačih» problemov. Prva etapa tega procesa je bila konec tedna v Brockett hallu pri Londonu v okviru «neformalnega» srečanja, ki so si ga leta 1974 izmislili zahodni Nemci s sestankom na gradu Gymnich pri Bonnu, naslednja faza pa bo že prihodnji teden v Bruslju, ko je na programu uradna razprava zunanjih ministrov EGS.

«Formula Gymnich» naj bi po mnenju bonske vlade omogočila neuradni vpogled v politično strategijo držav skupnega trga in pripomogla k razčiščevanju spornih točk, ne da bi bilo potrebno razprave strniti v tiskovna sporočila ali razlagati na časnikarskih konferencah. A v Brockett hallu so ministri ostali zgolj pri ugotavljanju pozicij desetih diplomacij, sporne točke pa prepustili kasnejšim srečanjem.

To velja predvsem za stališče do Bližnjega vzhoda, pri katerem zahodnoevropski skupnosti počasi izteka čas za premislek, kaj storiti z «bližnjevzhodno iniciativo», ki je pred dobrima dvema mesecema praznovala obletnico, ne da bi se premaknila v konkretnejšo fazo. V skupnem trgu so po Reaganovi zmagi na ameriških volitvah odložili prehod iz informiranja o položaju na tem kriznem območju v oblikovanje konkretnih predlogov za sprožitev mirovnega procesa. Spomladi je lord Carrington — torej še med nizozemskim predsedniškim mandatom — uspešno «zaviral» dogovarjanje, poudarjajoč da je potrebno počakati na otipljivejše definiranje Reaganovega stališča do bližnjevzhodne krize. Koordinacija ameriških in zahodnoevropskih prizadevanj bo imela več uspeha od «posamične» akcije evropske skupnosti, je razmišljal lord Carrington.

V vmesnem času je namreč prišlo do vrste novih faktorjev. V akcijo je namesto čakajočega Carringtona stopil novi francoski zunanji minister Claude Cheysson, ki je obiskal Jordanijo, Sirijo in se v Bejrutu pogovarjal z voditeljem PLO Jaserjem Arafatom. Francoska «konkurenca» ni kar tako: srečanje z Arafatom je v londonskih očeh videti kot odmik od campdavidske strategije, ki je v začetku leta zasenčila načela «bližnjevzhodne iniciative», kakor so jih zapisali junija lani v Benetkah. Poleg tega ima Mitterrandova vlada — sodijo v EGS — več možnosti za aktivno delovanje na Bližnjem vzhodu od Giscardove. In slednjič, Cheyssonovi pogovori na Bližnjem vzhodu morda oznanjajo «razdrobitev» dogovarjanja, kajti palestinska osvobodilna organizacija je pred kratkim ugotovila, da je «bližnjevzhodna iniciativa» EGS že «razvodenela» in da se bodo arabske države poslej posebej pogovarjale z vsako od članic evropske skupnosti.

Poleg tega je v zadnjem času čutiti pritisk «zmernih» arabskih držav, s katerimi je EGS povezana — če že ne drugače — z ogromnimi poslovnimi interesi, naj skupni trg končno preide v konkretizacijo svoje pobude na Bližnjem vzhodu. Bliža se tudi sestanek zunanjih ministrov EGS in Arabske lige, ki so ga preložili za poldrugi mesec ravno zaradi Carringtonovih pomislekov in čakanja na Reagana.

Na dlani je torej, da bodo v skupnosti morali nekaj storiti, če ne želijo dokončno pokopati «iniciative», s čimer bi si nakopali krepko politično in gospodarsko škodo. A pred tem je potrebno razrešiti nekaj problemov. Članice EGS si nikakor niso edine, kako v naslednjih fazah obravnavati PLO.

BOŽO MAŠANOVIČ

OBISK TAJNIKA KPI BERLINGUERJA V BEOGRADU

Krepitev tradicionalnih prijateljskih odnosov

Zaskrbljujoč politični in gospodarski položaj v Italiji ter politika stabilizacije in razvoj samoupravljanja v SFRJ v ospredju pogovorov

BEOGRAD — V predsedstvu CK ZKJ so se začeli uradni pogovori med predsednikom predsedstva CK ZKJ Lazarjem Mojsovom in generalnim sekretarjem italijanske KP Enricom Berlinguerjem, ki se mudi na povabilo predsedstva CK ZKJ na obisku v Jugoslaviji. Pogovorov se udeležujejo tudi član predsedstva CK ZKJ Aleksandor Grličkov, izvršni sekretar predsedstva CK ZKJ Vlado Janžič in pomočnik izvršnega sekretarja Borislav Miloševič, s strani KP Italije pa še član CK KPI Romano Leda.

V prijateljskem vzdušju, polnem medsebojnega razumevanja so izmenjali informacije o dejavnosti ZKJ in KPI na notranje-političnem področju. Enrico Berlinguer je precej pozornosti namenil podrobni razlagi stališč in pogledov KP Italije na pereči ekonomski in politični položaj v državi, Lazar Mojsov pa je govoril o delovanju ZKJ v uresničevanju politike gospodarske stabilizacije, o vprašanjih nadaljnjega razvoja sistema socialističnega samoupravljanja in o pripravah na 12. kongres ZKJ. Lazar Mojsov in Enrico Berlinguer sta nato še posebno pozornost namenila obravnavi možnosti za nadaljnji razvoj sodelovanja med ZKJ in KPI. (dd)

Optimizem ajatulaha Homeinija

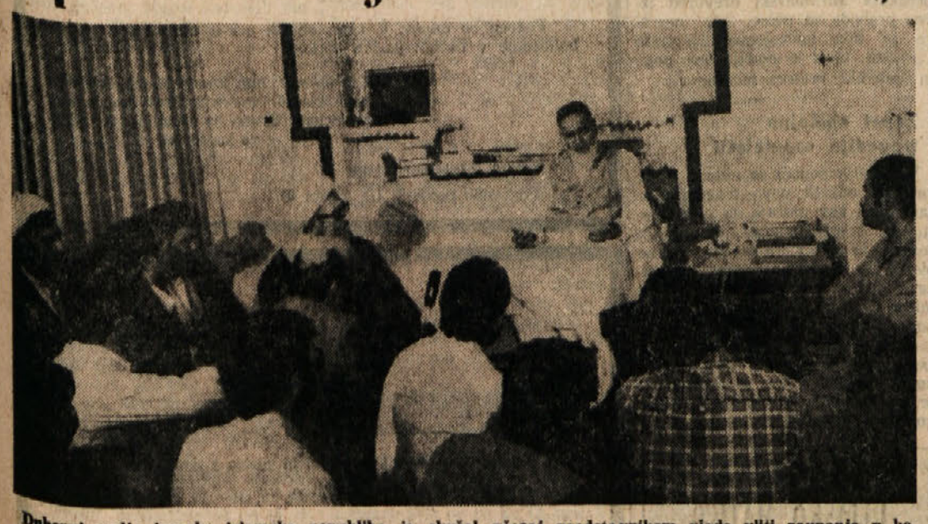

Duhovni vodja iranske islamske republike je skušal včeraj predstavnikom vlade vliti zaupanje v bodočnost (Telefoto AP)

V GDANSKU SE NADALJUJE VSEDRŽAVNI KONGRES SOLIDARNOSTI

Ob razpravi tudi neformalni sestanki za določitev enotne programske linije

Delegati včeraj obravnavali spremembe statuta - Walesa usklajuje razne tokove v Solidarnosti - Protest v Bydgoszczu je končan

GDANSK — Po dveh dneh proceduralne razprave, ki so jo tu pa tam označevale številne resolucije in izjave, s katerimi so delegati Solidarnosti v glavnem zanikali razne govorice, predvsem v zvezi s poročanjem RTV, se je prvi kongres poljskega avtonomnega in samoupravnega sindikata včeraj nadaljeval z diskusijo o spremembah statuta Solidarnosti.

Kolikor je ponovna izvolitev Lecha Walese za predsednika (oziroma glavnega sekretarja) Solidarnosti nesporna, je osrednja tema razprave vodilna struktura sindikata. Zmernejši tok ne želi spreminjati strukture vodstva, medtem ko se drugi del delegatov zavzema za ustanovitev kolegialnih organov, ki naj bi omejili moč prezidija koordinacijske komisije Solidarnosti. Zato se med uradno razpravo vrstijo neformalni sestanki raznih skupin, ki si prizadevajo, da bi kongres temeljil na res enotnem programu. V tem okviru prihajajo močno do izraza različne ideološke opredelitve, ki so značilne za člane Solidarnosti.

Pod pritiskom vedno bolj izostrenih odnosov sindikata z vlado, se katoličani (teh je največ), laični socialisti in komunisti skušajo domeniti za enotno linijo, saj bi v nasprotnem primeru prevladala težnja nekaterih radikalnih skupin v sindikatu, ki so proti dialogu in dogovorom. Med temi so tudi člani Solidarnosti iz Katowic, ki so osvojili nacionalistično usmerjenost Konfederacije za neodvisno Poljsko. Lech Walesa, ki je med svojim včerajšnjim posegom podprl prvi predlog, si zelo prizadeva, da bi sindikat ohranil enotnost in zmerni način reševanja težkih družbenih, političnih in gospodarskih problemov, ki med Poljaki vzbujajo vedno večje nezadovoljstvo in napetost.

Njegovo delo ni lahko, saj tudi vlada ne štedi z napadi na voditelje in na dejavnost Solidarnosti. Po hudi kritiki, ki jo je na račun voditelja Solidarnosti iz Szczecina izrekel predvčerajšnjim vladni glasnik Urban, je sindikalist Jurczyk včeraj med kongresom prebral pismo, s katerim je med burnim ploskanjem ostro napadel vlado. Med drugim je dejal, da «sedanja vlada ni sposobna rešiti krize, ki pelje Poljsko v katastrofo». Verjetno ni obrobnega pomena, a se je včeraj na kongresu govorilo tudi o intenzivnih pogovorih, ki naj bi jih predstavniki poljske Cerkve imeli v teh dneh s kmečko stranko (ZSL) ter z demokratsko stranko (SD).

V Gdansku so ta srečanja povezovali z možnostjo, da se ustvari začasna vlada, ki naj bi prevzela vodstvo v državi po padcu vlade Jaruzelskega. V pričakovanju potrditev pa prevladuje med delegati Solidarnosti prepričanje, da je skoraj nemogoče doseči z Jaruzelskim zadovoljiv sporazum. Nekateri so celo predlagali, da bi z referendumom ugotavljali popularnost raznih predstavnikov vlade. Če je v tem primeru predlog propadel, pa je veliko možnosti, da bodo delegati sprejeli referendum o značilnostih samoupravljanja, katerega je predlagala KKP Solidarnosti v odgovor na vladne predloge, ki naj bi PZDP poverjali vso odločujočo moč tako v imenovanju direktorjev obratov in industrij kot v kontroli nad proizvodnjo.

Medtem so vladni krogi sporočili, da se je protest v zaporu Bydgoszcz končal brez posega varnostnih sil. Približno 60 zapornikov, ki so zasedli eno krilo stavbe, so po posredovanju cerkvenih dostojanstvenikov zapustili prostore, policija pa vztrajno išče preostalih 90, ki so pred dvema dnevoma zbežali. Uradne vesti ne poročajo o okoliščinah, v katerih je prišlo do prekinitve protesta.

GABORONE (Botswana) — Predsedniki šestih držav juga Afrike: Angole, Botswane, Tanzanije, Zambije, Mozambika in Zimbabveja, se bodo danes sestali v Lagosu, da bi razpravljali o namibijskem vprašanju.

Več spornih točk v pogovorih med Reaganom in Beginom

WASHINGTON — Eden poglavitnih ciljev obiska izraelskega premiera Begina v ZDA, kamor je prispel predvčerajšnjim ponoči, je v tem, da prepriča predsednika Reagana, naj preneha pošiljati Saudovi Arabiji radarske protiletalske naprave, ki po izraelskih ocenah, neposredno ogrožajo varnost na Bližnjem Vzhodu.

Kljub temu, da je ameriška vlada pred nedavnim preklicala prepoved dobave Izraelu letal F-16, vsi opazovalci soglašajo pri tem, da prvi neposredni dialog med Reaganom in Beginom ne bo lahek. Delno je to tudi posledica dejstva, da Beginova vlada še vedno nima posluha za bistveno vprašanje bližnjevzhodne krize — položaj Palestincev. V zameno za to, da bi se o tem vprašanju sploh ne govorilo, bo Begin bržkone ponudil ZDA možnost, da izkoristi izraelska vojaška letališča, v primeru, da bi prišlo do izredno kritičnega stanja, zlasti v Zalivu.

DO STRELJANJA NA LUKOVAČKI REKI JE PRIŠLO KONEC AVGUSTA

Dvoumno bolgarsko stališče o obmejnem incidentu v katerem je izgubil življenje bolgarski državljan

BEOGRAD — Ob sporočilu bolgarske agencije BTA z dne 4. septembra v zvezi z incidentom na jugoslovansko - bolgarski meji, je dobil Tanjug pooblastilo, da objavi naslednje sporočilo:

30. avgusta letos ob 16.50 po jugoslovanskem času se je med mejnim kamnom 257 in 258 pri kraju Gigin kamen pripetil obmejni incident, v katerem je en bolgarski državljan izgubil življenje. Pri njem niso našli nobenih dokumentov, bolgarski organi pa so izjavili, da gre za Kuzmana Petrova Antonova.

Ob prej omenjenem času so tri neznane osebe, od katerih je bila ena oborožena z lovsko puško, prebrodile Lukovačko reko, vzdolž katere teče tudi jugoslovansko - bolgarska meja in s tem vstopile na jugoslovansko ozemlje. Dva sta metala ribiške mreže z jugoslovanskega ozemlja, oseba, ki je bila oborožena, pa je stala poleg njiju. Na poziv obmejne patrulje, naj bodo pri miru, je oborožena oseba snela puško z ramen in jo uperila proti patrulji, ki je v samoobrambi začela streljati. Med ognjem je bil smrtno zadet en bolgarski državljan, ostala dva pa sta zbežala na bolgarsko ozemlje. Na kraju dogodka je ostala lovska puška ubitega z dvema nabojema v cevi in pripravljena na strel. Jugoslovanski graničarji so bolgarskega državljana, ki je obležal in kazal znake življenja, prenesli do ceste, da bi priskrbeli prevoz za bolnišnico, vendar je bolgarski državljan med prenosom umrl. Istega dne ob 18.40, so jugoslovanski obmejni organi obiskali kraj incidenta, z bolgarske strani pa so prišli trije oficirji in dva civilista. Bolgarska stran je vztrajala, da ogled prizorišča izvedejo prihodnji dan, ker je že padal mrak, zato so preiskavo prestavili. Ustrezni jugoslovanski organi so ugotovili, da se je incident pripetil na jugoslovanskem ozemlju, bolgarskim organom pa so dovolili, da fotografirajo in skicirajo kraj dogodka.

V zvezi s tem incidentom se je 31. avgusta sestala jugoslovansko - bolgarska komisija za proučevanje obmejnih incidentov. Ker niso mogli doseči soglasja o okoliščinah, v katerih se je pripetil incident, je jugoslovanska stran v skladu s členom 9 sporazuma o proučevanju in reševanju obmejnih nepravilnosti, nastalih na jugoslovansko - bolgarski meji, predlagala, da bi ta primer poslali na proučevanje centralni mešani mejni komisiji. Bolgarska stran tega ni sprejela, ni hotela podpisati zapisnika in je zapustila zasedanje.

Ob obžalovanju, da je v incidentu izgubil življenje bolgarski državljan, je treba poudariti, da dejstva nedvomno kažejo na to, da so trije bolgarski državljani s svojim vedenjem sami izzvali incident znotraj jugoslovanskega ozemlja.

(dd)

NEDELJSKA SVEČANOST NA BAZOVIŠKI GMAJNI

Spomin na preteklost in hkrati poziv k razmišljanju o sedanji stvarnosti

Na proslavi so govorili Odo Kalan kot predstavnik odbora za počastitev bazoviških žrtev, Ugo Poli (KPI) in Zorko Harej (SSk) - Številni venci k spomeniku Bidovca, Marušiča, Miloša in Valenčiča

Proslava bazoviških žrtev je za vsakega izmed nas predvsem priložnost za globlji razmislek: o naši bližnji zgodovini, o vrednotah, za katere so padli Bidovec, Marušič, Miloš in Valenčič, o prizadevanjih za mir v svetu, za svobodo in enakopravnost narodov, o boju proti nasilju in oboroževanju, o boju slovenske narodnostne skupnosti v Italiji za svoje globalne pravice. Kot je v povojnih letih že tradicija smo se zato tudi v nedeljo zbrali na strelišču sredi bazoviške gmajne, da bi tu počastili spomin na štiri slovenske fante, ki so jih fašisti ustrelili pred 51 leti. Tako je kljub močni burji čez Kras zadonela pesem bazoviškega zbora Lipa, ki je zapel žalostinko «Postoj, kdor mimo greš», o pomenu tragičnega dogodka na bazoviškem strelišču ter organiziranega antifašističnega boja, ki mu je kmalu zatem sledil, pa so spregovorili Odo Kalan, v imenu odbora za počastitev bazoviških žrtev, član pokrajinskega tajništva KPI Ugo Poli ter član pokrajinskega tajništva SSk Zorko Harej. Odo Kalan se je najprej spomnil, kako je v poznem poletju 1931. leta odjeknila vest o umoru štirih slovenskih fantov: «To je bil dokončni znak, da ni možen sporazum s fašizmom. Boj je bil edino in nujno potrebno zlo, če smo se Slovenci hoteli ohraniti kot narod, če smo hoteli ohraniti spoštovanje do samega sebe, če nismo hoteli postati sužnji in hlapci.» Poudaril je, da so bili Bidovec, Marušič, Miloš in Valenčič žrtve državnega umora in obenem žrtve boja, ki še vedno ni končan. Dogodki, kot so vrsta oskrumb bazoviškega spomenika in drugih obeležij, številne žalitve in prepovedi, ki so naperjene proti slovenskemu jeziku in kulturi, pričajo, da je fašizem še močno zakoreninjen v nekaterih ljudeh. «Žalostno je tudi,» je nadaljeval Kalan, «da moramo 36 let po koncu druge svetovne vojne govoriti o boju za zaščito temeljnih pravic Slovencev v Italiji, da nekateri še vedno ne marajo sprejeti dejstva, da smo Slovenci v Trstu, Gorici in videmski pokrajini pripadniki istega naroda in da zato zahtevamo iste zakonske pravice.»

O pomenu antifašističnega boja zatiranih narodov za enakopravnost in dostojanstvo je spregovoril tudi predstavnik KPI Ugo Poli, ki je poudaril, da mora biti spomin na našo bližnjo zgodovino še posebno živ v trenutku, ko slepa oboroževalna tekma spet ogroža mir v svetu. «Ideali, za katere so padle štiri bazoviške žrtve in za njimi toliko drugih antifašistov, Italijanov in Slovencev,» je nadaljeval Poli, «morajo živeti v naši vsakdanjosti, predvsem tedaj, ko se moramo v našem mestu boriti proti nacionalističnim in šovinističnim težnjam, ko se moramo s skupnimi močmi truditi za kulturno in gospodarsko rast Trsta, za sodelovanje med Italijo in Jugoslavijo, med vzhodom in zahodom, med svetom razvitih in nerazvitih držav.»

Pokrajinski svetovalec SSk Zorko Harej je v skopih obrisih obnovil zgodovino tistih tragičnih dni, ko se je pri nas začelo zatiranje slovenskega jezika in kulture, ko je fašistična oblast zapirala šole, krožke, ustanove. «Žalostna doba je bila,» je dejal, «morda najslabša v zgodovini našega ljudstva, a obenem svetla, ker štirje mladeniči, ki so tu padli pred 51 leti, so se prvi v vsej Evropi uprli tiraniji, ki je ogrožala, kratila in napadala osnovne pravice slovenskega naroda.»

Po enominutnem molku, s katerim se je množica poklonila spominu bazoviških junakov, so predstavniki strank in organizacij položili vence pred kamnito obeležje. Spominu padlih so se tako poklonili predstavniki jugoslovanskega konzulata v Trstu s konzulom Aleksandrom Nikolićem na čelu, predstavniki Slovenske kulturno - gospodarske zveze, med katerimi je bil tudi tajnik Dušan Udović, člani vsedržavne zveze partizanov Italije, vaščani in vaške organizacije ter sekcije KPI iz Padriča, Gropade in Bazovice. Proslava se je nato zaključila z nastopom mladega kantavtorja Dušana Jesovskega, ki je v Bazovico prispel kot predstavnik mladine iz Kranja. V tem mestu so namreč že leta 1931 skrivoma postavili prvi spomenik bazoviškim žrtvam, za katerega zdaj skrbi ravno mladina iz tega kraja.

—sp—

Martone na festivalu KPI na Pončani

Nevzdržni upravno-politični položaj v Trstu je bila glavna tema nedeljskega shoda v okviru praznika komunističnega tiska na Pončani, na katerem je govoril bivši pokrajinski podpredsednik Martone. Dejal je, da se KPI zavzema za čim prejšnjo izvedbo volitev. Komunisti tudi odklanjajo vsakršno možnost, da bi spet sklicali občinsko ali pokrajinsko skupščino, kajti to bi bil le dodatni prispevek k zavlačevanju, obenem pa bi omogočilo listarskima upravama, da bi se še naprej arogantno držali svojih stolčkov. Martone je v svojem posegu tudi obsodil zadržanje notranjega ministrstva in vladnega komisarja, ki se še nista odločila, da bi posegla in razrešila sedanji nevzdržni položaj. Obenem je napovedal, da se bodo komunistični parlamentarci še naprej zavzemali v Rimu, da bi v tržaškem upravnem življenju čimprej prešli z mrtve točke. Festival KPI se bo zaključil danes.

S PETEGA POKRAJINSKEGA KONGRESA SINDIKATA CISL

Gospodarska bodočnost našega mesta je v aktivnem sodelovanju s sosedi

Vsestransko zanimivo poročilo pokrajinskega tajnika Degrassija - CISL zahteva od vlade dejanja za splošni razvoj Trsta in pokrajine - Pozdrav sindikalnega predstavnika iz Slovenije - Danes razprava in zaključek kongresa

Delovno predsedstvo na kongresu CISL

Pod geslom «Naloge in vloga sindikata za avtonomijo in enotnost delavskega razreda v borbi za demokratično preobrazbo družbe» se je včeraj pričel v konferenčni dvorani hotela «Europa» pod Nabrežino peti pokrajinski kongres CISL. Zasedanja, ki se bo zaključilo danes zvečer, se udeležuje nad 200 delegatov in gostov v zastopstvu petnajstih področnih sindikalnih zvez, ki so včlanjene v CISL. Med gosti je tudi delegacija odbora Kraško - obalne regije Zveze sindikatov Slovenije, ki jo sestavljajo predsednik Ivan Basec ter sekretarja za sežansko in koprsko območje, Ivan Hreščak in Vaso Ventin. Osrednja točka prvega dne kongresa je bilo vsekakor uvodno poročilo pokrajinskega tajnika Bruna Degrassija, ki je v več kot devetdesetih tipkanih straneh analitično prikazal gospodarsko in politično problematiko v državi in predvsem v tržaški pokrajini ter podal smernice za enotnejšo in predvsem učinkovitejšo sindikalno politiko, ki mora ustrezati razmeram in potrebam Trsta ter njegovi vlogi mostu med Italijo in Jugoslavijo ter splošno med Zahodno in Vzhodno Evuropo. Vsebinsko res dobro poročilo, ki priča o zavzetosti sindikalnih organizacij za izhod iz sedanje splošne krize in za vsestranski razvoj družbe.

Pokrajinski tajnik CISL je v svojem poročilu uvodoma poudaril prizadevanje sindikalne zveze za mir in razorožitev v svetu in se nato zaustavil pri nekaterih perečih vprašanjih, ki tarejo Italijo. Še nerešeni problemi terorizma in boja proti inflaciji, politične nestabilnosti v državi, mladinske brezposelnosti ter ženske stvarnosti in ne nazadnje zmede, ki vlada v socialnem skrbstvu, zahtevajo pristop in konkretno angažiranost vseh demokratičnih strank in komponent družbe. Kot je sicer že v tradiciji, torej CISL ne bo ocenila sedanjo vlado po njenih strankarskih formulah, ampak po dejanjih.

Največjo pozornost pa je Degrassi v uvodnem posegu posvetil Trstu in njegovim problemom. Poudaril je, da se CISL zavzema za učinkovito vodenje tako občine kot pokrajine ter odločno nasprotuje politiki delitev, ki ne ustvarja v našem mestu pogojev za družbeni in gospodarski razvoj. Osredotočil se je nato na posamezna vprašanja ekonomskega in sindikalnega življenja v pokrajini. Omenil je med drugim težave v prevoznem sektorju in neizpolnjene obljube kar zadeva zdravstvene in socialne oskrbe, saj je to vprašanje za Trst, kjer prebiva veliko število upokojencev in starejših ljudi, bistvene važnosti.

Osrednja točka poročila pa je bila namenjena gospodarski vlogi Trsta v državnem in mednarodnem merilu. V ta namen, je sindikalist CISL naglasil, da naše mesto v tem zelo delikatnem momentu potrebuje zlasti dejanja, saj so samo obvez in obljub vsi že naveličani. Binomij industrija - pristanišče je danes nenadomestljiv dejavnik za ekonomski preporod Trsta, zato se bo morala vlada brez nadaljnjega zavzeti za razvoj teh dveh gospodarskih panog. Naša pokrajina, je nadaljeval Degrassi, ima vse možnosti, da se aktivno vključi v velike mednarodne gospodarske tokove, in pri tem omenil nedavni vstop Grčije v EGS in sporazum med Jugoslavijo in evropsko deseterico. Ob tem je tudi poudaril veljavnost in predvsem aktualnost osimskih sporazumov ter pozval vlado in druge pristojne organe, da se končno zavzamejo za uresničitev tudi gospodarskega dela teh sporazumov. Bodočnost Trsta, je ob tem pristavil tajnik CISL, ni v zapiranju, ampak v vsestranskem sodelovanju s sosedi. Degrassi je svoje poročilo sklenil z analizo položaja v nekaterih večjih tržaških industrijskih obratih, kot sta na primer tovarna Velikih motorjev in železarna Italsider in z oceno sindikalnega življenja v Trstu. Na koncu svojega poročila pa je predlagal nekatere organizacijske spremembe znotraj sindikata CISL.

Poročilu tajnika Degrassija so sledili pozdravi predstavnikov krajevnih uprav in gostov. Med drugim so kongres pozdravili deželni odbornik za industrijo Rinaldi, tržaška poslanca Cuffaro in Tombesi, pokrajinski tajnik CGIL Gialuz in član pokrajinskega tajništva UIL Gasivoda. Zasedanju CISL je prinesel pozdrave tudi Ivan Basec, predsednik Zveze sindikatov Slovenije za Kraško - obalno regijo, ki je na kongresu zastopal tudi predsednika Republiškega sveta ZSS Vinka Hafnerja. Gost iz sosednje republike je poudaril važnost sodelovanja med italijanskimi in slovenskimi sindikalnimi predstavništvi in se zavzel za še tesnejšo izmenjavo mnenj in izkušenj na tem področju.

Pokrajinski kongres CISL se bo končal danes z razpravo in zaključki, ki jih bo podal član vsedržavnega vodstva sindikata. Ob sklepu zasedanja pa bodo izvolili nov pokrajinski odbor CISL in delegate za deželni kongres. (st)

V PARKU FINŽGARJEVEGA DOMA NA OPČINAH

V nedeljo so se zaključili študijski dnevi «Draga 81»

Predavanje beneškega duhovnika Marina Qualizze o položaju beneških Slovencev

V nedeljo so se v parku Finžgarjevega doma končali šestnajsti študijski dnevi «Draga 81», ki jih prireja Društvo slovenskih izobražencev v Trstu. Zaključni dan srečanja se je pričel z mašo za udeležence, ki jo je daroval pomožni škof v Torontu Lojze Ambrožič. Mašnemu obredu je sledilo predavanje dr. Marina Qualizze, ki je govoril na temo «100 let Slovencev ob zahodni narodnostni meji». Predavatelj je profesor teologije na videmskem semenišču in spada med najaktivnejše slovenske duhovnik v Benečiji. S svojim pisanjem se uveljavlja tudi v italijanskem ambientu, stalno pa se udejstvuje v slovenskem beneškem društvu Studenci.

Dr. Qualizza je v svojem predavanju govoril o zgodovinskih, kulturnih in psiholoških značilnostih beneških Slovencev; del predavanja je seveda nameni sedanji borbi za narodnostne pravice. Najprej je govornik poudaril, da sta obstoj Slovencev in ohranitev narodnostne zavesti v Beneški Sloveniji svojevrsten «čudež». V teku zgodovine in kljub pritiskom je preprosto ljudstvo ohranilo svoje kulturne dediščine, dialekt in zavest. Tu je Qualizza omenil potrebo, da se lotimo spoznavanja slovenske beneške stvarnosti z metodo, ki naj bo znanstvena, a hkrati polna ljubezni do človeka, skratka, brez političnih, ideoloških in drugih predsodkov. Predavatelj je na kratko nakazal obdobja beneških Slovencev potem, ko so prišli pod Italijo. Omenil je Beneško republiko, savojsko kraljevino, fašizem in obdobje po fašizmu. Orisal je upad narodne zavesti po vojni, ko je veliko Slovencev pričelo čutiti italijansko, a hkrati je predavatelj poudaril nova gibanja, predvsem mladih in narodno prebujenje. Pri tem je občinstvu predočil veliko vlogo duhovnikov za ohranitev narodne zavesti in bil oster do tistih duhovnikov, ki so se obrnili proti Slovencem. Qualizza je dejal, da se videmski škof zavzema za slovensko stvar in govori o veri, ki se ne more ločiti od vsakdanjega življenja in ki mora braniti človekovo dostojanstvo in njegove pravice. Med te pravice spada seveda pravica do narodnostne identitete. Govornik je bil oster tudi do protislovenskih sil v Krščanski demokraciji, analiziral je vlogo levičarskih strank in sil ter poudaril enotnost za pravice Slovencev. Seveda mora biti skupno delo v znamenju medsebojnega spoštovanja, je dejal. Tu je predavatelj odklonil tudi tiste teze, ki istovetijo Slovence s komunisti. V svojem razglabljanju je Qualizza spregovoril še o vlogi kulturnih društev, omenil je društvo Ivan Trinko, omenil je tisk, in seveda delovanje društva Studenci. Med rane beneških Slovencev je predavatelj uvrstil izseljenstvo, gospodarsko zaostalost in pomanjkanje novih duhovniških moči. Predavanju je sledila diskusija.

V popoldanskih urah je «Drago 81» zaključil publicist Viktor Blažič iz Slovenije. Govoril je na temo «Problemi razvoja, narodna zavest in pluralizem». V svojem daljšem posegu je v bistvu označil domovino Slovencev kot svojevrstni Blatni dol, kjer se izgubljajo smisel za naravo, za narod, za človečanstvo itd.; in to — tako je trdil — zaradi prevladujočega materializma in zaradi pomanjkanja nekega globalnega pluralizma. Predavanje je bilo na ravni osebne zagrenjenosti, ni pa upošteval splošne objektivne danosti in problemov, s katerimi se slovenski narod in država vsak dan soočata in rešujeta. Objektivni prikaz ne more biti enostranski, drugače zaidemo v svetobolje in apriorno odklanjanje, ki ga je svoj čas obsodil že veliki pesnik Župančič.

NEUČAKAN VLEK «SOCAR IV» PREDČASNO ZDRSEL V MORJE

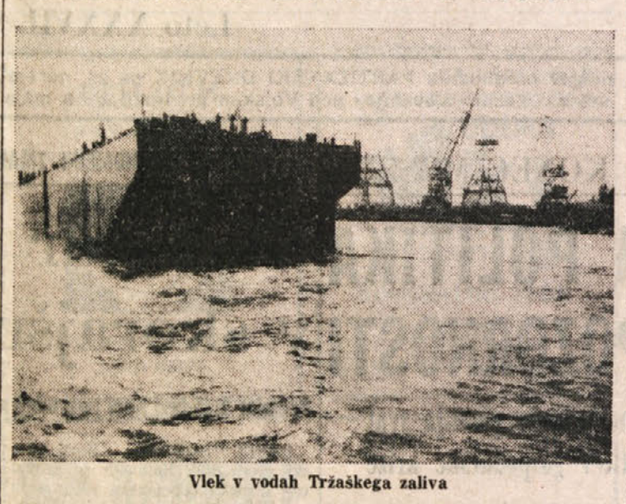

Vlek v vodah Tržaškega zaliva

V Tržaškem arzenalu - Sv. Marku so včeraj popoldne splavili vlek Socar IV, ki ga je bila naročila tržaška družba Somocar, specializirana v prevozu in distribuciji razsutih tovorov. Pri splavu je prišlo do majhne «nevšečnosti», saj je plovilo zdrselo v morje kar pred običajnimi govori in tradicionalnim «krstom» s steklenico šampanjca. Kljub temu pa ni bilo nobenih zapetljajev ob predčasnem drsenju, tako da je bila vsakršna nevarnost takoj preprečena.

Socar IV je tretje od tovrstnih plovil, ki so jih projektirali in zgradili v Tržaškem arzenalu. Predvidevajo, da bodo v prihodnjih letih vse več uporabljali take vleke, in to predvsem za prevažanje premoga. Prav v tem pogledu je vlek Socar IV eden od najbolj modernih na tem področju.

V arzenalu se medtem nadaljujejo dela na nekaterih drugih ladjah. Večinoma gre za popravljanje ali presnavljanje plovil, za kar je tržaški arzenal visoko kvalificiran. Med vsemi deli je gotovo najvažnejša gradnja vrtalne ploščadi za petrolejske raziskave, po naročilu družbe Saipen ob sodelovanju z Italcantieri. Načrt za ploščad je izdelala ista ameriška družba, ki je pred nekaj leti nadzorovala dela pri gradnji ploščadi za polaganje cevi «Castoro VI».

V nedeljo v Podlonjerju «3. šagra manderjerjev»

Prihodnjo nedeljo, 13. septembra, bo v Podlonjerju tretja šagra «manderjerjev», ki jo tudi letos pripravita svetoivansko kulturno društvo «S. Škamperle» in podlonjersko kulturno društvo «Union». To je domač praznik, ki se sklicuje na nekdanje navade in običaje, ko so domačini od Sv. Ivana do Podlonjerja bili večinoma «manderjerji». To je že tretje leto, odkar se prireja ta praznik, ki je zaradi svoje značilnosti vselej doživel lep uspeh. Tudi tokrat nam organizatorji napovedujejo pester program z nastopi folklore, zbora in plesom. Praznik ima predvsem etnografski značaj, zato pričakujejo prisotnost večjega števila narodnih noš, ki jim zadnje čase v Podlonjerju posvečajo še posebno pozornost in ki so še posebno vabljene na prireditev. Poleg tega, da hoče ta šagra poudariti del nedavne ljudske zgodovine teh krajev, ima seveda tudi namen poživiti tukajšnje kulturno življenje. Naj omenimo, da je ta praznik povsem slovenski; odprt pa je seveda vsem.

Za domačine bo to tudi priložnost, da se srečajo, spoznajo in tudi razvedrijo; da bi šagra čimbolje uspela, pa je potrebna tudi požrtvovalnost in dobra volja tistih, ki za njen potek skrbijo. V okviru priprav na šagro bo jutri ob 20.30, na sedežu društva «Union» v Podlonjerju sestanek prirediteljev.

OB UDELEŽBI ŠTEVILNEGA OBČINSTVA

V nedeljo zaključen vaški praznik na Proseku

Predsednik J. Ferfolja o pomenu in delu zadruge «Kulturni dom»

Zadruga Kulturni dom Prosek - Kontovel je v soboto in nedeljo s pomočjo vseh proseških in kontovelskih organizacij priredila vaški praznik. Na prireditvenem prostoru se je že v soboto kljub vetrovnemu vremenu zbralo lepo število ljudi. Še večja udeležba je bila v nedeljo popoldne na kulturni prireditvi. Leta se je pričela s slavnostnim govorom predsednika Zadruge Kulturnega doma, ki je v svojem govoru poudaril pomen te ustanove. Njen namen je, da povezuje delo krajevnih organizacij in pomaga pri rasti kulturne dejavnosti v zamejstvu sploh. Obenem je izrazil željo, da bi se ohranila ta tradicija skupnega praznika, ki utrjuje sodelovanje vaščanov obeh vasi. Zahvalil se je tudi vsem vaščanom, ki so s svojim delom pripomogli k uspehu praznika. Za Josipom Ferfoljo je stopil na oder moški pevski zbor Vasilij Mirk, ki je pod vodstvom Eugena Prinčiča zapel štiri pesmi: Podgorski mornarji, Na trgu, Oj le mamka vi-vi ter Igraj kolce. Občinstvo je z navdušenjem sprejelo tudi domačo godbo na pihala, ki je pod taktirko kapelnika Slavka Lukše zaigrala 6 skladb: Narodni heroj, Vaška suita, Počitniške melodije, Vesela vdova, Slovenski partizan ter Zlatorog.

Večer je popestril ansambel Lojzeta Furlana.

Praznik je bil vsekakor uspešen.

V KATEDRALI SV. JUSTA

Drevi argentinski ženski pevski zbor

V tržaški katedrali Sv. Justa bo drevi ob 20.30 nastopil argentinski ženski pevski zbor «S. Justo», ki ga vodi dirigent Roberto Saccente. Izvajal bo dela Lottija, Victoria, Palestrine, Wilvyeja, Brahmsa in Kodalyja. Koncert, ki spada v okvir prireditev «Glasbeni september» organizira tržaška letoviščarska in turistična ustanova s sodelovanjem Društva za glasbena srečanja.

Pianist Massimo Gon v baziliki sv. Silvestra

Jutri in v četrtek zvečer bo v baziliki Sv. Silvestra v okviru «Glasbenega septembra» nastopil pianist Massimo Gon. Umetnik, rojen pred 27 leti v Štarancanu, je dokončal z odliko in pohvalo študij na tržaškem konservatoriju Tartini in zmagal že na mnogih natečajih. Tokrat se bo predstavil «svojemu» občinstvu z deli Bacha, Beethovna, Chopina, Liszta in Strawinskega.

Od četrtka dalje bomo na Trgu sv. Antona priča svojevrstnemu nastopu skupine akrobatov. Nastopila bo namreč znana skupina «Adler Stey», ki jo sestavljajo mladi Nemci in ki se je že večkrat izkazala v raznih evropskih državah. Nemški akrobati, ki so znani kot «kralji zraka», bodo občinstvu prikazali bogato serijo vrtoglavih točk. Skupina «Adler Stey» bo nastopila v našem mestu vse do 20. septembra, spored pa bo začela vsak večer ob 21.30.

V HRIBENCI PRI BORŠTU

«Naš praznik» dolinske sekcije Slovenske skupnosti

O ciljih in delovanju stranke je spregovoril sindikalist Boris Gombač - Bogat in kvaliteten kulturni program

V soboto, nedeljo in sinoči je v Hribenci v Zabrežcu pri Borštu potekal «Naš praznik», ki ga je organizirala sekcija Slovenske skupnosti za dolinsko občino.

Glavni del praznika se je seveda odvijal v nedeljo popoldne z bogatim, poudariti moramo zelo bogatim, in kvalitetnim kulturnim programom.

Osrednja točka programa pa je bil govor dveh vidnih predstavnikov stranke. Medtem ko se je deželni poslanec in tajnik SSk Drago Štoka omejil samo na pozdrav, pa je sindikalist Boris Gombač povedal nekaj misli o delovanju stranke in o njeni aktivnosti v dolinskem občinskem svetu. Gombač je uvodoma poudaril, da so se odnosi med upravo in stranko nekoliko zboljšali, čeprav «s strani uprave, ni bilo vedno pravega posluha za naše zahteve.»

Nato je Boris Gombač spregovoril o stališčih SSk, o katerih je dejal, da so jasna. In sicer: «ne hitri cesti, ne megalomanskim, faraonskim načrtom, ne povišanju samoprispevkov za celodnevne šole, ne diskriminacijam pri podeljevanju finančnih podpor slovenskim društvom, ki delujejo v občinskem merilu.» Po drugi strani pa se stranka odločno zavzema za spremembo načrta hitre ceste in občinske hiše pri Domju, za povišanje podpore športnim in prosvetnim društvom, za popravila šolskih poslopij in za druge pobude. Gombač se je v svojem govoru dotaknil tudi drugih perečih problemov, s katerimi se bo morala v kratkem spoprijeti občinska uprava in eden najhujših je prav ponovno razlaščanje slovenske zemlje.

Ob koncu je Boris Gombač še dejal, da «je tudi Naš praznik priložnost, da potrdimo našo zvestobo idealom, ki so vodili pred 40 leti k ustanovitvi OF ter oboroženi vstaji proti okupatorju in domačim izdajalcem.»

V kulturnem programu, ki je bil sugestiven uvod v nedeljski popoldan v Hribenci, so nastopili domači mešani zbor Slovenec, temperamentna folklorna skupina Karol Pahor iz Pirana, nadarjena kantavtorka Magda Koren iz Koroške in sloviti mešani pevski zbor Obala iz Kopra. Program je povezovala Otilija Štranj.

V nedeljo zvečer je za zabavo igral ansambel Taims z Opčin, sinoči pa Veseli godci iz Boljunca.

(ris)

Kamnolom Faccanoni še vedno buri duhove

Sinoči je bila seja načelnikov svetovalskih skupin v svetoivanskem rajonskem svetu, ki so proučili žgoči problem kamnoloma Faccanoni. Podjetje SICAT, oziroma lastnik Cardarelli, mora do 13. oktobra predložiti pristojni oblasti načrt o začasnem odprtju kamnoloma, da ga izčisti, krajevno prebivalstvo pa podjetju ne zaupa kdo ve kako in je zahtevalo sestavo posebne komisije, ki naj bi očiščevalna dela nadzirala in preprečila morebitne špekulacije. Načelniki skupin so sklenili, da v kratkem skličejo v svetoivanski kinodvorani javno skupščino, na kateri naj prebivalstvo jasno izpove, kaj misli.

VČERAJ NA TRŽAŠKIH ULICAH

ČRN DAN ZA VOZNIKE IN PEŠCE

Včeraj je bilo v našem mestu nenavadno veliko število prometnih nesreč. Od teh sta bili dve precej hudi, saj sta ponesrečenca hudo ranjena in ležita v globoki nezavesti.

Prva nesreča z resnejšimi posledicami se je dogodila ob 13.00 v predoru pri Montebellu: 44-letni Sergio Sandri je s svojim mopedom čelno trčil v avtomobil, ki ga je upravljal 73-letni Antonio Bonifacio. Udarec je bil silovit in Sandri si je v trčenju zlomil levi kolk, levo nogo, desni gleženj, s pretresom možganov in leži v globoki nezavesti na oddelku na oživljanje tržaške bolnice s pridržano prognozo.

Uro kasneje, ob 14.00, je v Ulici Flavia avto, ki ga je upravljal Sergio Predonzani, povozil 47-letnega pešca Luigija Uboldija, ki si je zlomil nogo, zadobil druge poškodbe po vsem telesu in pretres možganov. Za Uboldija, ki leži v globoki nezavesti na oddelku za oživljanje glavne bolnice, so si zdravniki pridržali prognozo.

Včeraj smo zabeležili še vrsto drugih nesreč, ki pa niso imele hujših posledic. Med ponesrečenci je tudi znani publicist Carlo de Walderstein, ki ga je na Trgu Garibaldi povozil avto. Zdravil se bo mesec dni na ortopedskem oddelku zaradi zloma desne noge in poškodbe nosa.

Na ortopedski oddelek so sprejeli tudi 50-letnega Bruna Pelizzarija, ki si je hudo poškodoval koleno, ko ga je v bližini Milj povozil avto, ki pa se je oddaljil, ne da bi ponesrečencu nudil pomoči. Policija vneto išče brezvestnega voznika.

Včeraj ob 18.00 je moped podrl v Barkovljah 70-letno kopalko, ki je prečkala Miramarski drevored izven prehoda za pešce. Žrtev nesreče je bilo upokojenka Marcella Cossutta, ki si je zlomila levo nogo in zadobila pretres možganov.

Zopet običajna tragedija osamelosti

V nedeljo ponoči so agenti javne varnosti odkrili novo tragedijo osamelosti, kar postaja za naše mesto že žalostni običaj. Po pozivu soseda, ki je občutil močan duh po plesni, so agenti s pomočjo gasilcev vdrli v stanovanje 58-letne Emilije Cekada vd. Leskovec. V stanovanju so odkrili višeče truplo ženske, ki si je verjetno vzela življenje, ker je vedela, da je hudo bolna. Zaskrbljujoče je dejstvo, da je po mnenju zdravnika ženska umrla pred desetimi dnevi.

Prispevajte za
DIJAŠKO MATICO

Koncerti

V organizaciji Galerije Tribbio bo v petek, 11. t.m., ob 20.30 v cerkvi «Beata Vergine del Rosario» pod naslovom «Umetnost, glasba, proza, poezija» koncert zbora Antonio Illersberg pod vodstvom dirigenta Tullia Riccobona. Pokroviteljstvo nad koncertom ima tržaška avtonomna letoviščarska in turistična ustanova.

Delovni kolektiv Glasbene matice čestita in želi mnogo sreče

prof. TEI KOŠUTA
in
GIANCARLU ORSIJU

na novi življenjski poti.

Včeraj se je na Dunaju srečala z Abrahamom

MARIJA

Še na mnogo leta ji kliče

KD Lipa

Čestitke

Danes praznuje 19. rojstni dan NATAŠA UŠAJ. Vse najboljše ji želita nona in nono Ušaj.

Danes praznuje v Križu rojstni dan NATAŠA. Vse najboljše ji voščijo odbornice in odborniki KD Vesna.

Prispevki

Namesto cvetja na grob prijatelja Andreja Mahniča daruje Vojko Ferluga 25.000 lir za društvo slovenskih upokojencev.

SKD Union, KD Škamperle, Odbor ljudskega doma in Skupnost vinogradnikov iz Podlonjerja so ob maturi Dolgana, ob diplomi iz agronomije Vitjana Sancina in poroki medicinca Iva Petkovška in Rossane Mazzaroli zbrali 119.000 lir za Dijaško matico.

Ob hudi izgubi prijatelja ANDREJA MAHNIČA izrekajo direkcija in delovni kolektiv podjetja CGR - Trst iskreno sožalje soprogi, sinu in drugim sorodnikom.

KD S. Škamperle, KD Union ter Skupnost vinogradnikov in vrtnarjev od Sv. Ivana, z Vrdele in iz Podlonjerja izražajo občuteno sožalje Justini Petkovšek in družini ob smrti očeta Justa Jurkiča.

+

V globoki žalosti sporočamo, da nas je v 87. letu starosti nenadoma zapustil dober in skrben oče, tast in nono

JUST JURKIČ

Na zadnji poti ga bomo pospremili jutri, 9. septembra, ob 10.15 iz mrtvašnice glavne bolnišnice na pokopališče pri Sv. Ani.

Žalujoči: hčerka Justina por. Petkovšek z družino in drugo sorodstvo

Podlonjer, 8. septembra 1981

+

Mirno, kot je živela, je preminila moja mama

MARIJA KREČIČ vd. ŠKERL

Pogreb bo danes, 8. t.m., ob 12. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice v barkovljansko cerkev.

Užaloščeni: sin Ivan z ženo Amelijo, vnukinja Silvana z možem Giordanom, pravnuka Bruno in Daniele ter drugo sorodstvo

Trst, 8. septembra 1981
(Pogrebno podjetje Ul. Zonta 3)

Deset let je minilo, odkar te ni,

SAŠKO

Žena Neva, Saši, Hermina, starši in sestra z družino

Pravo lice listarske druščine

Od vseh prvakov Liste za Trst je poslanka Aurelia Gruber Bencova prav gotovo najmanj priljubljena med volivci liste, ker se z razliko od svojih strankarskih tovarišev spušča tudi na tista področja, ki nimajo z zaščito Krasa pred onesnaževalnimi industrijami, z integralno prosto cono in z avtonomijo Trsta kaj opraviti. Listarska poslanka se včasih tudi rada druži z ljudmi, s katerimi se ne bi smela. Tako si je drznila glasovati za Spadolinijevo vlado (češ da predstavlja majhen korak naprej). Neprimerno hujša pa je njena pobuda v zvezi z zakonsko zaščito slovenske narodnostne skupnosti.

Vse to je za večino volivcev liste nedopustno in tako si je listarska poslanka na nedeljskem zaključnem delu praznika LpT na razstavišču pri Montebellu, ki bi moral biti najslovesnejši, prislužila poleg mlahavih aplavzov tudi veliko žvižgov. Sicer pa je sama Gruber Bencova nato za silo pomirila žvižgajoče in tistega, ki je na prazniku, v potrditev prave narave melonarskega Trsta, vzkliknil, da «nella patria de Rossetti no se parla che talian». Dejala je namreč, da je treba Slovencem tudi formalno potrditi vse tiste pravice, ki jih dejansko že uživajo. Vključno z dvojezičnostjo, je poudarila, ki pa velja za kraje, kjer Slovenci po številu presegajo 50 od sto. Za Trst pa to seveda ne pride v poštev, je precizirala, kajti v Trstu jih živi le borih 4 od sto. Zgovorno tolmačenje, ni kaj reči! Še enkrat je torej prišlo na dan pravo lice listarske druščine.

Tudi letos «Praznik solate» na Kolonkovcu

Kolonkovec je še edino področje, ki je od tolikih ostalo z obširnimi površinami vrtov. Naša zelenjava je zelo cenjena in jo gospodinje rade kupujejo. Da bi še bolj ovrednotili domačo solato in dali priznanje našim marljivim vrtnarjem, so se na Kolonkovcu v tamkajšnjem društvu odločili, da s praznikom dajo zadoščenje tudi vrtnarjem. O tem je bila naša javnost že obveščena. Tudi vrtnarji se na ta praznik pripravljajo in vsak skrbi, da bo prinesel najboljše vzorce solate. Posebna komisija in ljudstvo jih bodo nato ocenili.

Lansko leto pa se je med vrtnarji izoblikovala pobuda, da bi v okviru tega praznika tekmovali v sajenju solate. To tekmovanje je bilo prvič v tem našem okraju in je vladalo veliko zanimanje in radovednost za to tekmo, ki je bila na Kariševi domačiji. Lepo je bilo gledati, kako so tekmovalci urno vbadali kline in vtikali sadike solate. Občinstvo, ki si je prišlo ogledat tekmo, je s ploskanjem nagradilo tekmovalce. Še posebno je bilo navdušeno nad najmlajšimi, ki niso prav nič zaostajali za starejšimi. Mladi so se posebno izkazali, ker so s tem pokazali, da bodo še naprej obdelovali naše vrtove in skrbeli za našo zemljo.

Tako se bodo tudi letos v okviru «praznika solate» spoprijeli v hitrosti sajenja, ki bo na domačiji Marcela Debelisa, v Ulici Gravisi 11 v soboto 12. septembra ob 16. uri. Ker bi vrtnarji želeli, da bi se tekme udeležili v čimvečjem številu, vabijo še vse tiste, ki niso bili obveščeni, da se udeležijo tekmovanja. S seboj naj prinesejo samo «klin».

Vsakogar pa, ki ga zanima izid, naj si pride ogledat tekmo in ne bo mu žal. V nedeljo pa bo v društvenih prostorih razstava solate in nagrajevanje tekmovalcev in razstavljavcev.

SLOVENSKI DEŽELNI ZAVOD ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE

organizira za šolsko leto 1981/82

nasledenje tečaje

V tržaški pokrajini:

1. Tečaj za kvalifikacijo mizarjev.
2. Tečaj za kamnoseke - II. letnik.
3. Tečaj za natakarje in barmane.
4. Tečaj za prevajalce srbohrvaškega jezika.
5. Tečaj za kvalifikacijo monterjev elektronskih aparatov.
6. Tečaj iz uradniškega poslovanja.

Navedeni tečaji so odprti vsem, ki so dopolnili 15. leto.

7. Tečaj za kvalifikacijo programerjev elektronskih centrov v jezikih RPG II in BASIC. Pogoj za vpis sta opravljena dva razreda višje srednje šole.
8. Tečaj za ažurniranje v zunanji trgovini. Pogoj za vpis je opravljena višja šola trgovske smeri ali večletna praksa v trgovskem podjetju.
9. Tečaj za specializacijo pri Organizaciji in vodenju malih trgovskih in obrtniških podjetij. Tečaj je namenjen podjetnikom, trgovcem in obrtnikom.

V goriški pokrajini:

Tečaj za specializacijo pri organizaciji in vodenju malih trgovskih in obrtniških podjetij.
Tečaj je namenjen podjetnikom, trgovcem in obrtnikom.

V videmski pokrajini:

Tečaj za prevajalce slovenskega jezika.

Tečaji so brezplačni, odvijajo se večinoma v večernih urah dvakrat tedensko. Ob zaključku enoletnih tečajev dobi kandidat potrdilo o obiskovanju, za večletne pa o kvalifikaciji, ki jih izda odborništvo za šolstvo, poklicno vzgojo in kulturne dejavnosti pri deželni upravi.

Vpisovanje in dodatne informacije do 15. septembra:
- v Trstu na sedežu Kmečke zveze, Ul. Cicerone 8/A, od 9. do 12. ure
- v Gorici na sedežu Slovenskega deželnega gospodarskega združenja, Travnik 11/2 (Piazza della Vittoria)
- v Čedadu na sedežu Kulturnega društva «I. Trinko», Ul. 9 Agosto 8

MOŠKI PEVSKI ZBOR V. VODNIK — DOLINA

vabi vse svoje pevce, da se zberejo danes, 8. t.m., ob 20. uri v društvenih prostorih.

Slovenska dijaška domova «Srečko Kosovel» - Trst in «Simon Gregorčič» - Gorica

vpisujeta za šolsko leto 1981/82 vsak dan od 9. do 13. ure.

Telefona:
Trst 040 - 573-141/2
Gorica 0481 - 83495

Včeraj - danes

Danes, TOREK, 8. septembra
MARIJA

Sonce vzide ob 6.35 in zatone ob 19.31 — Dolžina dneva 12.56 — Luna vzide ob 16.04 in zatone ob 1.00.

Jutri, SREDA, 9. septembra
PETER

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 27 stopinj, najnižja 18,9 stopinje, ob 18. uri 25,3 stopinje, zračni tlak 1021,5 mb ustaljen, veter 22 km na uro severovzhodnik, vlaga 44 odstotna, nebo jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 20,3 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Matteo Muiesan, Cristian Duro, Francesca Zedde, Giulia Benedetti, Nathan Boch, Giovanni De Carli, Sameul Simonovič, Giovanni Degrassi.

UMRLI SO: 84-letna Maria Bratos vd. Cesnik, 64-letni Nunzio Mensola, 60-letna Luigia Ferluga vd. Tonietto, 84-letni Giuseppe Padovan, 67-letna Lucia Tremul vd. Albertini, 48-letni Francesco Schiavone, 57-letna Lucia Lanza por. Parovel, 59-letna Maria Gabrielli por. Reparati, 77-letni Marcello Segrè, 91-letni Emilio Spagnul.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 8.30 do 20.30)

Trg Garibaldi 5, Ul. Diaz 2, Ul. Dei Soncini 179, Ul. Revoltella 41.

(od 8.30 - 13. in od 16. - 20.30)

Trg. S. Giovanni 5, Trg Sv. Jakob 1.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 20.30 dalje)

Trg S. Giovanni 5, Trg Sv. Jakob 1.

LEKARNE V OKOLICI

Boljunec: tel. 228-124; Bazovica: tel. 226-165; Opčine: tel. 211-001; Prosek: tel. 225-141; Božje polje Zgonik: tel. 225-596; Nabrežina: tel. 200-121; Sesljan: tel. 209-197; Žavlje: tel. 213-137; Milje: tel. 271-124.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 21. do 8. ure tel. 732-627, predpraznična od 14 do 21. ure in praznična od 8. do 20 ure, tel. 68-441.

EX TEMPORE
V STARIH MILJAH
v nedeljo, 13. t.m.

ZA ODRASLE IN OTROKE
— Pokali, plakete, odkupne in denarne nagrade.
Žigosanje platen (stranica do 120 cm, površina do 1 kv. m).
Salita di Muggia Vecchia št. 28 od 7. do 13. ure.
Vabljeni ob vsakem vremenu!

Razna obvestila

Zadruga «Kriški breg» sporoča, da se bo tečaj o kletarstvu pričel v četrtek, 10. 9., ob 20. uri v osnovni šoli Albert Sirk v Križu. Predaval bo agronom Vitjan Sancin. Vabljeni!

Ob srečanju mladine treh dežel na Koroškem organizirata SKGZ in Zveze komunistične mladine Italije izlet v Šent Primož. Na razpolago je približno 90 mest, cena izleta je 15.000 lir, vključena vožnja in prenočišče. Vpisovanje sprejemajo v uradih SKGZ, tel. 744-249, vsak dan od 17. do 19. ure; na pokrajinski sekciji Zveze komunistične mladine Italije, tel. 744535, od 17. do 19. ure; na nabrežinski sekciji Zveze komunistične mladine Italije od 19. do 21. ure ter na Proseku pri Valterju Orlu, tel. 225-149, in v Križu pri Patriziu Košuti, tel. 220-189.

«Tržaška sekcija Italijanskega združenja za kulturne odnose s Sovjetsko zvezo, Italija ZSSR» sporoča vsem vpisanim v tečaje ruskega jezika, in tudi tistim, ki želijo začeti tečaj, da sprejemamo prijave.

Tajništvo je odprto vsak dan (razen v soboto) od 17 do 19. ure v Ul. Torrebianca št. 13, prvo nadstropje, tel. 040/60158».

Na vseh slovenskih nižjih srednjih šolah je v teku vpisovanje v natečaje «150 ur» za delavce in vse odrasle, ki v teku tega leta dopolnijo 16. leto starosti. Obrazci za vpis so na razpolago v tajništvih šol. Potrebno je predložiti tudi rojstni list. Rok za vpis zapade 21. septembra.

KD Rdeča zvezda obvešča pevce, da bo prva vaja zbora danes, 8. t.m., ob 20.30 v društvenih prostorih v Saležu. Poleg starih pevcev vabimo vse tiste, ki jih zanima zborovsko petje, da se udeležijo vaje.

Zveza borcev Boljunec vabi vaščane na množični sestanek, ki bo v četrtek, 10. t.m., ob 20.30 v gledališču «F. Prešeren». Razpravljali bomo o rezultatih «Poletnega praznika».

Seja pripravljalnega odbora za poimenovanje šole pri Domju bo jutri, 9. t.m., ob 20. uri v šoli.

Moški pevski zbor Tabor - Opčine prične z rednimi vajami v četrtek, 10. septembra, ob 20.30 v Prosvetnem domu na Opčinah. Ljubitelje petja — posebno mlade pevce — vabimo, da se vključijo v zbor. Ostale pevce prosimo za točnost.

Kino

Ariston 21.15 «The great rock'n roll swindle». Nastopa rock skupina Sex Pistols.
Ritz 18.00 «Pari e dispari». T. Hill, B. Spencer.
Eden Danes zaprto.
Grattacielo 16.30 — 22.15 «Mani di velluto». A. Celentano, E. Giorgi.
Fenice 17.00 «Virus». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Cristallo Danes zaprto.
Aurora 17.00 «Qua la mano». A. Celentano.
Capitol 16.30 «Giallo napoletano». M. Mastroianni, O. Muti.
Moderno 16.00—22.00 «La casa sperduta nel parco». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Mignon 16.00 «La fuga di mezzanotte». Prepovedan mladini pod 14. letom.
Nazionale 16.00 «La voglia». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Filodrammatico 15.00 «Sensual hard story».
Vittorio Veneto 16.30 «Concorde afaire 79».
Radio 16.00 «Super donne porno». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Lumiere 16.30 «Animal house».

Razstave

V občinski umetnostni galeriji na Trgu Unità bo do 14. septembra odprta razstava del slikarja Emidia Eredità. V isti dvorani bo od 15. do 22. septembra razstavljal Dezíderij Švara, v času od 23. do 30. septembra pa Livio di Mauro.

Izleti

Sekcija KPI «J. Verginella» iz Križa prireja od 3. do 8. novembra 1981 letalski izlet v Sovjetsko zvezo. Vse informacije dobite v večernih urah na tel. št. 220213.

SPDT priredi v nedeljo, 20. septembra, avtobusni izlet v Rezijo ob otvoritvi planinske poti «Ta visoka rosojanska pot». Pot poteka iz Solbice skozi vas Korito, na planino Kot (2 uri prijetne hoje), kjer bo krajša slovesnost. Sledi še za trenirane planince vzpon po tej novi poti na vrh Velike Babe. Vpisovanje na sedežu ZSŠDI vsak dan od 11. do 12. ure.

SPDT prireja v nedeljo, 13. septembra, avtobusni izlet na Krvavec ob priliki osrednje proslave Dneva planincev. Vpisovanje na ZSŠDI od 11. do 12. ure.

Zveza borcev Boljunec priredi v nedeljo, 4. oktobra, enodnevni izlet v Litijo. Vpisovanje pri Mariji v baru od 18. do 19.30 vsak dan razen ob nedeljah in ponedeljkih. Vpisovanje bo do 26. septembra. Cena izleta je 18.000 lir.

Šolske vesti

Ravnateljstvo Glasbene matice v Trstu obvešča, da bo vpisovanje za šolsko leto 1981/82 še danes v tajništvu šole od 10. do 12. ure. Vpisovanje v podružnici v Nabrežini tudi danes od 17. do 19. ure.

Mali oglasi

telefon (040) 79 46 72

PROSIM za razglednico iste vsebine kot ono z dne 5. 9. 1974, odposlano iz Sesljana «D.N.»

TEČAJI nemškega jezika za otroke od 6. do 14. leta. Informacije in vpisovanje Hildegard Bayer vsak dan razen ob sobotah od 16. do 19. ure - Ul. Ginnastica 3, prvo nadstropje, telefon 040/730037.

PRODAMO dvonadstropno hišo in 900 kvadratnih metrov zemlje blizu glavne ceste 2 km iz mesta proti Dolini. Hiša je potrebna popravila. Telefonirati na št. 040/822002.

OSMICO je v Samatorci št. 6/A odprl Josip Gruden. Toči svoje belo in črno vino.

PRODAM stanovanje z vrtom in prostori za skladišča. Telefonirati na št. 040/52889 od 10. do 12. ure.

PRODAM rabljene šolske knjige za vse razrede znanstvenega in klasičnega liceja. Telefonirati na 040/911624 v večernih urah.

ELEKTRONSKE orgle Elgam prodam: dvojna klaviatura vgrajena sta el. baterija z avtomatično spremljavo in amplifikator z zvočniki. Cena 450.000 lir. Tel. 040/825247 v popoldanskih urah.

PRODAMO dvosobno opremljeno stanovanje z garažo. Telefonirati v večernih urah na št. 040/811186.

KUPIM hidravlično stiskalnico 80 cm premera na kolesih in električni mlinček za grozdje. Prodam ročno stiskalnico 50 cm premera. Telefonirati na št 0481/390569.

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
S.P.A.
TRST - ULICA F. FILZI 10 - 61-446

7. 9. 1981

Ameriški dolar	1211.—
Kanadski dolar	1010.—
Švicarski frank	573.—
Danska krona	157.—
Norveška krona	197.—
Švedska krona	230.—
Holandski florint	447.—
Francoski frank	206.—
Belgijski frank	29.—
Funt šterling	2200.—
Irski šterling	1800.—
Nemška marka	497.—
Avstrijski šiling	70,75
Portugalski escudo	17.—
Pezeta	11,50
Jen	4.—
Avstralski dolar	1300.—
Drahma	18.—
Debeli dinar	27,50
Srednji dinar	27,70
Mali dinar	26.—

MENJALNICA
vseh tujih valut

MNENJA TREH SLOVENSKIH MALIH TRGOVCEV

Tudi trgovci so skeptični glede učinka zamrznitve cen

Dvomesečna zamrznitev cen nekaterih jestvinskih izdelkov naj bi preprečila špekulacije in zavrla inflacijo, vendar mnogi o tem niso prepričani

V teh dneh je vsepovsod veliko govora o novi vladni pobudi, ki naj bi prispevala k zajezitvi inflacije. Gre za sporazum med ministrom Marcora in predstavniki jestvinskih industrijcev ter trgovcev o začasni zamrznitvi cen nekaterih med najbolj vsakodnevnimi jestvinami. Sporazum predvideva, da bodo trgovska združenja do 15. t.m. sestavila cenike z najvišjimi dovoljenimi cenami za nadzorovane vrste blaga in da se obvežejo, da teh cen ne bodo spremenili vsaj do 15. novembra.

O učinkovitosti sporazuma v boju proti inflaciji so prišli z raznih strani, predvsem pa s strani potrošniških združenj številni pomisleki. Predvsem časovna omejenost sporazuma na sama dva meseca in razmeroma kratek seznam vrst nadzorovanega blaga, pa tudi možnost, da pride do izrazitih podražitev že pred 15. septembrom, oz. ob koncu zamrznitve, 15. novembra, in ne nazadnje, pomanjkanje katerekoli oblike kazni za kršilce sporazuma, po mnenju potrošnikov povzročajo hude dvome o dejanskem pomenu protiinflacijskega ukrepa.

To na eni strani. Pri treh slovenskih trgovcih na Goriškem pa smo se pozanimali, kaj menijo neposredno prizadeti na drugi strani, tj. prodajalci. Obiskali smo trgovine Kovic na Peči, Hoban v Štandrežu in Semolič v Raštelu v Gorici.

VPR.: «Kaj menite o dogovoru za zamrznitev cen? Mislite, da bo ta ukrep koristen za zajezitev inflacije?»

Kovic: «Zame osebno ni bilo treba tega ukrepa. Če si hočem ohraniti kliente, moram namreč že sam držati čim nižje cene, sicer bodo šli drugam. Zaradi tega mislim, da bodo maksimalne cene na cenikih, ki jih bodo izdelali na podlagi dogovora že vnaprej višje od običajnih cen v moji trgovini. Kaj mi torej pomaga ta cenik? Ali zato, da zvišam cene?»

Hoban: «Po mojem gre za izgubo časa. Tudi tokrat bo šlo tako, kot gre ponavadi v Italiji pri takih stvareh: veliko hrupa na začetku, nato pa se bodo vsi požvižgali na navost in bo šlo še naprej vse po starem».

Semolič: «Priznati moram, da nisem podrobno seznanjen z vsebino dogovora. Po tem, kar sem slišal o sedanji zamrznitvi, pa sodim, da ne bo imela nobenega učinka na splošno naraščanje draginje, ker je omejena samo na jestvine.»

VPR.: «Vsako leto smo v tem času, po povratku s počitnic, priča nebrzdanemu naraščanju cen, predvsem pri jestvinah. Čemu pripisujete ta pojav? Ali nima pri tem svoj delež tudi špekulacija?»

Hoban: V veliki meri imajo podražitve v tem obdobju «naravne» vzroke. Pri naraščanju splošne draginje je naravno, da se tudi cene jestvin prilagajajo stopnji inflacije in nekako v navadi je že, da se za poviške počaka na to obdobje, ko med drugim številni prejemajo 14. plačo, itd. Le v nekaterih primerih prihaja do špekulacij, predvsem s strani proizvajalcev.»

Semolič: «Ne vem kje tičijo vzroki za podražitve. Verjetno imata pri tem enak delež inflacija in špekulacije, do katerih prihaja že preden prispe blago do prodajalca.»

Kovic: «Odločno moram poudariti, da za špekulacije nismo krivi mi trgovci, kot nas večkrat obtožujejo kupci. Če že pravite, da so špekulacije, potem so te gotovo pri grosistih. Tudi če bi si jaz hotel ustvariti zaloge blaga in ga nato prodajati po višjih cenah, bi tega ne mogel storiti, ker nimam dovolj prostora za večje zaloge in ker bi se mi blago pokvarilo.»

VPR.: «Kateri bi bili po vašem mnenju potrebni ukrepi, ki bi uspešno zavrli prenaglo naraščanje cen?»

Semolič: «Konkretno ne vem, kako bi lahko uspešno posegli v današnje razmere. Predvsem mislim, da bi bilo treba več resnosti s strani vseh. Sicer pa sem glede tega pesimistično razpoložen in ne verjamem, da se bo zlahka kaj spremenilo.»

Kovic: «Dvomim v učinkovitost kakršnekoli oblike nadzorstva nad cenami, saj je teh že danes po mojem preveč. Koristneje je, če se trgovec včlani v vsedržavni konzorcij (jaz sem npr. član CONAD), in se tako zavaruje pred morebitnimi špekulacijami s cenami na debelo: konzorcij mu namreč jamči, da so cene po katerih si trgovec nabavlja blago tiste, ki jih predvidevajo vsedržavne pogodbe.»

Hoban: «Kako odpraviti špekulacije? Hm, to bi se dalo uresničiti, le ko bi prvi zgled resnosti prišel s strani vlade. Toda poglejmo zgled, ki ga oni dajejo v vsemi škandali, pa ne bo nič čudnega če so korupcija in špekulacije na dnevnem redu. Povem vam tole: lahko si izmislijo katerokoli zamrznitev ali še kaj drugega, vendar kdor bo gor plačal, bo vedno kupec.»

No, po teh črnogledih ugotovitvah kaže, da se za potrošnike nadaljujejo težki časi.

OB PRISOTNOSTI MINISTRA SIGNORELLA

V nedeljo slovesen zaključek jubilejnega tekmovanja «Seghizzi»

Visoke ocene mešanim zborom, nizke pa moškim in ženskim zborom

Zastor je padel. Velika dvorana UGG je prazna. Več sto pevcev iz raznih dežel in celin je štiri dni v njej prepevalo latinsko, italijansko, rusko, bolgarsko, poljsko, nemško, špansko in še v drugih jezikih. Publika, najbolj pozorni so bili seveda kolegi nastopajočih, njih konkurenti, saj so se na tako izbranem koncertu marsikaj koristnega naučili, je poslušala z navdušenjem nastopajoče zbore in jih nagrajevala s ploskanjem. Pozorna je bila žirija, ki je imela veliko odgovornega dela.

Posebni ton na nedeljski zaključni slovesnosti je dala prisotnost ministra za turizem Signorella, ki je v naše mesto prihitel iz Benetk, kjer je prisostvoval tamkajšnji zgodovinski regati, ki je vsako leto prvo nedeljo v septembru. Prisotnost vladnega predstavnika je kot zelo važen dogodek označil predsednik društva «Seghizzi» Giovanni Vezil v svojem zaključnem govoru ob nagrajevanju najboljših zborov. Pomembnost tega tekmovanja, ki se vrši letos že dvajsetič, je poudaril tudi goriški župan Scarano.

Kot vedno se je na zaključni manifestaciji v nedeljo zvečer zbralo v dvorani UGG veliko ljudi. Prisotni so bili tudi zastopniki raznih krajevnih ustanov. Po nagrajevanju so nastopili najboljši zbori, ki so se istega dne pomerili v tekmovanju narodne glasbe. Prejšnji večer, v soboto, je bila podobna manifestacija z nagrajevanjem najboljših zborov, ki so tekmovali v polifonskem petju.

Precej visoko oceno v tekmovanju narodne glasbe je dobil mešani zbor iz Filipinov (96,60 točk), za njim je bil na drugem mestu komorni zbor iz Rostova (Sovjetska zveza) s 94,53 točkami, na tretjem mestu pa je bil zbor «Sredec» iz Sofije s 93 točkami. Ni pa žirija izročila prvih mest v kategoriji ženskih in moških zborov. Najboljši med ženskimi zbori, a samo na drugem mestu, je bil zbor iz Košic (Češkoslovaška) s komaj 89,67 točkami, na tretjem pa romunski zbor. Med moškimi zbori, kjer prav tako ni bilo prvonagrajenega, so se dobro uvrstili deželni zbori in sicer «Valrosandra» iz Trsta s komaj 72,73 točkami, na tretjem mestu je bil «Ermes Grion» iz Tržiča z 71,80 točkami, sledita zbora iz Rude in iz Tržiča.

Jubilejno tekmovanje je torej za nami. Razen visoke kvalitete mešanih zborov ni bilo letos kvalitete med moškimi in ženskimi zbori kot dokazuje točkovanje. Na tekmovanju pa letos nismo čuli niti slovenske niti pesmi drugih jugoslovanskih narodov. Upajmo, da bo prihodnje leto boljše.

OB LETOŠNJEM VPISU V TEČAJE 150 UR

«Prijavila sem se predvsem zaradi znanja italijanščine»

Tako nam je povedala Romana Leban, doma iz Ozeljana, sedaj bivajoča v Štandrežu, ki je lani obiskovala tečaj 150 ur na šoli «Ivan Trinko»

Romana Leban je doma iz Ozeljana, življenjska pot pa jo je, tako kakor na stotine drugih deklet, zanesla preko meje. «Najbolj odprta meja» ima pa tudi take posledice. Z možem, ki je sicer pristen Štandrežc, sta nekaj časa bivala v tem kraju, pred kratkim pa sta se vselila v novo stanovanje v Fabianijevi ulici v Gorici. «Doma sem opravila le sedmi razred osemletke», nam je pripovedovala te dni, ko smo jo obiskali doma, da bi jo povprašali, kaj meni o tečaju 150 ur, ki ga je lani obiskovala in tudi končala z oceno «prav dobro», v svoje veliko zadovoljstvo. Še bolj pa sta bili zadovoljni hčerkici Marjana in Ivana, ki obiskujeta slovensko osnovno šolo v Štandrežu.

«Prijavila sem se, ker bi rada izpopolnila znanje italijanščine in ker bi rada dosegla spričevalo o opravljenem obveznem šolanju. Zdaj sem sicer doma, lahko pa se ponudi priložnost za zaposlitev.» Izpričevalo že ima. Pravzaprav je diplomo dvignila tisti dan, ko smo se oglasili za pogovor. Zato je bila tudi tako zgovorna.

«Sprva je vladalo nekam čudno vzdušje, potem pa smo le našli stik s profesorji. Mislim, da so bili tudi oni v težavah. Učna snov ni bila pretežavna. Vsaj za mene ne. Sicer pa je potekal pouk nekoliko drugače, kakor v redni šoli. Veliko smo se razgovarjali o aktualnih vprašanjih. Učenje pa smo vsi jemali zelo resno».

Kaj pa splošni vtisi? Romana meni, da je osebno veliko pridobila, predvsem pa ji je obiskovanje tečaja vzpodbudilo željo in težnjo po nadaljnjem izobraževanju. To je bilo opaziti tudi pri drugih tečajnicah, med katerimi je bilo še nekaj «priženjenih» Jugoslovank, ki so vse uspešno opravile tudi zaključni izpit ter si tako pridobile diplomo o opravljenem obveznem šolanju.

Romana je sicer gospodinja, zato zaradi obiskovanja lekcij ni bilo posebnih težav. «Mož sicer ni bil ravno navdušen, pa tudi ni nasprotoval.» Sicer pa sta z mano držali tudi Marjana in Ivana. Ne samo držali. Vsak dan sta se zanimali za mamine domače naloge, za ocene, pregledovali zvezke. (V. K.)

V Tržiču so splavili večjo tovorno ladjo

V Tržiču so včeraj splavili ladjo «Northern Star», last družbe Worlds Wide Tankers, ki so jo precej časa imeli v popravilu, če smemo tako reči, v tamkajšnji ladjedelnici. Ladjo so pred časom pripeljali v tržiško ladjedelnico, «prežagali so jo na dvoje, jo zdaljšali ter izvedli na njej vrsto popravil. Ladja ima 127.500 ton nosilnosti. Sedaj je zasidrana ob doku tržiške ladjedelnice in bodo na njej uredili še zadnja dela.

Stane Dolanc bo govoril v Kobaridu

V soboto, 12. septembra bodo v Kobaridu proslavili trideseto obletnico dela tamkajšnje tovarne igel in kovinske galanterije. Jubilej bodo združili s proslavo krajevnega praznika, ki spominja na znano kobariško republiko, to je na osvobojeno območje nastalo po kapitulaciji Italije 8. septembra leta 1943. Krajevni praznik sodi v okvir dveh velikih obletnic, namreč začetka množične vstaje primorskega ljudstva proti okupatorjem ter združitve Primorske in Istre z matično domovino Jugoslavijo, 15. septembra 1947. leta.

Proslava omenjenih obletnic oziroma dogodkov bo potekala v soboto dopoldne v prostorih tovarne v Kobaridu. Slavnostni govornik bo član Predsedstva Centralnega komiteja Zveze Komunistov Jugoslavije Stane Dolanc.

Razna obvestila

Občinska uprava v Krminu išče učitelja/učiteljico za upravljanje občinskega otroškega vrtca s slovenskim učnim jezikom, ki ga bodo letos prvič odprli v Krminu. Zaposlitev je na osnovi posebne konvencije med občino in kandidatom/kandidatko, ki bo službo sprejela. Osebni dohodek je predviden v višini 800 tisoč lir, od tega se odštejejo davčni odbitki. Mesto bodo poverili na podlagi selektive preizkušnje in na podlagi naslovov. Prošnje (na navadnem papirju) je treba predložiti najkasneje do torka, 8. septembra, do 12. ure na županstvu v Krminu.

Vpisovanje v glasbeno šolo se bo vršilo do petka 11. septembra. Reden pouk se bo pričel 14. septembra Prijave sprejemajo na sedežu glasbene šole, Ul. Della Croce 3 v Gorici od 10.30 do 12.30 ter od 16. do 18 ure.

Kmečka zveza sporoča, da zapade 10. t.m. rok za plačilo 1. obroka dajatev za zdravstveno zavarovanje kmetov. Na položnicah za plačilo je prišlo do pomote, ki zadeva kmete v briški gorski skupnosti. Znesek na položnici je namreč višji od zneska, ki bi ga praviloma morali plačati kmetje s tega področja. Vsled tega daje Kmečka zveza sledeča navodila: kmetje morajo vsekakor plačati na položnici navedeno vsoto v predvidenem roku (do 10.9.), nato pa zaprositi za povračilo odvečnega dela plačane vsote. Za povračilo naj zainteresirani prinesejo na urad Kmečke zveze potrdilo o plačilu prvega obroka, tisti pa, ki živijo v goriški občini (Oslavje, Štmaver), tudi izvleček iz katastrske knjige. Za le-tega naj zaprosijo kot mali kmečki posestniki (piccola proprietà contadina), da jim ne bi bilo treba plačevati 2.000 lir za kolek.

Izleti

VZPI-ANPI iz Podgore prireja v nedeljo, 13. t.m., enodnevni izlet v Ostrožno brdo v Brkinih, pri Ilirski Bistrici, ob priložnosti proslave 40. obletnice O.F. Odhod avtobusa iz Podgore bo ob 8. uri. Vpisujejo do četrtka, 10. t.m., Edi Maligoj, Albin Klavčič in Ivan Bregant.

Ženski iniciativni odbor za Goriško priredi v nedeljo, 13. septembra, enodnevni izlet v Kumrovec in Zgornjo Stubico. Cena izleta (vključen je prevoz, kosilo in turistični vodnik) znaša 23 tisoč lir. Prijave sprejema Marta Merkuževa na sedežu SKGZ v Ulici Malta 2 vsak delavnik v dopoldanskem času do vključno 6. septembra.

Mladinski odbor SKGZ prireja dvodnevni avtobusni izlet v Št. Primož na Koroškem, kjer bo v soboto, 12., in nedeljo, 13. t.m., na pobudo lista Kladivo miting mladine treh dežel na temo Mir, razorožitev in sodelovanje med narodi v Evropi. Cena izleta (s prenočiščem) je 15 tisoč lir. Prijave in informacije na sedežu MO SKGZ v Gorici ter na Vrhu pri Žarku Grilju in Sovodnjah pri Rafku Butkoviču.

Ženski iniciativni odbor sporoča, da izlet v Kumrovec odpade zaradi premajhnega števila vpisanih. Vsi, ki so že vplačali denar, ga lahko dvignejo pri Marti Merkuževi na SKGZ v Ul. Malta v dopoldanskih urah.

Kino

Gorica

VERDI Danes zaprto. Jutri: 18.00—22.00 «Vestito per uccidere». Film B. De Palme. Barvni film. Prepovedan mladini pod 18. letom.
CORSO 18.00—22.00 «Vigilato speciale». D. Hoffmann in K. Russel. Barvni flim. Prepovedan mladini pod 14. letom.
VITTORIA Danes zaprto.

Tržič

EXCELSIOR 18.00—22.00 «Passione d'amore».
PRINCIPE 18.00—22.00 «Papillon».

Nova Gorica in okolica

SOČA 18.00 «Jaz sem tvoj morilec». Nemški film. 20.00 (za ciklus «Pula po Puli») «Rdeči konj». Jugoslovanski film.
SVOBODA 18.00—20.00 «Mladost je norost». Francoski film.
DESKLE 19.30 «Ropar na svobodi». Ameriški film.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Danes ves dan in ponoči je v Tržiču dežurna lekarna San Nicolò, Ul. 1. maja 94, tel. 73-328.

SESTANEK MED APT IN PROMETNIM OBMOČJEM

Še pred koncem letošnjega leta novi avtobusi na cestah Goriške

Kmalu bo imela APT 10 novih avtobusov, spomladi pa še enako število - Prevzem prog «La Gradese» v naši pokrajini

Še pred koncem leta bo pokrajinsko avtobusno podjetje imelo na razpolago deset novih avtobusov, ki jih bodo nabavili s finančnim prispevkom dež. uprave. Osem avtobusov so naročili pri tvrdki De Simon v Osoppu, dva pa pri tovarni Fiat. Slednja bosta služila za vožnje na daljših progah, tudi v turistične namene. Tako bodo pripravljeni vzeti v svojo režijo proge po Goriškem, za katere sedaj skrbi združno podjetje La Gradese iz Gradeža. Istočasno pa bodo zaprosili deželno upravo, naj jim čimprej nakaže prispevek za nakup nadaljnjih 10 avtobusov, tako da bodo lahko v celoti z novimi avtobusi pokrili prej omenjene proge, saj ne bo moč voziti potnikov s starimi in že dotrajanimi avtobusi. S temi tridesetimi avtobusi bi bil položaj na medkrajevnih progah Goriške zares v redu.

O tem so se pogovarjali na sestanku med člani konzorcija za goriško - tržaško prometno območje in pokrajinskega avtobusnega podjetja. Predsednik APT Chiarion je ob tej priliki predstavil novega ravnatelja APT ing. Perissinija, ki je konec prejšnjega meseca nastopil službo.

Pogajanja med APT in La Gradese so v polnem teku, vendarle bo treba čakati konec leta, da pride do uresničitve te združitve vseh medkrajevnih služb v eno podjetje. Težave so še vedno z osebjem, kajti APT mora vzeti v službo nekaj več kot dvajset šoferjev, večina teh pa noče zapustiti gradeškega podjetja in se zaposliti v APT. Težko bo najti ljudi z ustrezno kvalifikacijo.

Ko pride do dokončne združitve in osredotočenja vseh medkrajevnih služb pri enem samem podjetju, potem bo treba misliti na uresničitev zamisli o združitvi v enega vseh treh javnih avtobusnih podjetij na Goriškem, t.j. pokrajinskega avtobusnega podjetja, goriškega mestnega podjetja za avtobuse in medkrajevnega avtobusnega konzorcija v Tržiču. Zamisel naj bi uresničili v prihodnjih dveh letih, je dejal predsednik konzorcija za prometno območje prof. Ferrari.

Višarska žičnica normalno obratuje

Višarska žičnica redno obratuje. Okvaro, ki je nastala na električni napeljavi 30. avgusta, zaradi katere se je naprava ustavila in so morali potnike v kabinah spraviti do postaj s pomožnim motorjem, so odpravili že naslednji dan s tem, da so zamenjali pokvarjeni električni element.

Kakor je znano, so letos spomladi zamenjali pogonski motor, ga kolavdirali in žičnico usposobili za nadaljnje obratovanje. Žičnica vozi vsak dan od 8.40 do 16.30, običajno vsake pol ure, če je več potnikov, pa tudi pogosteje.

Ko je nastala okvara, je bilo na zgornji postaji, se pravi na Višarjah, okoli 200 potnikov, ki so stali v vrsti, da bi jih prepeljali v dolino. Ker to ni bilo mogoče drugače, so poslali na hrib vozilo, ki je po sicer strmi iz Zajzere speljani cesti pripeljalo v dolino večji del potnikov, veliko pa jih je bilo tudi takšnih, ki so se vrnili peš.

Jutri v Doberdobu seja občinskega sveta

Jutri ob 15. uri se v Doberdobu sestane občinski svet. Razpravljal bo o dnevnem redu, ki obsega kar 18 točk. Tako bodo po županovih sporočilih in odgovorih na interpelacije odobrili prispevka delavcem Detroit in žrtvam potresa v južni Italiji. Razpravljali bodo o namestitvi treh oseb, kulturnega animatorja, uradnika in čistilke. Beseda bo tekla o ureditvi županstva (pleskanje, centralna kurjava in mizarska dela), pogovorili se bodo o širjenju vodovodnega omrežja in o prodaji jusarskih zemljišč Alojzu in Miroslavu Pahorju in Adrianu Gergoletu. Pričeli bodo z gradnjo avtobusne čakalnice na Palkišču in nakupili nekaj knjig za občinsko knjižnico.

Prispevki

Sekciji krvodajalcev v Gorici so v razne namene darovali: osebje goriškega pokopališča 25.000, Renato Sinigoi 5.000, Giancarlo Ceriani 5 tisoč, Mario Humar 10.000 in Vittorio Spolverini 5.000 lir.

PRIZNANO MEDNARODNO AVTOPREVOZNIŠKO PODJETJE

La Goriziana
S R L

GORICA - VIA D. D'AOSTA 180 - TEL. 84-845. 85-400

Prevzemamo prevoz vsakovrstnega blaga

- Drogerija
- Parfumerija
- Fotografski laboratorij
- Fotokopiranje

SERGIO ROVIS

GORICA — TRAVNIK štev. 10 TEL. 84-812

V SODELOVANJU MED VIDEMSKO ZVEZO PARTIZANOV ITALIJE (ANPI) IN ZZB SLOVENIJE

V Čeneboli so postavili grobnico sedmim padlim borcem za svobodo

V njej počivajo ostanki treh obveščevalcev IX. korpusa in štirih garibaldincev - Prisotna podpredsednik poslanske zbornice Fortuna in član slovenske vlade B. Čižmek - Govora Vlada Uršiča in Maria Collija

Čenebola, vas pod Ivancem, hribom, ki obvladuje vso zapadno Benečijo, je imela v nedeljo dvojni praznik. Dopoldne so na pokopališču odkrili spominsko obeležje sedmim padlim borcem za svobodo, trem partizanom in štirim garibaldincem, popoldne pa so v vasi proslavili bendimico, ki jo prirejajo v zahvalo za vse, kar jim je dala zemlja.

Zaradi postavitve partizanske grobnice se je v Čeneboli zbrala množica ljudi, ki jim ideja osvobodilnega boja še vedno predstavlja aktualno, in za današnjo rabo pomembno misel, saj se zavedajo, da bratstvo ob tej meji potrebuje vedno novih spodbud, da bo kot trajni faktor krepilo mir, najpomembnejšo vrednoto za vse človeštvo, še zlasti pa za naše kraje, ki so toliko slabega okusili prav zaradi vojn.

Obeležje na grobnici v Čeneboli, ki sta ga pripravila videmska Zveza partizanov Italije (ANPI) in Združenje zveze borcev Slovenije

Kako visok pomen so tako v deželi Furlaniji - Julijski krajini in v Sloveniji pripisali odkritju obeležja, dokazuje tudi navzočnost visokih družbenopolitičnih osebnosti. Italijansko stran so zastopali podpredsednik parlamenta Loris Fortuna, predsednik deželnega sveta Mario Colli, župan občine Fojda Romano Grimaz, predsednik deželnega odbora VZPI - ANPI Federico Vicenti. Nadalje so bili prisotni predsednik SKGZ Boris Race, predsednik teritorialnega odbora SKGZ za videmsko pokrajino Viljem Černo, generalni konzul SFRJ v Trstu Štefan Cigoj in drugi.

Izvršni svet SR Slovenije je zastopal njegov član Boris Čižmek, z njim pa so bili še predsednik medobčinskega odbora SZDL severnoprimorskih občin Vlado Uršič, Bogo Gorjan, predsednik komisije za stike pri republiški konferenci Združenja zveze borcev, Pavle Bojc, član republiškega predsedstva SZDL, delegacije ZZB iz Tolmina, Nove Gorice, Ajdovščine in drugih primorskih občin.

Spominsko ploščo na pokopališču sta odkrila Loris Fortuna in Štefan Cigoj. Svečanosti je prisostvoval oddelek vojske, navzoče so bile nekatere občinske uprave s prapori, med katerimi tudi občina Videm. Ploščo sta postavila VZPI - ANPI in pa ZZB Slovenije. Kot izhaja iz posvetila, je namenjena sedmim padlim v skupnem boju za osvoboditev izpod nacifašizma. Med temi so tudi Stane Gimpl, Franci Rebula in Dominik Velušček, trije člani najbolj na zapad potisnjenega obveščevalnega centra devetega korpusa, ki je, kot nam je povedal Edi Kodrič, ki je bil eden od preživelih borcev tega centra in hkrati njegov poveljnik, 21. marca 1945. leta doživel napad kozakov in italijanskih kolaboracionistov, v katerem so padli trije obveščevalci. Okupator je dolgo časa iskal ta center, saj je imel radijsko postajo, ki je oddajala po petkrat na dan. Vzdrževal pa je stike s Severno Italijo in tudi s Švico.

Po blagoslovitvi obeležja, ki jo je opravil domači župnik, je župan iz Fojde Marino Grimaz poudaril važnost dobrososedskih odnosov med Slovenci in Furlani in se toplo zahvalil Sloveniji za pomoč, ki jo je dala tej občini za obnovo med potresom orušenih vasi.

Vlado Uršič, predsednik medobčinske SZDL za severno Primorsko, se je zahvalil pokrajinskemu VZPI - ANPI iz Vidma za sodelovanje pri postavitvi obeležja, namenjenega tudi vsem drugim, ki so padli v okolici te vasi.

Ko je govoril o mednarodni napetosti, ki jo povečuje naraščanje militarizma v obeh blokih, o oboroževalni tekmi in pripravi nevtronske bombe, je Uršič omenil strašen nesmisel pri tistih nazadnjaških delih človeštva, ki se počutijo varnejše, kadar je sod smodnika, na katerem sedijo, večji od sosedovega, pri tem pa oboji pozabljajo na usodno eksplozijo enega samega soda.

Uršič je ob 20-letnici ustanovitve spregovoril o vlogi in moči neuvrščenega gibanja v boju za mir, ki naj ne temelji na orožju in nasilju, ampak na enakopravnosti in sodelovanju. Dejal je, da se motijo tisti, ki so mislili, da bodo lahko podrli tisto, kar je bilo v Jugoslaviji zgrajeno s tolikimi žrtvami in krvjo.

«Mi stojimo trdno pri svojih načelih in črpamo moč v Titovih idejah, ki so jih narodi in narodnosti Jugoslavije sprejeli za svoje, črpamo moč v lastnih silah in pri vseh demokratičnih množicah sveta.»

Ko je govoril o skupnem boju slovenskih in furlanskih partizanov, je dejal, da so si stisnili roko brez predsodkov in jezikovnih ovir, ker jih je družila usodna povezanost idealov svobode, v katerih so zapopadene tudi pravice slovenske narodnostne manjšine.

Predsednik deželne skupščine Mario Colli pa je dejal, da so bili partizanski borci nepremagljivi zato, ker so bili oboroženi z idejo osvoboditve. Ljudje teh krajev so sicer govorili različne jezike, vendar so imeli skupno veliko željo, izbojevati mir. Obsodil je skrunjenje partizanskih spomenikov po Furlaniji in nemške napise «še se bomo vrnili». Tudi v časih, ki so pripeljali do druge svetovne vojne, so se dogajale takšne stvari. Toda mi pravimo tistim, ki to počenjajo, da se nove vojne grozote ne bodo ponovile. To dokazuje tudi zborovanje v Čeneboli. Colli je nato dejal, da razlike ne motijo, da se enotno postavimo po robu ustvarjanju sovraštva med narodi. Danes je odpoved uporabe vojne za reševanje mednarodnih sporov opredeljena v ustavi, danes je na strani demokracije tudi vojska.

Colli je v sklepnem delu svojega govora zaželel uresničevanje italijansko-jugoslovanskega sporazuma, ki je postavil trdne temelje za mirolJubno sodelovanje. Zaželel je, da bi imele manjšine polne pravice v skladu z notranjimi ureditvami držav, v katerih živijo, in da bi italijanski parlament čimprej uzakonil pravice Slovencev v Italiji v skladu z ustavo. Med poglavitne nevarnosti sedanjega časa pa je prisodil nenehno oboroževalno tekmo in ameriško grožnjo z nevtronsko bombo, ki sta jo, med drugim, obsodila tudi papež in videmski nadškof.

Na prireditvi je igrala domača godba na pihala, zapel pa je moški pevski zbor Iskra iz Bovca.

Pred tem so pri cerkvi odkrili spominsko ploščo z imeni vseh padlih vaščanov v prvi in drugi svetovni vojni.

Trije od petih partizanov, ki so na sliki, posneti 15. marca 1945, so padli v Čeneboli. Zdaj počivajo v grobnici na čenebolskem pokopališču. Sliko je posredoval Edi Koršič (sedeč)

Izredno veliko število domačinov in ljudi od drugod se je udeležilo «vaškega praznika», ki ga je v nedeljo popoldne priredila zadruga Kulturni dom na Proseku

Program «vaškega praznika» na Proseku sta izpolnila domači moški pevski zbor «V. Mirk» in pa domača godba na pihala (na sliki), zvečer pa je bil ples z ansamblom L. Furlana

Nedeljske enotne spominske svečanosti za bazoviškimi žrtvami pri spomeniku na bazovski gmajni se je udeležilo veliko ljudi. Prisluhnili so govorom Oda Kalana, dr. Zorka Hareja in Uga Polija, ki so počastili spomin Bidovca, Marušiča, Miloša in Valenčiča v imenu zamejskih Slovencev in demokratičnih Italijanov. (Vrstni red govornikov na sliki od zgoraj navzdol: Odo Kalan, Ugo Poli, dr. Zorko Harej)

Pomemben gost zadnjega dne «Drage 81» je bil beneški slovenski duhovnik dr. Marino Qualizza (na sliki)

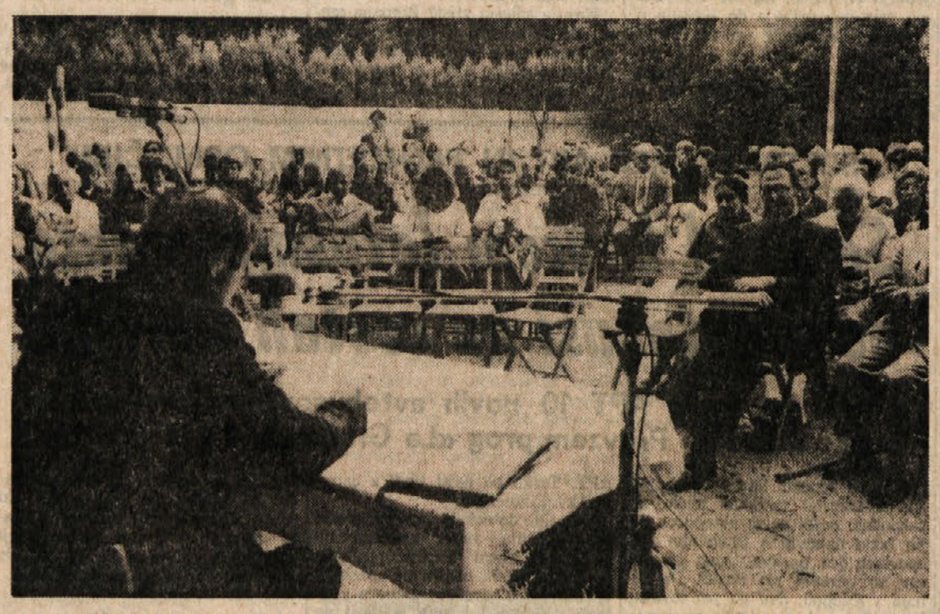

Na dvorišču Finžgarjevega doma na Opčinah se je v nedeljo končala «Draga 81». Pogled na udeležence

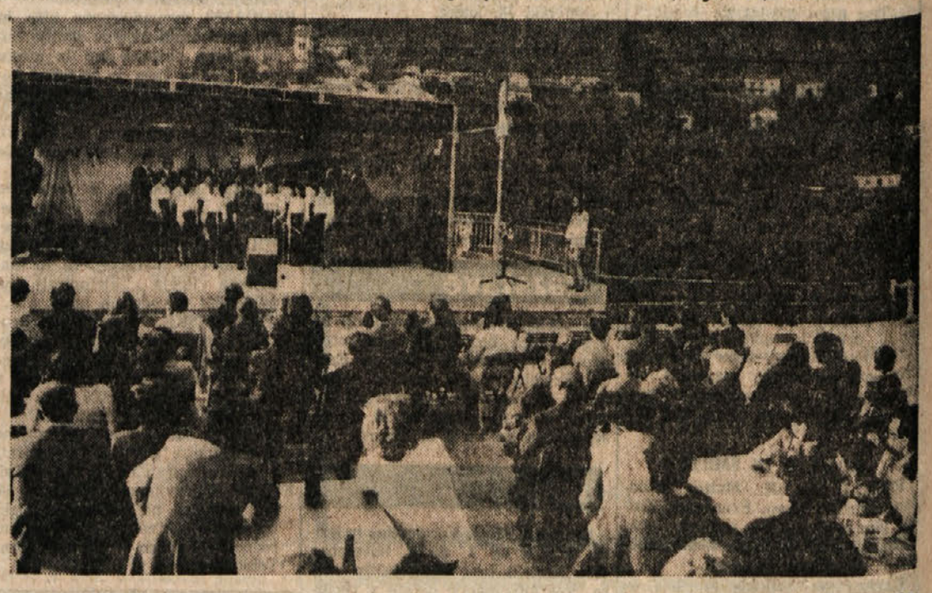

Slovenska skupnost (sekcija za občino Dolina) je priredila v Zabrežcu pri Borštu «Naš praznik». Na sliki med nastopom zbora «Slovenec» iz Boršta

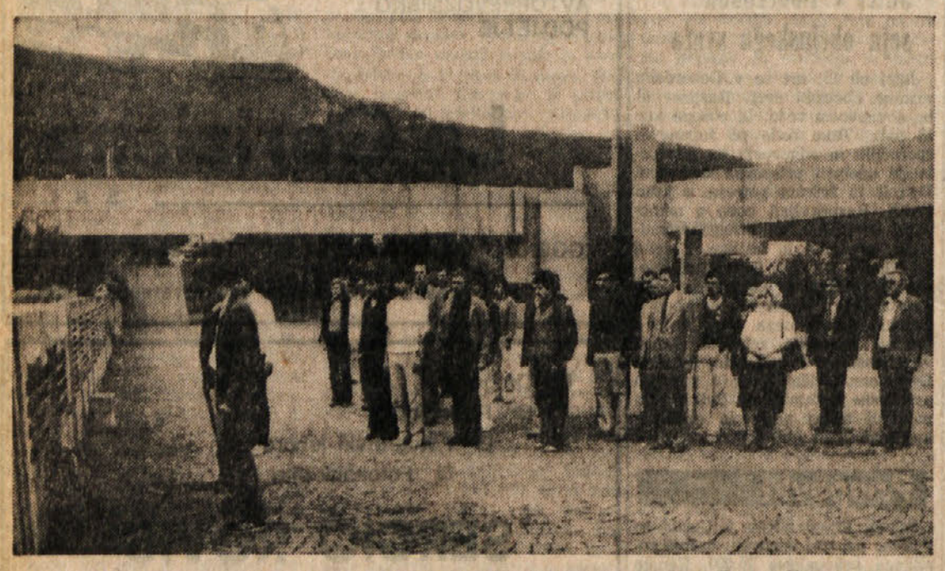

Nogometaši Brega so imeli v soboto v gosteh jugoslovanskega prvoligaša iz Tuzle «Slobodo» in odigrali z njim prijateljsko srečanje v Bazovici. Jugoslovanski športniki so obiskali tudi spomenik padlim v NOB iz dolinske občine

K spomeniku so nogometaši «Slobode» iz Tuzle položili venec in se dalj časa zadržali na spominskem kraju, kjer so dobili tudi vsa pojasnila o boju naših ljudi za svobodo

Na nedeljski komemoraciji bazoviških žrtev na Bazovici je nastopil tudi slovenski kantavtor Dušan Jasovski iz Kranja

NA DANAŠNJI DAN PRED 60 LETI JE V ROJANU GORELO

Za Rojančane je bil Narodni dom nekakšen hram živega slovenstva

Že v časih pred prvo svetovno vojno je bilo v tem delu mesta kulturno in družbeno življenje Slovencev zelo živahno - V času fašizma so vse zadušili

Ko smo v sredo, 2. t.m. obujali spomine na dogodke izpred šestdesetih let, ko so fašisti zažgali in razdejali Narodni dom pri Sv. Ivanu, se nam je spomin pomudil v onih burnih časih po prvi svetovni vojni, ki bi jih mogli danes označiti kot leta nasega boja za uveljavitev, celo za obstanek, hkrati pa tudi kot uvod v mračno dobo fašizma, ki je v naslednjih dveh desetletjih uničil bogate plodove dela, naporov in žrtev, ki so jih naši predniki, delno pa še ljudje naše starejše generacije dolga desetletja veli kodušno vlagali v temelje naše ekonomske, kulturne, lahko rečemo nacionalne bitnosti na Tržaškem in na Primorskem na sploh. V mislih smo naglo prešli ono bujno in burno razdobje, ko se je po štirih letih mrtvila zaradi prve svetovne vojne kulturno življenje pri nas, v mestu in okolici, močno razživelo, ker je bilo ljudstvo tako rekoč lačno kulturnega užitka in tudi voljno kulturnega delovanja. V raznih mestnih predelih in na podeželju so ponovno oživela prosvetna in športna društva ali pa so nastajala nova in nova. Prosvetna in športna dejavnost se je razživela kot nikoli do tedaj.

Hkrati z našim oživljanjem pa je naraščal tudi fašizem ali bolje njegov teror. Vedeti moramo pri tem, da je imel fašizem pri nas dvojno vlogo: vtem, ko se je drugod po Italiji zagnal proti vsemu, kar je bilo naprednega in demokratičnega, smo bili v naših krajih njegova glavna tarča mi, Slovenci, oziroma vse tisto, kar je izpričevalo našo stvarnost, našo navzočnost na tem kosu zemlje. In od tod njegovo divjanje predvsem proti nam.

Sicer pa je glede tega značilno tudi dejstvo, da se je fašizem v Trstu organiziral med prvimi, vsekakor mnogo prej kot marsikje po Italiji. Ustanovni datum fašizma v Trstu je 20. maj 1919. In kmalu zatem se je njegovo divjanje začelo. In oblasti so to početje dopuščale, pač pod pretvezo, boja za obrambo italijanstva Trsta. In pod to pretvezo so se fašistične bande kmalu lotile svoje «prvenstvene naloge»: požiganja in uničevanja vsega, kar je bilo slovenskega in hrvaškega. Ob hoteni odsotnosti oblastvenih sil so fašistične škvadre počele, kar so hotele, začenši z največjim in za nas najbolj bolečim zločinom, s požigom Narodnega doma sredi Trsta v juliju 1920. leta.

Upravičeno se največkrat spominjamo tega fašističnega zločina, kajti Narodni dom ni bil le tedaj najlepša zgradba v Trstu, ni pomenil le našo najbogatejšo knjižnico, ni bil le sedež našega gledališča, da ne govorimo o denarnem zavodu, hotelu in ostalem, kar se je vsega zgnetlo v veliko palačo, pač je to bil tudi nekakšen simbol našega boja za obstanek v Trstu, rekli bi lahko tudi nekakšna «javka», kamor si se lahko zatekal, ko si bil v stiski, iskal pomoči, nekakšno žarišče, iz katerega je moč odsevala v «periferijo».

Ne smomo namreč pozabiti, da smo bili že dolga, dolga desetletja med mlinskima kamnoma, italijanskim šovinizmom in najprej avstrijsko oblastjo, ki se je opirala na te šoviniste, nato pa so prišli na površje kar sami italijanski šovinisti, ki so se sprevrgli v fašiste.

In vendar ne smemo pozabiti, da je bil požig Narodnega doma le najhujši fašistični zločin, kajti sledilo mu je veliko drugih zločinov, v kolikor upoštevamo le razdejanje materialnih objektov, oziroma sredstva, s katerimi je razpologala naša skupnost tedaj. Od januarja do novembra 1921. so fašistične tolpe napadle, razdejale ali požigale v Trstu delavski dom, srbsko čitalnico, knjižnico Ljudskega doma, Narodni dom pri Sv. Ivanu, sedež društva Adria v Barkovljah, uredništvo in tiskarno Edinosti, dan zatem tudi uredništvo delavskega glasila «Il Lavoratore», Kulturni krožek v Križu, dvorano Konzumnega društva v Rojanu ali z drugimi besedami rojanski Narodni dom, ki so ga fašisti razdejali prav na današnji dan pred 60. leti.

Ena izmed prič tedanjega fašističnega divjanja je rojanski rojak Angel Turk, ki se te naše preteklosti in tudi onih burnih dni spominja nekako takole:

Narodni dom v Rojanu je bil pravi hram slovenstva tega dela mesta. Poleg tega moramo vedeti, da se je prav v Rojanu dvignil naš prvi narodni prapor, ko so v juliju 1868. ustanovili prvo Kmečko čitalnico v tedanjem tržaškem predmestju Rojanu. Pestro in živo je bilo delovanje te ustanove in sicer tako v nacionalnem kot tudi v d r u ž b e n e m smislu. O tem obstajajo zgodovinska pričevanja. In to je trajalo kakih 13 let, dokler ni hišni gospodar odvzel prostora, v katerem so se člani čitalnice shajali. Toda prosvetno delovanje zaradi tega ni zamrlo. Na pobudo Justa Piščanca in Jožeta Katalana so čez kako leto ustanovili pevsko društvo Zarja. In če je bila dejavnost Kmečke čitalnice živahna, je bila dejavnost Zarje še živahnejša. Tako govorijo podrobno poročila iz tistih časov, poročila, ki beležijo delovanje vse do onih mučnih dni v septembru 1921.

Vendar se vsa dejavnost Slovencev v Rojanu ni omejevala na že omenjeni društvi. V Rojanu smo imeli še naslednje organizacije oziroma ustanove in sicer moško in žensko podružnico Društva sv. Cirila in Metoda, pa tudi Bratovščino sv. Cirila in Metoda, nadalje Gospodarsko društvo na Greti, slovensko Marijino družbo, ki je v onih časih veliko prispevala k obranjevanju nacionalne bitnosti v Rojanu, zelo pomembno vlogo je imel tedaj tudi rojanski odsek tržaškega Sokola, ki je zbiral veliko mladine in uspešno deloval vse do požiga prostorov 1921. leta.

Z naštevanjem društev in ustanov, ki so omogočale uveljavljanje Slovencev v Rojanu lahko lahko nadaljujemo. Leta 1891 so v Rojanu ustanovili rojansko posojilnico in Konzumno društvo. To omenjamo posebej, ker je ta ustanova postala nekakšna hrbtenica gospodarskega in družbenega življenja v tem delu mesta. Društvo je razpolagalo najprej z gostilno, nato pa tudi s trgovino z jestvinami. Da bi se povsem osamosvojili tudi glede prostorov gostilne in trgovine, so odkupili prostore. In tu so se začenjale slovenske prireditve, kot na primer veselice, koncerti, zabavni večeri itd.

Kulturna dejavnost pa se je še okrepila, ko so k zadružni gostilni dogradili veliko dvorano, v kateri so nastopala zgoraj omenjena društva. In to je bil rojanski «Narodni dom», ki je ob zelo živahni dejavnosti v prvih časih po prvi svetovni vojni zelo bodel v oči tržaške fašiste in ne samo izrazite fašiste. Zato so se fašistične tolpe začele zaganjati proti rojanskim Slovencem. Že 1919. so pridivjali v ta del mesta in pretepli nekaj domačinov. Vzdušje je postajalo vedno bolj napeto in trenje je naraščalo, dokler niso doma požgali na današnji dan pred šestdesetimi leti.

Rojančani pa se kljub temu niso vdali. Leta 1923. so tako rekoč na pogorišču ustanovili športno društvo Zora. Delovalo je tedaj tudi mladinsko nogometno društvo kot odsek Adrije. Žensko združenje iz središča mesta je organiziralo v Rojanu tečaje na primer za vezanje, kiklanje in podobna dela. Leta 1924. pa so ustanovili mladinsko društvo Zarja, katerega vodilni člani so bili Hirat Kapun, dr. Vladimir Turina, Drago Žerjal in drugi. Dvorana konzumnega društva pa je ostala nepopravljena do leta 1945 in ko so tedaj Rojančani zahtevali odškodnino, niso dobili ničesar. Na mestu, kjer je bil tedaj narodni dom, je danes devetnadstropna hiša.

G. B.

Na pogorišču dvorane rajonskega Konzumnega društva ali Narodnega doma

NAJBOLJ ČEMEREN PES

Enoleten pes kitajske pasme shar-pei, ki ga vidimo na sliki, se zdi kot bi si bil nadel mnogo preveliko kožo. Pa tudi pozneje, ko bo zrastel mu bo koža hudo «obilna» (Telefoto AP)

KULTURNO PISMO IZ LJUBLJANE

Mednarodni festival v Križankah je tokrat dobil izključno pohvale

Kaj pravijo številke o prireditvah in obisku - Kdo vse je o njem pisal

S ponovljeno predstavo Mrakove himnične monotragedije Spoved lučnim bratom, sicer pa s predstavo Partljičeve drame Za koga naj še molim v poletnem gledališču v Križankah se je končal letošnji 29. mednarodni poletni festival.

Partljičeva drama s partizansko tematiko: o izdajanju, dvojni vlogi partizanskega sekretarja, ki ga po izdajstvu ujamejo Nemci in mora vohuniti tako za eno kot drugo stran, aktualizira dovolj privlačno snov iz naše polpretekle zgodovine. Delo je dramaturško dobro zasnovano brez vsebinsko ohlapnih mest, intenzivno v dogajanju, napeto in na sceni, ki služi tako prikazovanju partizanskega kot gestapovskega okolja. Drama se v besedilu izogiba preveliki klišejskosti, čeprav tu in tam dialog ni dovolj izpiljen in pričljiv.

Dogajanje je bržkone postavljeno v Maribor oziroma okoliške planine. Predstavo, za katero je vladalo precejšnje zanimanje, je uprizorila Drama SNG Maribor. Nastopil je ves ansambel, med njimi bi izdvojili Sandija Krošla kot gestapovskega obersturmführerja, ki skuša premagati obup potem ko ga zapuste in izdajo lastni sodelavci (Pillz in njegova žena) in ko sluti poraz, Jurija Součka v vlogi Ludvika, sekretarja mestnega komiteja med dvema ognjema, Mileno Muhič kot Lizo, aktivistko in partizanko, samovoljno likvidatorko, Marjana Bačka v vlogi Pillza, Sonjo Blaž v vlogi Julke, tragične partizanke, ki konča s samomorom in Angelo Janko, njeno od bolečin že povsem otopelo materjo, ki ob koncu drame tudi izreče, potem ko je ostala brez vsega, besede obupa: «Za koga naj še molim?» Delo je režiral Jože Babič, dramaturg je bil Bojan Štih, scenograf in kostumograf Miroslav Melena, lektorica pa Nada Šumi.

Zelo veliko zanimanja med občinstvom je že po pričakovanju vzbudilo gostovanje zagrebškega Gledališča Komedija z znanim musicalom Jalta, Jalta Milana Grgića in Alfija Kabilje v režiji Vlada Štefančića, scenografiji Zvonka Šulerja, kostumografiji Ksenije Jeričević in Doris Kristić, koreografiji Tihana Škrinjarića in pod dirigentskim vodstvom Alfija Kabilje. Poleg pevskih solistov so sodelovali še Studio za sodobni ples ter zbor in orkester Gledališča Komedija.

Sedanja predstava Jalte, Jalte je obnovljena. Potem ko je ob desetletnici musical zabeležil že 300 predstav, so obnovili scenosodoben in funkcionalen dekor, kostume ter novo režijsko in koreografsko postavitev. Igralsko-pevska zasedba je ostala ista, še vedno nastopajo odlični pevci kot Boris Pavlenić, Sanda Langerholz, Richard Simonelli, Vlado Krstulović in Lukrecija Bresković. Predstava je privlačna, polna duhovitih dialogov, domišljene igre in situacijske komike, ki sproža obilo smeha.

Vsebina Jalte, Jalte je bržkone znana. Trije sobarji velikih šefov (spomnimo se jaltske delitve sveta od 4. do 11. februarja 1945) morajo skrbeti za njihovo udobje. Zaljubijo pa se v hišnico Nino Filipovno, zato nastaja vrsta zapletov in komičnih situacij. Po zgledu svojih šefov si tudi oni delijo svoj imaginarni svet, ze eni travnik, na katerem ni vojn in ki simbolizira večno željo človeštva po miru in ljubezni...

Po zaključku mednarodnega festivala so njegovi organizatorji sklicali tiskovno konferenco, na kateri so ocenili letošnje poletne prireditve. Vseh predstav je bilo 17, obiskalo pa jih je 42 000 obiskovalcev. Bilo je 22 dramskih, lutkovnih in pantomimskih predstav (od tega deset za mlade obiskovalce), 4 operne in predstave musicala, 10 baletnih, 10 folklornih prireditev, 24 recitalov in koncertov ter ena razstava. Nastopilo je 2.700 članov ansamblov in solistov iz 18 držav. Trideset prireditev je bilo s slovenskimi izvajalci, 12 z izvajalci iz drugih republik in pokrajin ter 29 prireditev z izvajalci iz tujine.

Pri sporedu 29. mednarodnega poletnega festivala so upoštevali tudi nekatere pomembne dogodke in jubileje, tako so s Partljičevo dramo Za koga naj še molim proslavili 40-letnico vstaje in Osvobodilne fronte, 20 letnico neuvrščenosti pa z nastopom Državnega plesnega ansambla iz Šri Lanke. V poletnem času je Festival posredoval še 97 prireditev po Sloveniji in Jugoslaviji.

Razstava velikih parkovnih kovinskih plastik in grafik akademskega kiparja Janeza Boljke je poleg večernih obiskovalcev predstav privabila tudi veliko ljudi v dopoldanskih in popoldanskih urah, skupaj nad 8.000, med njimi tudi večje skupine iz ZR Nemčije, Francije, Italije, ČSSR, Avstrije, Poljske, Velike Britanije, Nizozemske, Španije, Norveške in ZDA. O prireditvah je poročalo nad 40 časopisov, radijskih in TV postaj, verjetno pa še več.

Glas o Festivalu je segel tudi v The New York Times, varšavski Dziennik Ludowy in v Die Zeit. Festival je pripravil skupaj s Turistično zvezo Slovenije tudi dve tiskovni konferenci v zamejstvu, v Trstu in Celovcu.

V oceni festivala je prevladalo mnenje, da se prireditve vse bolj obračajo k najširšim potrebam delovnih ljudi, saj upoštevajo različne okuse, pa tudi generacijsko pripadnost obiskovalcev. Letos je bilo veliko predstav tudi za mlade, ki sicer v poletnem času nimajo veliko svojih prireditev. Odpadli sta le dve predstavi-gostovanje pianista Alexisa Weissenberga ter nastop sicilijanskih lutk, štiri predstave pa so spričo velikega zanimanja ponovili. Na tiskovni konferenci je prevladalo prepričanje, da se Festival vse bolj uspešno vključuje v nekoliko sušno poletno kulturno ponudbo mesta, da ima mnogo stalnih obiskovalcev, je kvaliteten, pridobiva pa si tudi vse več obiskovalcev iz drugih slovenskih krajev, iz drugih republik, zamejstva in tujine.

Vodstvo Festivala je že predložilo okvirni program prihodnjih, tridesetih mednarodnih poletnih prireditev. Te naj bi bile vsebinsko še bogatejše in zanimivejše, pač v znamenju pomembnega jubileja in velikega uspeha, ki so ga zagnani kulturni delavci dosegli v zadnjih treh desetletjih.

MARIJAN ZLOBEC

Ostrožani in Suhorci pred posebnim fašističnim sodiščem v Rimu 3.

Piše MAKS ZADNIK

Te so policisti pozneje aretirali in jih skupaj z njo še 13 sodili. Dvanajst obtožencev (med njimi tri s Suhorja) so spoznali za krive in jih obsodili: Marijo Maslo na 24 let zapora, ostalih enajst pa na zaporne kazni od 2 — 9 let, medtem ko so obtoženega Jožeta Novaka in Justino Mahne s Tater oprostili zaradi pomanjkanja dokazov.

OSTRINA, OBLIKE IN OBSEG FAŠISTIČNEGA TERORJA V BRKINIH

Iz samega sojenja pred posebnim fašističnim sodiščem je dokaj težko razbrati in spoznati ostrino, obseg in težo terorja, ki so mu bili podvrženi ne le pristaši NOG, temveč večina prebivalstva na brkinskem območju, ker ne smemo pri tem pozabiti, da so bili sojeni pred posebnim sodiščem le nekateri najbolj izraziti organizatorji in pristaši NOB. Aretiranih, zaprtih, mučenih in sojenih pred vojaškimi ali rednimi sodišči in tistih, ki so bili le preganjani, ne pa tudi sojeni, je vsaj desetkrat več kot sojenih pred posebnim sodiščem. Sicer pa so italijanske fašistične oblasti po Brkinih in okolici zgodaj spomladi in poleti 1942 aretirale in poslale v razne zapore ter taborišča stotine ljudi, ki niso bili nikoli sojeni, ker sta padec fašizma in kapitulacija Italije to onemogočila. Seveda je treba poudariti, da so aretacije redno spremljala ropanja in požiganja domačij, streljanja in obešanja talcev, pa tudi množični pokoli, kot npr. 4. junija 1942, ko so fašisti pri Ilirski Bistrici požgali 7 vasi in pobili 34 ljudi.

Še težje pa si je ustvariti predstavo o izrednih težavah, ki so jih morali spričo takega terorja obvladovati organizatorji OF in NOB ter poveljniki partizanskih enot, da so si pridobili zaupanje ljudi, kajti italijanski fašistični in policijski aparat si je že jeseni 1941, posebej pa zgodaj pomladi 1942 na že prej pripravljenih izhodiščih prizadeval, da mobilizira vse svoje sile in zmogljivosti za zatiranje partizanskega gibanja. Zlasti je v ta namen aktiviral svoje vohunske službe (karabinjerje, financarje, gozdno in fašistično milico, davkarje, poštarje, železničarje, naklonjeno italijansko uradništvo in učiteljstvo po mestih in vaseh, člane fašistične stranke, domačine idr. Razen tega so se organizatorji vohunske službe posluževali šolanih in slučajnih vrinjencev, ki so jih pošiljali v partizanske enote. Na Krasu in v Brkinih je znan primer Cvetka Grilanca - Nedelka. Morda je bil eden izmed takšnih še neraziskan primer Stanka «Štajerca»?

Takšni vrinjenci so bili posebno nevarni ne le zato, ker so razkrajali moralo enote navznoter, onemogočali njeno akcijsko učinkovitost, zbirali podatke o sodelavcih idr. ter jih potem izdajali, temveč še bolj zaradi tega, ker so zlasti s svojo vrnitvijo k sovražniku izpodkopavali zaupanje ljudstva v iskrene in poštene namene organizatorjev NOB ali pa vsaj vzbujali strah pri ljudeh in jih odvračali od NOB. In vse te težave, ki so se skozi vse obdobje vojne ponavljale, je bilo treba obvladati, da bi se funkcionalno utrdila organizacija NOB.

Navzlic takšni ostrini in obsegu ter brutalnim oblinam nasilja niso mogli italijanski fašisti zadušiti narodnoosvobodilnega gibanja na Primorskem, ker je bil primorski človek po 22-letnih preizkušnjah duhovno pripravljen tudi na največje žrtve v boju za svobodo.

MORALNA MOČ IN TRDNOST BRKINSKIH ŽENA

Da bi laže spoznali in opredelili, kako so se vključevale brkinske žene v NOB in do kolikšne mere je bil najbolj osveščeni brkinski kmečki in delavski človek pripravljen kljubovati in žrtvovati za svojo osvoboditev, ker je neomajno verjel vanjo, prepustimo spominom že omenjene 31. oktobra 1942 pred posebnim sodiščem sojene 51-letne Frančiške Čandek - Medved iz Ostrožnega brda, ki so ji fašisti 21. julija 1942 izropali in požgali domačijo, zaprli ter mučili sina in dve hčerki, pa jih je vendarle v Rimu s svojo dobrodušno preprostostjo moralno nadkrilila, ko so ji izrekli kazen 16 let ječe v prepričanju, da so jo moralno zlomili. Ona pa se je glasno in sproščeno zasmejala, ker je spoznala, da sina Franca in hčerke Francke niso obsodili na smrt. In ker je bila prepričana, da so fašizmu šteti dnevi in ji ne bo treba prestati niti dveh let ječe, je izgubila v njeni presoji vsakršen pomen kazen 30 let zapora. Sicer pa prepustimo njenim spominom, pripovedovanim in napisanim 1958. leta in hranjenim v koprskem muzeju, da nam predočijo njena doživljanja iz vojnih dni.

RADIO TELEVIZIJA

ITALIJANSKA TV

Prvi kanal

13.00 Poletni maraton
13.25 Vreme
13.30 TV DNEVNIK
17.00 Risanke
17.15 Orzowei - 7. nadaljevanje
17.40 Mister Fantasy - Glasbena oddaja
18.25 Plavanje - evropsko prvenstvo
18.50 Človek in morje
19.45 Almanah jutrišnjega dne
20.00 TV DNEVNIK
20.40 Zrelostni izpit - 4 komedije ljubezni in veselja
Delo «Zrelostni izpit» so prvič uprizorili leta 1935. In kmalu je to delo doživelo izreden uspeh na vseh odrih sveta. Gre za odrsko delo, katerega vsebina govori o ljubezenskem pismu, ki ga je profesorica, ki se je vsi dijaki bojijo, dobila v košu. Naslovljenec pisma ostane neznan, vendar profesorica — «zarjavela devica» odkrije dekle, ki je pismo pisala. Gre za lepo dekle, ki se ji obeta čudovita prihodnost. Ravnatelj šole, lep moški, ki ga dekleta občudujejo, zaslišuje dekle, ki je pismo napisala in dekle najprej svoje pisanje zanika, nato pa prizna, da je pismo pisala prav njemu
22.20 Riccardo Fogli na koncertu
23.05 TV DNEVNIK

Drugi kanal

13.00 TV DNEVNIK - Ob 13. uri
13.30 En avtor in eno mesto
14.00 Vaterpolo: Romunija - Italija
17.00 Telefilm - Poljubi me in umri
18.05 Risanke
18.30 Iz parlamenta
18.50 Beg od smrti - Telefilm
19.45 TV DNEVNIK 2
20.40 Operacija Crossbow - film
22.35 Sestanek v kinu - film
22.40 Tedenska oddaja o turizmu Londonska «Inteligence Service» dobiva informacije, da Nemci pripravljajo rakete in leteče bombe. Zavezniki hočejo imeti bolj točne podatke in poverijo to nalogo trem vohunom, Johnu, Robertu in Philu, ki prevzamejo osebne podatke treh tehničnih strokovnjakov, ki so pred nedavnim izginili in se predstavijo v nemških tajnih tovarnah, da bi jih sprejeli na delo. Toda Roberta kmalu aretirajo zaradi nekega zločina, ki ga je napravil tisti tehnik, katerega osebne podatke je on prevzel. In ga obsodijo na smrt ter ustrelijo. John in Phil pa vendarle prideta v tajno oporišče, kjer izdelujejo tajno orožje
23.25 TV DNEVNIK 2

Tretji kanal

19.00 TV DNEVNIK 3
19.50 Sto mest Italije - Ravenna
20.10 Ljudje iz Sredozemlja
20.40 Mednarodna razstava filma 1981
21.30 TV DNEVNIK 3
21.55 Rock koncert
22.35 Shanghai Express - Film
23.50 Mednarodna razstava filma

JUGOSLOVANSKA TV

Ljubljana

18.00 Poročila
18.05 Beli delfin - risana serija
18.20 V duhu izročila
18.55 Pisani svet
Z oddajo o tolminskem planšarju Mirku Benedejčiču uredništvo Pisanega sveta nadaljuje s tako imenovanimi kmečkimi temami. Seveda ne gre za naključje, pač pa za načelno vrednostno opredelitev. Ne le da sta kmečko delo in življenje v sodobni urbani družbi odrinjena na rob in da so zaradi tega zanemarjeni nekateri temeljni razmisleki o naravi človekovega dela in o funkciji tega dela v življenjskem ritmu, ampak prepogosto pozabljamo tudi na resnico, da v družbi, ki daje vse na tehnični napredek, ki naj bi bil edini dejavnik osvoboditve človeka, kmečko prebivalstvo dejansko odmira in izumre. Toda ob njej izumira tudi vrsta tradicij, z njimi pa znanje, ki se je skozi dolga stoletja nabiralo iz roda v rod. Brezbrižnost do umiranja tega znanja pa po najkrajši poti pripelje v izkoreninjenost, v nevednost, s tem pa tudi v brezbrižnost do življenja sa mega
19.30 Obzornik
19.40 Obramba in samozaščita
Pred 39 leti je bil v Podgori pod Biokovim z ukazom predsednika Tita ustanovljen prvi mornariški odred. S tem se je začelo ustanavljanje mornarice NOV Jugoslavije, ki je pomembno prispevala k skupnem boju za osvoboditev jugoslovanskih narodov in narodnosti. Iz partizanske mornarice, ki so jo sestavljale oborožene ribiške ladje in čolni, je vojna mornarica do danes zrasla v sodobno oboroženo silo na morju, pripravljeno upreti se sleherni nevarnosti. Prazniční reportažni zapis so posneli med mornarji graničarji, ki varujejo mejo na morju od Debelega rtiča do Dugega otoka. Slišali in videli bomo marsikaj zanimivega med njihovim vsakodnevnim, za nas pa enkratnim križarjenjem.
Tudi v drugem prispevku bo govor o pripadnikih enot jugoslovanske ljudske armade in sicer o pogumnih padalcih, ki uresničujejo posebne naloge v okviru vojnega letalstva in protiletalske obrambe. Sodelavci novosadske televizije so posneli reportažo o njihovem šolanju in urejanju v enem od letalskih centrov
20.10 Risanka
20.24 TV in radio nocoj
20.26 Zrno do zrna
20.30 TV dnevnik
20.55 Vreme
21.00 Igre brez meja
22.30 Propagandna oddaja
22.35 V znamenju
22.50 Studs Lonigan - ameriška nadaljevanka

Koper

16.00 Športno popoldne
17.00 Rezervirano za najmlajše
18.00 Odprta meja
18.25 Evropsko prvenstvo v plavanju - Split
20.15 Stičišče
20.30 Admiral - celovečerni film
22.00 Danes
22.10 Serijski film
23.10 Ustvarjanje Titove Jugoslavije

Zagreb

18.25 EP v plavanju - finale - Split
20.55 Reportaža o Pulju
21.00 Igre brez meja
22.35 Delavčev dnevnik - finski film

ŠVICA

19.30 Kmetijstvo leta 2000
20.40 Kulturna oddaja
21.05 Igre brez meja
22.40 Split: EP v plavanju

TRST A

7.00, 10.00, 13.00, 19.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro; 8.00 Radijski mozaik; Danes bomo govorili o... - Glasbene spremljave - Iz arhiva; 10.10 Koncert. Sledijo Poldnevniški razgledi: Kulturne aktualnosti - Četrtkova srečanja - Kratek skeč; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Popoldanski program: Motivi z malega zaslona - Otroški kotiček - Danes smo izbrali - Portreti - Glasbeni avtomat; 17.10 Solist z orkestrom; 17.30 «Šakuntala». Indijska igra v 7 dejanjih.

KOPER

(Italijanski program)

7.30, 8.30, 9.30, 10.10, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30 Poročila; 7.00 Glasba za dobro jutro; 8.15 Horoskop; 9.32 Lucianovi dopisniki; 10.00 Z nami je...; 10.15 Orkester Larry Flgart; 10.45 Mozaik; 11.00 Vsi jih poslušajo; 11.32 Kim; 12.05 Glasba po željah; 12.50 Nazdravimo z...; 15.33 Veselo popoldne; 15.45 Novalis; 16.45 Poje zbor Lorenzo Forlani iz Dignana; 17.00 Pesnik tedna; 17.32 Crash; 18.00 Jugoslovanska pop glasba; 18.30 Poje Phil Seymour; 19.15 Radijska priredba; 19.45 Slišimo se jutri; 20.00 Zaključek sporeda.

KOPER

(Slovenski program)

7.30, 8.25, 14.30, 15.30, 17.30 Poročila; 7.05 Jutranji koledar; 8.15 Najava sporeda; 14.00 Pregled dogodkov; 14.05 Domači pevci; 14.40 Male skladbe; 15.00 Počitniški vrtiljak; 15.37 Glasbeni notes; 16.00 Dogodki in odmevi; 16.30 Glasba po željah; 17.00 Iz zborovskega arhiva; 17.45 Zabavna glasba.

RADIO 1

7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00 Poročila; 6.00 - 8.30 Glasbena kombinacija; 9.00 Radio tudi mi; 10.40 Kino iz Benetk; 11.00 Štiri četrtine; 12.03 Ljubezen pomeni...; 13.15 Master; 14.26 Domneva; 16.10 Glasbena oddaja; 18.30 Misel gre...; 19.15 Zgodba jazza; 19.40 Kulturna oddaja; 21.00 Operne strani; 21.30 Folklorna glasba; 22.00 Poletne zgodbe; 22.35 Glasba za glasbo; 23.28 Zaključek sporeda.

RADIO 2

7.30, 8.30, 9.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30 Poročila; 9.05 Radijska priredba; 9.32 Luna v vodnjaku; 11.32 Nalov brez upanja - šolska oddaja; 11.52 Glasbena oddaja; 12.45 Stik z radijem; 13.41 Glasba in kino; 15.00 Nemogoči intervjuji; 15.42 Poletni program; 19.00 Korak v preteklost; 21.00 Poletni večeri; 23.29 Zaključek sporeda.

LJUBLJANA

7.30, 8.00, 9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 20.00, 22.00, 24.00 Poročila; 7.50 Dobro jutro, otroci!; 8.30 Iz naših sporedov; 9.08 Z glasbo v dober dan; 9.30 Glasbena šola Velenje; 10.05 Z radiom na poti; 11.05 Rezervirano za...; 12.05 Z našimi opernimi pevci; 12.35 Znano in priljubljeno; 13.10 Danes smo izbrali; 13.30 Kmetijski nasveti; 13.40 Po domače; 14.00 Danes do 13.; 14.30 Priporočajo vam...; 15.05 V korak z mladimi; 16.00 Dogodki in odmevi; 16.30 Zabavna glasba; 16.50 Radio danes, radio jutri!; 17.00 Vrtiljak; 18.00 Studio; 19.00 Sotočje; 20.35 Lahko noč, otroci!; 20.45 Ansambel Jožeta Kampiča; 21.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi; 21.30 Solisti in ansambli; 22.05 Radijska igra; 23.00 Našim rojakom po svetu; 23.25 Iz naših sporedov; 23.30 Tipke in godala; 00.05 Lirični utrinki; 00.10 S popevkami po Jugoslaviji.

ATLETIKA

NA SVETOVNEM PRVENSTVU V RIMU

Oba naslova sta ostala v Evropi

NDR je bila prva med ženskami, Evropa med moškimi - Tudi zadnji dan vrsta odličnih rezultatov, vendar brez svetovnega rekorda - Italija na šestem mestu

RIM — Reprezentanca Evrope v moški konkurenci, NDR pa v ženski sta se izkazali za najmočnejši: medtem ko ni bila zmaga Evropejcev nikdar v dvomu, pa so se vzhodne Nemke dokopale do prvega mesta šele v zadnjem tekmovanju, štafeti 4X100 m, ker so osvojile prvo mesto, evropska vrsta pa je odstopila, ker je zadnja tekačica pri predaji padla.

Kdor je pričakoval, da bo padel kak svetovni rekord, je ostal krepko razočaran, kljub temu pa so dosegli nekaj res dobrih rezultatov. Nejbolj se je rekordu v tem zaključnem dnevu približala Čehinja Kratochochvilova, ki je na 400 m premagala svetovno rekorderko, vzhodno Nemko Koch, in le za stotinko sekunde zgrešila njeno znamko. Prav tako je omembe vreden dosežek Bolgarke Todorove, ki je sunila kopje preko 70 metrov.

Italijani so v tem zadnjem dnevu nekoliko poslabšali svojo uvrstitev, saj so zdrknili s petega na šesto mesto tako med moškimi kot med ženskami. Prijetno presenečenje sta rimski publiki pripravila Fontanella v tekmovanju 5000 m in Cruciatova v tekmovanju 3000 m, kjer sta osvojila bronasto kolajno. Razočarala pa sta skakalec v višino Di Giorgio, ki je z 2,15 m bil šele šesti, in štafeta 4X400, ki se je uvrstila na skromno peto mesto.

V zadnjem dnevu, ko si je tekmovanje ogledal tudi predsednik Pertini, so našteli kar 60 tisoč gledalcev. Skupno število gledalcev vseh treh dni je tako naraslo na 160.000, inkaso pa je znašal skoraj pol milijarde lir.

IZIDI

Moški

200 m

1. Lattany (ZDA) 20''21, 2 Wells (Ev.) 20''52, 3. Emmelmann (NDR) 20''57, 4. Quorrie (Am.) 20''66, 5. Bongiorni (It.) 21''11, Naumjenko (SZ) 21'13, 7. Kablan (Af.) 21''20, 8. Toyota (Az.) 21''39, 9. Van Miltenberg (Oc.) 21''68.

KONČNA LESTVICA

MOŠKI

1. Evropa	147
2. NDR	130
3. ZDA	127
4. SZ	118
5. Amerika	95
6. Italija	93
7. Afrika	66
8. Oceanija	61
9. Azija	59

ŽENSKE

1. NDR	120,50
2. Evropa	110
3. SZ	98
4. ZDA	89
5. Amerika	72
6. Italija	68
7. Oceanija	58
8. Azija	32
9. Afrika	26

5000 m

1. Coghlan (Ev.) 14'08''39, 2. Kunze (NDR) 14'08''54, 3. Fontanella (It.) 14'09''06, 4. Abramov (SZ) 14'09''85, 5 Kotu (Af.) 14'11''14 6. Centrowitz (ZDA) 14'11''14, 6. Saini (Az.) 14'14''88, 7. William (Am.) 14'24''21, 9 Renner (Oc.) 14'31''67.

110 m ovire

1. Foster (ZDA) 13''32, 2. Casanas (Am.) 13''36, 3. Ivan (Ev.) 13''66, 4 Schlisske (NDR) 13''72, 5. Hervanjev (SZ) 13''76, 6. Fontecchio (It.) 13''90, 7. Soper (Oc.) 14''31, 8. Yoshufumi (Az.) 14''31, 9. Kokoyo (Af.) 14''63.

Skok v višino

1. Peackock (ZDA) 2,28, 2. Nagel (Ev.) 2,26, 3. Freimuth (NDR) 2,24, 4 Sereda (SZ) 2,18, Ottey (Am.) 2,15, 6. Di Giorgio (It.) 2,15, 7. Dia Ba (Az.) 2,15, 8. Hoyle (Oc.) 2,10, Zhu (Az.) 2,05

Štafeta 4X400 m

1. ZDA 2'59''12, 2. Evropa 3'01''47, Amerika 3'02''01, 4. SZ 3'02''94, 5. Italija 3'03''23, 6. NDR 3'03'63, 7. Afrika 3'05''55, 8. Oceanija 3'07''11, 9 Azija 3'09''93.

ŽENSKE

400 m

1. Kratochvilova (Ev.) 48''61, 2. Koch (NDR) 49''27 3. Pusey (Am.) 51''48, 4. Howard (ZDA) 51''76, 5. Rossi (It.) 52''50, 6. Nazarova (SZ) 53''21, 7. Evans (Oc.) 53''44, 8. Atuti (Af.) 55''58, 9. Yoshida (Az.) 56''00

3000 m

1. Zauber (NDR) 8'54''89, 2. Puica (Ev.) 8'55''80, 3. Cruciata (It.) 8'57''10, 4. Pozdnjakova (SZ) 9'02''95, 5. Webb (ZDA) 9'13''10 6. Chepchirchir 9'18''80, 7. Moore (Oc.) 9'18''83, 8. Masuda (Az.) 9'58''07, 9. Lind (Am.) 10'20''92.

Skok v daljino

1. Ulbricht (NDR) 6,80, 2. Anderson (ZDA) 6,61, 3. Wlodarczyk (Ev.) 6,59, 4. Skačko (SZ) 6,49, 5. Ferguson (Am.) 6,49, 6. Garden (Oc.) 6,10, 7 Norello (It.) 6,01, 8. Fong (Az.) 5,76, 9. Yawson (Af.) 5,70.

Met diska

1. Jahl (NDR) 66,70, 2. Petkova (Ev.) 66,30, 3. Savinkova (SZ) 63,96, 4. Romero (Am.) 61,60, 5. Li (Az.) 55,60, 6. Deniz (ZDA) 53,20, 7. Bano (It.) 50,30, 8. Rovis-Hermann (Oc.) 45,80, 9. Laayouni (Af.) 45,24.

Met kopja

1. Todorova (Ev.) 70,08, 2. Felke (NDR) 66,60, 3. Smith (ZDA) 63,04, 4. Rivers (Oc.) 61,54, 5. Vila (Am.) 59,00, 6. Blodniece (SZ) 57,06, 7. Tang (Az.) 55,66, Quintavalla (It.) 52,80, Tchuinte (Af.) 45,24.

Štafeta 4X100 m

1.NDR 42''22, 2. ZDA 42''82, 3. SZ 43''01, 4. Amerika 44''99' 5. Oceanija 44''49, 6. Italija 45''01, 7. Afrika 46''15, 8. Azija 46''45. Evropa diskvalificirana.

Mauro Zuliani, najboljši v vrsti «azzurrov», je v teku na 400 m zasedel drugo mesto in postavil tudi nov italijanski rekord v tej disciplini

KOLESARSTVO

Viottiju dirka po Aosti

AOSTA — Italijanski kolesar Maurizio Voitti je zmagovalec letošnje etape kolesarske dirke za amaterje po Aosti. Zmaga italijanskega kolesarja je povsem zaslužena, pa čeprav ni spadal med favorite. Glavni kondidat za končno zmago je bil prav gotovo Sovjet Viktor Demidenko, ki je obtičal na devetem mestu.

ODBOJKA

Jugoslavija tretja za Italijo

PARIZ — Na mednarodnem moškem odbojkarskem turnirju v Parizu je v zadnjem srečanju Francija s 3:1 premagala Italijo in zasedla končno prvo mesto. «Azzurri» so bili drugi, Jugoslavija pa si je z zmago proti Avstraliji (3:0) zagotovila tretje mesto.

KONJSKI ŠPORT

NA BRDU PRI KRANJU

Okrog 20 tisoč gledalcev na veliki konjeniški prireditvi

BRDO PRI KRANJU — Približno 20.000 ljubiteljev konj je prišlo v nedeljo na Brdo pri Kranju, da se bi poklonilo spominu Tita in počastilo 40-letnico vstaje na odlično pripravljeni konjeniški prireditvi z osrednjo točko — spominsko dirko maršala Tita, tekmovanju najboljših jugoslovanskih kasačev. Prireditev je bila združena z otvoritvijo prelepega hipodroma.

Slavnost je začel predsednik KK Brdo Filip Bizjak, slavnostni govornik pa je bil predsednik KZS, generalmajor Miha Petrič. V prazničnem nagovoru je poudaril predvsem velik pomen konjereje sploh. «Tovariš Tito je bil velik ljubitelj konj, danes tukaj uresničujemo njegovo zamisel.» je dejal med drugim. Član sveta federacije Ivan Maček - Matija, ki je dal znamenje za začetek dirk. Spominsko dirko je dobila triletna temnorjava kobila Fegrina, na vajetih 38-letnega Alojza Slavića in rejca, 79-letnega očeta Ludvika Slavića.

JUDO

NA SVETOVNEM PRVENSTVU

Bron za Vujevića in Marianija

MAASTRICHT — Letošnje svetovno prvenstvo v judu je prineslo največji uspeh ekipi japonske, ki je osvojila štiri zlate in dve srebrni kolajni. Tako Jugoslavija kot tudi Italija sta se morali zadovoljiti z bronom po zaslugi Vujevića v kategoriji do 71 kg oz. Marianija v kategoriji 60 kg.

Potem ko Miranović, Fabjan in Obadov niso uspeli premagati prvih težkih ovir, je predzadnji dan zablestel Vojo Vujević, ki je osvojil bronasto kolajno, z malo sreče pa bi lahko stopil tudi na najvišjo stopnico. Izgubil je s kasnejšim svetovnim prvakom Korejcem Park Chong Hakom, toda naredil je taktično napako. V spopadu za bronasto kolajno pa je prepričljivo premagal evropskega podprvaka Madžara Olmosija.

Italijan Felice Mariani pa je naletel na odličnega japonskega judoista Moriwakija, ki je bil res nepremagljiv in je tudi povsem zasluženo osvojil zlato odličje. V srečanju za tretje mesto pa je Mariani zanesljivo premagaj Jupkeja (ZRN).

ATLETIKA

NA 34. PRVENSTVU SLOVENIJE

V NOVI GORICI NAJVEČ ODLIČIJ ATLETOM LJUBLJANSKE OLIMPIJE

Razen nekaterih izjem so bili rezultati poprečni - Med posamezniki je izstopala Seliškarjeva - Organizatorji so se izkazali

NOVA GORICA — Da je Nova Gorica eno glavnih središč za atletiko ne samo v Sloveniji, marveč tudi v vsej Jugoslaviji, so potrdili nekateri dobri rezultati, ki so jih novogoriški atleti dosegli tako v državnem, kot v evropskem merilu. K temu je treba dodati še, da Nova Gorica slovi tudi zaradi dobre organizacije tovrstnih prireditev in o tem smo se prepričali na raznih vrhunskih manifestacijah, kot je bil atletski troboj med reprezentancami Jugoslavije, Švice in Češkoslovaške, ali aprilski mednarodni miting. K temu pa moramo dodati še organizacijo 34. prvenstva Slovenije za člane in članice, ki so ga športni delavci novogoriškega atletskega kluba dobro izpeljali konec prejšnjega tedna.

Na njem se je v petek in soboto zbralo veliko slovenskih športnikov iz 13 društev, ki so se potegovali v 21 moških ter 15 ženskih disciplinah. Največ kolajn, kot je bilo pričakovati, so si priborili atleti in atletinje ljubljanske Olimpije, ki so osvojili 18 odličij, od teh kar 9 zlath (4 pri moških ter 5 pri ženskah). Na drugo mesto (kar zadeva osvojena prva mesta), so se uvrstili predstavniki celjskega Kladivarja z 9 zmagami (7 pri moških ter 2 pri ženskah). Tretje mesto so zasedli Novogoričani, ki so se odlično izkazali, saj so osvojili kar 7 prvih mest (5 pri moških ter 2 pri ženskah).

Kar zadeva dosežene rezultate, so bili ti precej poprečni, razen v nekaterih disciplinah. Temu pa so botrovali, za tako tekmovanje, neprimerni vremenski pogoji.

REZULTATI

MOŠKI

110 m ovire: 1. B. Brank (Lj) 15''01; J. Penca (Nm) 15''37; A. Kolar (Ol) 15''51.
Kopje: 1. T. Zalar (Ol) 69,10 m; 2. M. Černe (Lj) 66,60; 3. J. Može (Nm) 61,80 m.
Krogla: M. Štimec (Mb) 15,60 m; 2. B. Vuk (Ol) 15,18 m; 3. D. Lakner (Lj) 14,39 m.
400 m: 1. R. Srebrnič (Go) 48''46; G. Humar (Go) 48''46; 3. R. Gaber (Kl) 49''15.
Višina: 1. B. Čop (Kl) 218 cm; 2. S. Apostolovski (Ol) 212 cm; 3. A. Lapajne (Nm) 209 cm.
100 m: 1. V. Keržan (Nm) 11''09; 2. G. Humar (Go) 11''10; 3. R. Gregorič (Kp) 11''28.
10.000 m: 1. N. Ukič (Kl) 30'36''08; 2. M. Krempelj (Mb) 30'52''46; 3. P. Milovac (Kl) 32'27''27.
Štafeta 4x100 m: 1. Gorica 43''76; 2. Kladivar 43''80; 3. Olimpija 44''34.
1500 m: 1. S. Lisec (Kl) 3'52''62; 2. T. Popetru (Ve) 3'52''99; 3. S. Rozman (Kl) 3'53''18.
Daljina: 1. I. Makarovič (Go) 713 cm; 2. I. Piculin (JNA) 712 cm; 3. S. Udovč (Tr) 700 cm.
Kladivo: 1. F. Pristovnik (Kl) 48,98 m; 2. S. Malnar (Nm) 47,54 m; 3. M. Roknik (Kl) 45,44 m.
400 m ovire: 1. Z. Urbančič (Go) 53''83; 2. N. Muhič (Lj) 55''11; 3. J. Penca (Nm) 55''29.
800 m: 1. V. Jan (Ol) 1'52''12; 2. T. Popetru (Ve) 1'52''33; 3. M. Mohorovič (Nm) 1'52''47.
3000 m zapreke: 1. F. Novak (Ol) 8'48''12; 2. M. Skubic (Ol) 8'52''04; 3. P. Svet (Kl) 9'01''43.
200 m: 1. R. Gaber (Kl) 22''15; 2. R. Srebrnič (Go) 22''24 ; 3. V. Keržan (Nm) 22''36.
Palica: 1. M. Bizjak (Ol) 470 cm; 2. D. Rener (Kl) 450 cm; 3. I. Lapajne (Go) 430 cm.
Troskok: 1. I. Piculin (JLA) 14,55 m; 2. M. Šimunic (Nm) 14,43 m; 3. B. Pungartnik (Ve) 14,18 m.
Disk: 1. M. Mijač (Kl) 48,32 m; 2. Z. Prezelj (Tr) 46,24 m; 3. I. Princ (Nm) 42,42 m.
5000 m: 1. S. Lisec (Kl) 14'14''45; 2. S. Rozman (Kl) 14'14''78; 3. M. Krempelj (Mb) 14'18''44.
Štafeta 4x400 m: 1. Gorica 3'28''70; 2. Velenje 3'33''30.

ŽENSKE

100 m ovire : 1. V. Muršič (Mb) 15''21; 2. K. Jug (Ve) 15''24; 3. Z. Zadravec (Lj) 16''01.
1.500 m: 1. A. Babič (Kl) 4'38''04; 2. J. Pregelj (Mb) 4'39''34; 3. M. Vindiš (Pt) 4'46''84.
400 m: 1. N. Seliškar (Ol) 55''17; 2. M. Šavle (Go) 57''18; 3. K. Paškulin (Ol) 59''04.
Disk: 1. B. Bandur (Mb) 46,64 m; 2. M. Pajtler (Mb) 40,76 m; 3. A. Erjavec (Kl) 37,52 m.
100 m: 1. S. Kranjc (Ol) 12''23; 2. L. Vinazza (Go) 12''66; 3. B. Torkar (Ol) 12''73.
Daljina: 1. L. Vinazza (Go) 599 cm; 2. G. Hren (Nm) 543 cm; 3. J. Kolar (Ol) 538 cm.
Štafeta 4x100 m: 1. Olimpija 47''70; 2. Gorica 49''93; 3. Kak 59''84.
400 m ovire: 1. M. Šavle (Go) 60''09; 2. J. Pečovnik (Ve) 65''24; 3. H. Starc (Lj) 66''63.
Kopje: 1. M. Majer (Mb) 44,80 m; 2. K. Jazbinšek (Kl) 37,76 m; 3. L. Pirc (Mb) 36,48 m.
Višina: 1. S. Prezelj (Kl) 174 cm; 2. D. Lihteneger (Kak) 171 cm; 3. S. Dajak (Pt) 168 cm.
800 m: 1. J. Pregelj (Mb) 2'14''24; 2. V. Jezeničnik (Mb) 2'17''13; 3. M. Tili (Pt) 2'18''62.
200 m: 1. N. Seliškar (Ol) 24''55; 2. N. Kranjc (Ol) 25''17; 3. L. Vinazza (Go) 25''51.
Krogla: 1. M. Pajtler (Mb) 13,52 m; 2. A. Erjavec (Kl) 12,41 m; 3. B. Bandur (Mb) 12,06 m.
3.000 m: 1. M. Vindiš (Pt) 10'40''84; 2. T. Naglič (Kl) 10'43''39.
Štafeta 4x400 m: 1. Olimpija 4'00''84; 2. Maribor 4'06''71; 3. Kak Ravne 4'18' 18.

RUDI PAVŠIČ

VESLANJE

NA SP V MÜNCHNU

ITALIJANOM PO TRINAJSTIH LETIH SPET ZLATO (V DVOJCU S KRMARJEM)

Jugoslovani niso povsem izpolnili pričakovanj - Najboljša Celent in Ivančič (5. mesto v dvojcu) - Svetovni vrh izenačen

MÜNCHEN — Na olimpijskih veslaških progah se je v lepem vremenu in mirni vodi končalo svetovno prvenstvo v veslanju. Ni potrebno posebej poudarjati, da je med gledalci vladalo največje zanimanje za finalne boje v moški konkurenci. Za to tekmovanje je veljala izredna izenačenost, ki je na zadnjih velikih tekmovanjih nismo bili vajeni, saj je bila premoč posadk iz ZRN izredna. Tokrat pa so se morali vzhodni Nemci zadovoljiti «samo» s tremi zlatimi kolajnami, kolikor so jih osvojili tudi veslači SZ. Ena zlata kolajna je ostala doma po zaslugi Kolberja v skifu, ki je prepričljivo zmagal, vendar se bo v tej zlati kolajni še dolgo govorilo in komentiralo. Kolbe je veslal v čolnu nove konstrukcije, v katerem ni premičen sedež, ampak je premična ročica za vesla.

Prvenstvo v ZRN je prineslo velik uspeh italijanskemu veslanju in sicer dvojcu s krmarjem (bratoma Abbagnale in krmarju Di Capui), ki so na veliko presenečenje prvi priveslali skozi cilj. Po letu 1968, ko sta Baran in Sambo zmagala na olimpijskih igrah v Mehiki, ni več nobeni italijanski posadki uspelo zmagati na kakem večjem tekmovanju. Tej presenetljivi zlati kolajni moramo dodati še bron Pacovicha in Baldaccija v dvojcu brez krmarja. Tretja italijanska posadka, ki je nastopila v finalu v dvojnem četvercu, pa je zasedla šesto mesto.

Jugoslovani so bili tokrat nekoliko slabši kot je bilo pričakovati. Dvojec Celent - Ivančič je zasedel peto mesto, druga dva čolna pa sta se morala zadovoljiti z malim finalom. Jugoslovansko zastopstvo je pričakovalo več od dvojnega četverca, zlasti glede na veslače, ki so sestavljali to kombinirano posadko.

REZULTATI

Skif: 1. Kolbe (ZRN) 7'45''32, 2. Reiche (NDR) 7'48''90, 3. Biglow (ZDA) 7'51''55, ... 11. Mrduljaš (Jug.) 8'09''06.

Dvojec brez krmarja: 1. SZ 7'15''06, 2. Nizozemska 7'20''04, 3. Italija 7'23''28, ... 5. Jugoslavija 7'34''00.

Dvojec s krmarjem: 1. Italija 7'43''73, 2. NDR 7'64''22, 3. Velika Britanija 7'47''03.

Dvojni dvojec: 1. NDR 6'41''99, 2. Finska 6'44''06, 3. Norveška 6'44''61.

Četverec brez krmarja: 1. SZ 6'35''85, Švica 6'41''47, 3. NDR 6'43',07.

Dvojni četverec: 1. NDR 6'11''37, 2. SZ 6'14''58, 3. Francija 6'17''45, ... 6. Italija 6'24''26, ... 11. Jugoslavija 6'32''28.

Četverec s krmarjem: 1. NDR 6'36''88, 2. ZDA 6'39''68, 3. SZ 6'40''52.

Osmerec: 1. SZ 6'02''30, Velika Britanija 6'04''31, 3. ZDA 6'06''13.

KONČNA LESTVICA

SZ	7	1	2
NDR	4	5	1
Italija	2	1	1
ZDA	1	3	3
Romunija	1	0	3
Danska	1	0	1
Avstralija	1	0	0
ZRN	1	0	0
Velika Britanija	0	2	1
Nizozemska	0	2	0
Kanada	0	1	2
Avstrija	0	1	0
Finska	0	1	0
Švica	0	1	0
Bolgarija	0	0	1
Francija	0	0	1
Norveška	0	0	1
Španija	0	0	1

Z zmajem z Mont Blanca

COURMAYEUR — Italijan Pino Tartagli iz Legnana, ki je italijanski prvak v letenju z zmajem, je opravil velik podvig, saj se je spustil iz Mont Blanca z višine 4810 metrov in povsem varno pristal 3500 m nižje.

KOLESARSTVO

Na svetovnem prvenstvu

Skromen obračun «azzurrov»

SP na Češkoslovaškem potrdilo premoč vzhodnih držav med amaterji in zahodnih med profesionalci

Svetovno prvenstvo v kolesarstvu, ki se je zaključilo v soboto na Češkoslovaškem, je ponovno potrdilo premoč vzhodnih držav med amaterji iz zahodnih držav med profesionalci.

V amaterski konkurenci so glavno vlogo odigrali vzhodni Nemci, ki so osvojili kar pet zlatih kolajn, eno srebrno in eno bronasto (na sporedu je bilo skupno devet disciplin). Italijani so si priborili eno samo bronasto kolajno, ki jo je dosegel Bidinost v zasledovalni vožnji. Sicer gre omeniti, da je več dobrih italijanskih amaterjev prav letos prešlo med profesionalce.

Med profesionalci je Italijanom šlo nekoliko bolje, čeprav jim ni uspelo osvojiti niti enega zlatega odličja. Saronniju se je zmaga izmuznila iz rok kar dvakrat: v vožnji na točke, kjer sta ga prehitela Švicar Freuler in Avstralec Clark, in v cestni dirki, kjer je zmagal Belgijec Freddy Maertens. Prav v zvezi s tem tekmovanjem je prišlo do raznih polemik: italijanski časopisi predvsem dolžijo Moserja in druge italijanske kolesarje, da niso nikakor pomagali Saronniju, ko so uvideli, da ima ta možnost, da osvoji naslov. V ostalih tekmovanjih sta se dobro odrezala Bontempi in Vicino, ki sta osvojila vsak po eno srebrno kolajno.

V ženski konkurenci ni bilo izrazite premoči kake države: tri razpoložljive naslove so si pravično razdelile predstavnice ZDA, ZRN in SZ. Italijani so predstavili izredno mlado ekipo, ki bo lahko še nastopala v Los Angelesu, ko bodo te discipline prvič uvrščene v olimpijski spored.

Vandi boljši od Masija, Baronchellija in Saronnija

BARBERINO DI MUGELLO — Gorsko kolesarsko dirko na kronometer v spomin na preminulega Gastoneja Nencinija je zmagal Alfio Vandi. Zmagovalec je prevozil 14 kilometrov dolgo pot iz Barberina ji Mugello do Prelaza Muta v 30'03'' in prehitel za 10 sekund Masija, ki je dosegel kot amater na tej progi rekordnih 29 minut in 22 sekund. Nato sledijo G. B. Baronchelli (36'' zaostanka) Saronni (47''), Battaglin (59'') ter Prim (1'15'').

Molinari svetovni prvak

DRAMMEN — Italijan Renzo Molinari je osvojil tudi četrto preizkušnjo, VN Norveške v formuli 1 v motonavtiki in tako predčasno osvojil naslov svetovnega prvaka v tej disciplini.

NOGOMET

ITALIJANSKI POKAL

Juventus in Udinese izločena

V nedeljo so Turinčani izgubili proti mestnemu tekmecu - Udinese izpadel zaradi slabše razlike v golih

Prvi del italijanskega nogometnega pokala je končan. V sedmih izločilnih skupinah so se uvrstile v finale naslednje enajsterice: Torino, Catanzaro, Inter, Sampdoria, Napoli, Fiorentina in Reggiana. Tej sedmerici treba prišteti še Romo, ki je zadnji zmagovalec tega tekmovanja.

Zadnje, 4. kolo, je bilo izredno zanimivo in za nekatere ekipe odločilno. V turinskem derbiju je Torino zmagal s skromnim 1:0, vendar je izločil velikega tekmeca Juventusa. Milanski neposredni obračun med Interjem in Milanom se je končal brez zmagovalca. Vse je kazalo, da bo Milan pripravil veliko presenečenje, toda branilec Bergoni je izenačil samo minuto pred koncem in tako priboril lastni ekipi dragoceno in zmagovito točko. Nogometaši Catanzara so še enkrat potrdili, da so v dobri formi pred pričetkom prvenstvenih nastopov.

V 4. skupini imata Sampdoria in Cagliari isto število točk, toda drugoligaš iz Genove ima boljšo razliko v golih, saj je v zadnjem nastopu nasul ekipi Sambenedettese kar tri zadetke. Vrsta Napolija je suverено zmagala v svoji skupini in v zadnjem nastopu odpravila Ascoli s klasičnim 2:0. Kot kaže, je Fiorentina dokaj dobro uigrana, saj je igrala vse bolje in Foggia je bila tokrat povsem brez moči pred Antognonijem in tovariši, ki so dobili v Grazianiju odličnega strelca.

V zadnji, 7. skupini, je nastopal tudi Udinese, toda Videmčani so žal izločeni. Presenetljiva Reggiana, ki bo letos igrala v B ligi, je remizirala sredi Bologne in tako izbojevala prepotrebno točko za osvojitev prvega mesta v skupini ob boljšem količniku v golih.

REZULTATI

1. skupina

Cavese - Perugia	0:0
Juventus - Torino	0:1
Rimini prost	

Končna lestvica: Torino 6, Juventus in Perugia 5, Rimini 3, Cavese 1.

2. skupina

Catanzaro - Cesena	3:1
Palermo - Catania	1:0
Pistoiese prost	

Končna lestvica: Catanzaro 6, Palermo 5, Pistoiese 4, Cesena 3, Catania 2.

3. skupina

Inter - Milan	2:2
Spal - Verona	1:3
Pescara prosta	

Končna lestvica: Inter in Verona 6, Milan 5, Spal 2, Pescara 1.

4. skupina

Como - Cagliari	0:0
Sampdoria - Sambenedettese	3:0
Lecce prost	

Končna lestvica: Sampdoria in Cagliari 5, Lecce 4, Como in Sambenedettese 3.

5. skupina

Avellino - Bari	0:0
Napoli - Ascoli	2:0
Cremonese prost	

Končna lestvica: Napoli 6, Bari, Avellino in Ascoli 4, Cremonese 2.

6. skupina

Fiorentina - Foggia	4:0
Varese - Brescia	3:2
Genoa prosta	

Končna lestvica: Fiorentina in Genoa 6, Varese 5, Brescia 2, Foggia 1.

7. skupina

Bologna - Reggiana	2:2
Pisa - Lazio	2:0
Udinese prost	

Končna lestvica: Reggiana in Udinese 6, Bologna 4, Pisa 3, Lazio 1.

V PRIJATELJSKEM SREČANJU

Tesen poraz Triestine v Vidmu

Tako Udinese kot tudi Triestina sta bila v nedeljo prosta v tekmovanju za italijanski pokal. Videmski prvoligaš in tržaški tretjeligaš sta odigrala prijateljsko tekmo, katero so domačini odločili v lastno korist z minimalno razliko (1:0). Gostje niso bili prav nič slabši nasprotniki in zlasti v prvem polčasu so bili bolj prizadevni, toda tudi tokrat v zaključnih akcijah nespretni. Napaka vratarja Torresina pa je pokopala vse upe Tržačanov, da bi igrali neodločeno.

Medtem ko je bil Udinese v tekmovanju za italijanski pokal izločen, je Triestina matematično gotov finalist ne glede na izid zadnjega nedeljskega srečanja s Conegliano. Conegliano in Pordenone sta namreč izenačila (1:1) in tako ima Pordenone s štirimi odigranimi tekmami 4 točke, Triestina 5, Conegliano pa samo eno.

V Španiji niso odigrali prvega kola

MADRID — Kot je bilo predvideti, v Španiji niso odigrali prvega kola prvoligaškega nogometnega prvenstva. Spor med igralci, ki zahtevajo izplačilo vseh zaostalih honorarjev, in društvi se namreč še ni izgladil. Danes se bodo predstavniki nogometašev in društev ponovno srečali, da bi prišlo do sporazuma.

Drevi Milan - Boca Juniors

MILAN — Drevi bo Milan odigral prijateljsko tekmo proti ekipi Boca Juniors, v kateri nastopa tudi trenutno najboljši in najbolje plačani nogometaš na svetu, Maradona. Slavni argentinski igralec je imel nekaj težav ob prihodu v Italijo, saj je bil brez potnega lista in so mu morali izdati poseben vizum.

PRED SREČANJEM ZA SP PROTI DANSKI V KOPENHAGNU

Miljanić: Za nas najtežja preizkušnja

ZAGREB — Jugoslovanski zvezni trener Miljan Miljanić je, kot je sam rekel «prespal», ali bolje prebolel poraz proti Dinamu. Bil je to nepričakovan spodrsljaj pred zelo pomembnim izločilnim srečanjem za SP v Kopenhagnu proti Danski. Bila je to tudi edina in poslednja preizkušnja «plavih» pred jutrišnjim spopadom z zelo nevarnimi Danci, za katere je zmaga proti Jugoslaviji edina možnost, da lahko še upajo v čudež. «Moramo premagati Jugoslavijo in upati, da Italijani nato v Beogradu zmagajo. Druge možnosti za nas ni,» je rekel zvezni trener Danske Sepp Piontek, ki si je v soboto ogledal prijateljsko srečanje Dinamo - Jugoslavija v Zagrebu. Piontek je nato še dodal: «Še sreča, da je Miljanić pozval v reprezentanco le enega Dinamovega nogometaša, Zajeca ...»

Na tiskovni konferenci, ki jo je imel Miljanić v nedeljo zjutraj v hotelu Esplanad v Zagrebu, je jugoslovanski zvezni trener dokaj umirjeno analiziral poraz iz dneva prej. «Srečanje je bilo za nas zelo koristno. Od Dinama smo želeli, da igra odločno, napadalno, kot pričakujemo, da bodo proti nam igrali Danci. Dinamovci so povsem izpolnili svojo nalogo. Od svojih reprezentantov sem želel, da povsem opustijo vsakršen individualizem, da dajo maksimalni doprinos k skupni igri. Če sedaj globalno in umirjeno analiziramo našo igro proti Dinamu, je na dlani, da smo ustvarili veliko število priložnosti za gol, da so vezni nogometaši dokaj dobro izpolnili svojo nalogo in da so bili tudi večkrat nevarni za nasprotnikovega vratarja. Na dlani pa je tudi, da sta na primer oba branilca (Krmpotić in Hrstić) igrala pod svojimi sposobnostmi, da sta se Zajec in Stojković nekajkrat podala v napad in pri tem pustila nevarno praznino v obrambi. V napadu se je Halilhodžić premalo premikal. Vse to nam je pokazala sobotna tekma proti Dinamu. V Kopenhagnu bo treba seveda drugače igrati. Na Danskem je zanimanje za to tekmo izredno. Vstopnice so že vse razprodane. Srečanje v Kopenhagnu bo gotovo za nas najtežja preizkušnja na poti za Španijo.»

Miljanić je nato še dodal: «Nekateri so [illegible] ali, da verjetno [illegible] i bilo umestno vključiti v reprezentanco toliko nogometašev, ki trenutno igrajo v tujini. Ampak [illegible] navljam, da te nogometaše največ cenim. To so nogometaši, ki so pripomogli, da smo zanesljivo odpravili Grčijo. Žal, tokrat ne bo poškodovanega Šliškovića. Poleg moštva, ki je igralo proti Dinamu, lahko računam še na Jurico Jerkovića, ki odlično igra v Švici.»

«Kakšno igro pričakujete od Dancev?»

«Danci so proti Italiji v prvem polčasu dokaj oprezno igrali, da bi nato v nadaljevanju začeli pravi juriš na Zoffova vrata. Proti nam se bodo Danci verjetno že od vsega začetka podali v silovit napad, dali bodo srečanju izreden tempo. Prve poteze bodo za nas še kako važne, skoraj odločilne.»

«Veste kaj več o trenutni formi vaših nasprotnikov?»

«Ker večina danskih reprezentantov igra v tujih klubih, vem le to, da je večina le-teh v dokaj dobri formi. Piontek pravi, da se boji, da ne bo imel na razpolago vseh najboljših nogometašev, ker jih klubi ne pustijo domov. Po informacijah, ki sem jih dobil pa bo Danska igrala z vsemi najboljšimi. Morda bo manjkal le en igralec. Tudi postavo bo Piontek objavil šele pred pričetkom tekme. Verjetno pa se bo odločil za isto reprezentanco, ki je premagala Italijo».

«Na Danskem bomo seveda dali vse od sebe, da dosežemo čim boljši izid, toda mislim, da sta za nas naslednji dve tekmi proti Italiji in Luksemburgu odločilni. Proti Italiji moramo zmagati in seveda tudi proti Luksemburgu. Tedaj bomo lahko razpolagali tudi z Buljanom, ki je za nas predragocen,» je še dejal Miljanić.

Sicer [illegible], kaj čakati na Italijo in Luksemburg. Z dobro, požrtvovalno igro «plavi» lahko tudi v Kopenhagnu dosežejo zadovoljiv izid. Na vsaki tekmi je treba skušati doseči največ. To je «slog» najboljših reprezentanc. Jugoslavija pa ima vrsto odličnih posameznikov, katere ji zavida vsa Evropa. Čemu torej ne dokazati že jutri na Danskem, da si «plava» vrsta ne zasluži samo uvrstitve na SP v Španiji, temveč da tudi sodi pod sam vrh ne samo evropskega, temveč svetovnega nogometa.

BRANKO LAKOVIĆ

Jugoslovanski prvoligaš v Bazovici

Posnetek nogometnih ekip Slobode iz Tuzle in Brega, ki sta v soboto odigrali prijateljsko srečanje v Bazovici. Kljub prizadevnosti Brežanov, ki so se za to priložnost ojačili z nekaterimi igralci iz drugih ekip, je bila velika premoč jugoslovanskega prvoligaša več kot očitna

PLAVANJE

NA EVROPSKEM PLAVALNEM PRVENSTVU V SPLITU

Velika premoč vzhodnoevropskih plavalcev

Osvojili so skoraj vsa najboljša mesta - Novi italijanski in jugoslovanski rekordi - V vaterpolu tretji poraz «plavih»

SPLIT — Velika splitska prireditev, evropsko prvenstvo je včeraj prešlo v živo: na sporedu je bil prvi dan v plavanju, v katerem so Sovjeti in vzhodne Nemke prednjačili. Italijanom pa se je za las izmuznila bronasta kolajna v štafeti 4x200 m prosto. Medtem pa se nadaljuje «trnova pot» jugoslovanske reprezentance v vaterpolu. Sinoči je namreč doživela že svoj tretji zaporedni poraz, tokrat proti Madžarski.

PLAVANJE

Sinoči so podelili prve kolajne v plavanju. Kot je bilo pričakovati, so med moškimi največ pokazali Sovjeti, pri ženskah pa so, seveda, vzhodne Nemke nepremagljive.

100 M PROSTO — MOŠKI

Presenečenje: Šved Johansson je premagal evropskega rekorderja in olimpijskega zmagovalca, vzhodnega Nemca Joergeja Voitheja. Italijan Guarducci se je moral zadovoljiti z osmim mestom, medtem ko se Rampazzo ni uvrstil niti v finale B skupine. Jugoslovana Dopsaj (54"45) in Popovič (55"10) nista mogla kaj niti v kvalifikacijah.

DANAŠNJI SPORED

VATERPOLO

B skupina

8.00: Velika Britanija - Finska, 9.15: Poljska - Bolgarija, 10.30: ČSSR - Švica, 11.45 Danska - Francija, 16.45: Malta - Švedska.

A skupina

14.00: SZ - ZRN, 15.15: Madžarska - Italija, 20.00: Romunija - Jugoslavija, 21.15: Nizozemska - Španija.

SKOKI V VODO

Predtekmovanje:

9.00 skok s stolpa — moški

Finale:

15.00: deska 3 m — ženske

PLAVANJE

Predtekmovanje:

9.30: 200 m metuljček — ženske, 100 m prsno — moški, 100 m prsno — ženske, 400 m mešano — moški, 4x100 m prosto — ženske.

17.30: finali disciplin jutranjega tekmovanja.

KONČNI VRSTNI RED

1.	Johansson (Še.)	50"55
2.	Voithe (NDR)	50"81
3.	Krasijuk (SZ)	50"91
4.	Schmidt (ZRN)	51"04
5.	Holmertz (NDR)	51"19
6.	Smirjagin (SZ)	51"49
7.	Gross (ZRN)	51"55
8.	Guarducci (It.)	51"82

100 M PROSTO — ŽENSKE

Vzhodni nemki Caren Metschuk in Birgit Meineke sta bili brez enakovrednih tekmic. Italijanka Persijeva je bila v finalu B skupine sedma, Villarinova pa je izpadla v kvalifikacijah. Enaka usoda je doletela tudi Jugoslovanko Pentičevo (27. s časom 1'01"59).

KONČNI VRSTNI RED

1.	Metscheuck (NDR)	55"74
2.	Meineke (NDR)	56"06
3.	Bentum (Niz.)	56"73
4.	Eriksson (Še.)	56"75
5.	Aizpors (ZRN)	56"93
6.	Strunikova (SZ)	57"75
7.	Croft (VB)	57"20
8.	Seick (ZRN)	57"22

200 m prsno moški

«Ko bi ne bil prehlajen, bi verjetno izboljšal svetovni rekord,» je po tekmi na 200 m prsno, v kateri je zanesljivo zmagal, dejal Sovjet Robertas Žulpa. Italijan Avagnano je bil z novim državnim rekordom dober peti, Fabri pa v B skupini osmi. Jugoslovanov ni bilo.

KONČNI VRSTNI RED

1. Žulpa (SZ) 2'16"15
2. Miškarov (SZ) 2'18"08
3. Moorhouse (VB) 2'18"14
4. Vermes (Mad.) 2'18"92
5. Avagnano (It.) 2'19"60
6. Berggren (Še.) 2'21"40
7. Buttgerett (NDR) 2'21"93
8. Dagon (Švi.) 2'22"41

400 m prosto ženske

Svetovna rekorderka in olimpijska zmagovalka, vzhodna Nemka Petra Schneider se je seveda morala bati le svoje rojakinje Gewenigerjeve. Petra pa je zmagala brez težav. Italijank in Jugoslovank ni bilo.

KONČNI VRSTNI RED

1. Schneider (NDR) 4'39"30
2. Geweniger (NDR) 4'45"43
3. Czopek (Pol.) 4'50"75
4. Zindler (ZRN) 4'52"34
5. Bomstad (Nor.) 4'52"75
6. Dziedzic (Pol.) 4'53"57
7. Gulyas (Mad.) 4'56"63
8. Kraft (Še.) 4'57"72

4x200 m prosto moški

Oster boj vse do konca med SZ in ZRN. Na koncu je le slavila sovjetska štafeta. Odlično so plavali Italijani, ki so osvojili četrto mesto in izboljšali državni rekord s časom 7'27"92 (prejšnji rekord 7'30" in 37). Jugoslovanska štafeta v postavi Darjan Petrič, Boris Novak, Elvis Ševo in Borut Petrič je bila deseta. Darjan Petrič pa je v prvi izmeni izboljšal jugoslovanski rekord na 200 m prosto z 1'53"66. Prejšnji (2'53"76) je bil last njegovega brata.

KONČNI VRSTNI RED

1. SZ (Semetov, Salnikov, Čajev, Kopljakov) 7'24"41
2. ZRN 7'25"22
3. Švedska 7'27"78
4. Italija (Revelli, Quadri, Guarducci, Rampazzo) 7'27"92
5. NDR 7'30"74
6. Francija 7'33"00
7. VB 7'37"45
8. Nizozemska 7'37"74

Skoki v vodo

Šestnajstletna vzhodna Nemka Katrin Zipperling je osvojila prvo zlato kolajno, ki so jo dodelili v Splitu. Vzhodna Nemka, ki je bila po tekmi presenečena, da je premagala rojakinjo Jaschkejevo, je bila zanesljivo najboljša v skoku s stolpa.

Osvojila je kar 30 točk več kot «srebrna» Sovjetinja Tatjana Beljakova in kar 40 več kot glavna favoritinja za zmago Martina Jaschke.

Italijanki Carolina Fusco (14. v predtekmovanju) in Laura Schermi (17.) se nista uvrstili v finalni del, kot tudi ne Jugoslovanki Alemka Drvar (18.) in Andjela Lazarevič (19.).

Stolp (ženske)

KONČNI VRSTNI RED

1. Zipperling (NDR) 433,05, 2. Beljakova (SZ) 403,23, 3. Jaschke (NDR) 393,33, 4. Emirzyan (SZ) 367,35, 5. Kelemen (Mad.) 361,62, 6. Njederlova (ČSSR) 359,43, 7. Novotna (ČSSR) 351,69, 8. Wetteskog (Še.) 339,33, 9. Heintrisch (ZRN) 328,50, 10. Rossing (Še.) 322,11, 11. Fraser (VB) 313,80, 12. Kopp (ZRN) 277,98.

Deska (ženske) — Predtekmovanje

Tudi v skoku z deske se tako italijanski predstavnici (Giuliana Aorn in Laura Schermi) kot jugoslovanski (Alemka Drvar ter Andjela Lazarevič) niso uvrstile v finalni del. Aorjeva je bila 14., Schermijeva za mesto niže. Drvarjeva je bila predzadnja, Lazaričeva pa zadnja (sploh se ni predstavila na tekmo). Trenutno na prvih dveh mestih sta Sovjetinji Tsirulnikova in Kalinina, pred Čehoslovakinjo Grečko.

Deska (moški)

Kot je bilo pričakovati, je bila v skoku z deske za moške premoč Sovjetov popolna. Zlato kolajno je namreč osvojil Aleksander Portnov, medtem ko je bil drugi Sergej Kuzmin. Na tretje mesto se je uvrstil Avstrijec jugoslovanskega porekla Nikola Stajkovic. Veliki poraženec je vzhodni Nemec Hoffmann, ki ga pa je mučila poškodba.

Od Italijanov se je Massimo Castellani uvrstil na osmo mesto, medtem ko se Rinaldi (14. v predtekmovanju) ni uvrstil v finale. V predtekmovanju je bil Jugoslovan Arno Longin celo zadnji (23.).

KONČNI VRSTNI RED

1. Portnov (SZ) 665,94, 2. Kuzmin (SZ) 641,49, 3. Stajkovic (Av.) 639,72, 4. Hoffmann (NDR) 636,87, 5. Snode (VB) 601,65, 6. Doerr (ZRN) 594,21, 7. Waskon (NDR) 584,07, 8. Castellani (It.) 571,59, 9. Georgijev (Bol.) 558,39, 10. Camacho (Šp.) 554,22, 11. Worisch (Av.) 528,33, 12. Martinez (Sp.) 472,20.

KOLAJNE

	Z	S	B
Vzhodna Nemčija	3	3	1
Sovjetska zveza	3	3	0
Švedska	1	0	0
Zahodna Nemčija	0	1	0
Avstrija	0	0	1

VATERPOLO

2. KOLO

SZ — JUGOSLAVIJA 9:5
(4:3, 1:1, 1:0, 3:1)

Jugoslovani so nedvomno igrali bolje kot dan prej proti Španiji, vseeno pa niso uspeli premagati odločnejših in uigranejših Sovjetov. Tudi v tem srečanju pa «plavi» prevečkrat niso izkoristili «igralca več» in tako je bil poraz proti olimpijskim zmagovalcem neizbežen.

Strelci za SZ: Akimov 3, Ivanov 2, Kabanov, Šagajev, Medigaljev in Smirnov po 1.

Za Jugoslavijo: Rudič 2, Gopčević, Bebi in Trifunović po 1.

NIZOZEMSKA — ITALIJA 11:6
(2:0, 3:2, 3:2, 3:2)

Po dokaj zadovoljivi igri proti ZRN so «azzurri» v drugi tekmi z Nizozemsko povsem popustili. Visok poraz je bil povsem zasluženi.

Strelci za Nizozemsko: Noordegraaf in Van Mil po 3, Van Belkum 2, Van Es, Buunk in Blakenstijn po 1.

Za Italijo: Misaggi, Steardo in Fiorillo po 2.

OSTALA IZIDA

ZRN — MADŽARSKA 7:4
(3:1, 2:1, 0:0, 2:2)

ROMUNIJA — ŠPANIJA 7:6
(2:2, 2:1, 2:0, 1:3)

3. KOLO

MADŽARSKA — JUGOSLAVIJA 7:6
(1:2, 2:2, 2:1, 2:1)

S sinočnjim porazom proti Madžarski je Jugoslavija slej ko prej izgubila vsakršno možnost za osvojitev kolajn.

Strelci za Jugoslavijo so bili: Bebić 2, Gopčević, Rudić, Roje in Lozica po 1.

OSTALI IZIDI

ZRN — NIZOZEMSKA 10:7
(2:1, 0:1, 3:0, 3:1)

SZ — ŠPANIJA 10:7
(1:0, 3:2, 4:4, 2:1)

ITALIJA — ROMUNIJA 8:3
(2:1, 0:1, 3:0, 3:1)

LESTVICA

SZ in ZRN 5, Romunija 4, Madžarska in Italija 3, Nizozemska in Španija 2, Jugoslavija 0 točk.

Branko Lakovič

NOGOMET

«MEMORIAL ŽARKA RACETA»

Danes in jutri polfinale

Drevi bo igrala Zarja proti Krasu, jutri pa Vesna proti Gaji

V soboto zvečer se je na proseškem nogometnem igrišču s tekmo Zarja - Primorec (2:0) zaključila serija kvalifikacijskih tekem za Racetov memorial, ki ga že četrto leto zaporedoma organizira ŠD Primorje.

Osem nastopajočih ekip, ki so jih razdelili na dve skupini, je skupno odigralo 12 tekem, ki so dale imena štirih polfinalistov: to sta Zarja in Gaja v skupini A, ter Vesna in Kras v skupini B. Te enajsterice se bodo torej potegovale za prva štiri mesta, ostale ekipe pa so se uvrstile takole. Primorje je na petem mestu, Breg na šestem, Primorec na sedmem in Aurisina na zadnjem mestu lestvice.

Ob koncu prvega dela Racetovega memoriala smo seveda naredili kratek statistični pregled, ki bo prav gotovo zanimal voditelje posameznih klubov in navijače, ki (kljub muhastemu vremenu) so med največjimi protagonisti tega memoriala, saj se jih je do sedaj zbralo okrog proseškega pravokotnika približno 3.500. Navijači, seveda, v glavnem beležijo le izide posameznih tekem, zanimivi pa so tudi ostali podatki.

V skupno 12 odigranih tekmah so trenerji poslali na igrišče skupno 132 nogometašev (66 v vsaki skupini). Največ jih je postavil na igrišče trener Primorca Edi Kralj (19), najmanj pa Zarja Primorje in Kras, vsak po 15 nogometašev.

Skupno je padlo 34 golov (26 v skupini B, 8 v skupini A). Zanimivo je, da se je ena sama tekma končala brez gola (Breg - Zarja). Največ golov (deset) pa smo videli v tekmi Aurisina - Kras. Ker smo že pri golih bi lahko omenili, da so nogometaši imeli na razpolago tri 11-metrovke, katere so dobro izvedli Vascotto (Kras), Gabrielli (Gaja) in Starc (Vesna). Padel je en sam avtogol, katerega je zakrivil nogometaš Brega Pregarc v tekmi z Gajo.

Čeprav smo šele v začetku nogometne sezono smo opazili, da so živci nogometašev že precej napeti. V teh 12 tekmah smo namreč zabeležili kar 14 rumenih kartonov; največ jih imata Kras in Breg (4), najboljša pa je Gaja, saj noben nogometaš padriško gropajske enajsterice še ni dobil opomina. Predčasno pa se je, na podlagi pravil, končal turnir za Vercha (Kras), P. Kralja (Primorec), Ražma (Breg) in Lenarduzzija (Zarja). Vsi štirje so bili namreč izključeni.

Kot smo že v začetku omenili, vlada za turnir veliko zanimanje. Navijači so sledili bolj ekipam B skupine (2.400), manj kot polovica (1.100) pa si je ogledala tekme A skupine. Sedaj ko so na vrsti polfinalne tekme, bo zanimanje še večje, seveda, mnogo bo odvisno od vremena, ki letos povzroča precej skrbi organizatorjem, to je Primorju, ki je, kot kaže, prebrodilo krizo v katero je zašlo (dva izredna občna zbora v mesecu avgustu). Vsi odborniki si namreč skrbno prizadevajo, da bi turnir dobro uspel in vsaj do sedaj je potekalo vse v najboljšem redu, le v začetku turnirja je bila razsvetljava zaradi okvare nekoliko pomanjkljiva.

Poglejmo še lestvice posameznih skupin:

SKUPINA A						
Zarja	3	1	2	0	3:1	4
Gaja	3	1	2	0	3:2	4
Breg	3	0	2	1	1:2	2
Primorec	3	1	0	2	1:3	2
SKUPINA B						
Vesna	3	3	0	0	7:1	6
Kras	3	2	0	1	10:3	4
Primorje	3	1	0	2	6:2	2
Aurisina	3	0	0	3	2:19	0

NAJBOLJŠI STRELCI

4 gole: Starc (Vesna)

3 gole: Olivo (Kras) in Caharija (Primorje)

2 gola: Guglia (Kras)

SPORED

Danes ob 20.00 uri: Zarja - Kras

Jutri ob 20.00 uri: Vesna - Gaja

Zmagovalca se bosta v soboto potegovala za osvojitev Racetovega memoriala, poraženca pa v petek za tretje mesto.

B. R.

ODBOJKA

TROFEJA BAZOVIŠKIH JUNAKOV

Koprčanke so tudi letos osvojile prvo mesto

Drugo mesto je pripadlo presenetljivemu Sokolu, tretje Slogi in četrto Bregu - Radešićeva in Grgičeva najuspešnejši igralki

Odbojkarski klub Koper je tudi letošnji nesporni zmagovalec prehodne «Trofeje bazoviških junakov». Na turnirju, ki ga vsako leto prireja športno združenje Sloga v sodelovanju z odborom za počastitev spomina štirih padlih slovenskih junakov, je namreč tudi letos koprska šesterka predvajala za razred boljšo odbojko in je povsem zasluženo osvojila prvo mesto.

Z zmago nad Merkurjem iz Nove Gorice in nad Slogo se je v veliki finale letos uvrstil Sokol in prikazal že dobro uigranost, temperamentnost, manjka pa mu seveda, kontinuiteta, kar pa je povsem logično, saj so naše ekipe šele na začetku z delom.

Končni izid finala (3:0) nekoliko vara, saj se je Sokol dobro upiral Kopru, popustil pa je prav v končnicah setov, tako da je rezultat ostal vedno trdno v rokah Koprčank.

V boju za tretje mesto pa je v jutranjih urah Sloga premagala Breg, prav tako s čistim 3:0. Gledali smo lepo tekmo, prevladoval je seveda agonizem, vendar pa tudi dolgih, navdušujočih in tehnično dovršenih akcij ni manjkalo. Zelo so se izkazale mlajše igralke in so dokazale, da se vneto borijo za mesto v prvih ekipah.

Tako je tudi ta manifestacija, ki je potekala ob 10-letnici Sloge in 10-letnici Združenja slovenskih športnih društev v Italiji, ki je bilo tudi pokrovitelj turnirja šla v arhiv. Turnir je vsekakor dobro uspel, kar organizatorjem, športnim delavcem Sloge, daje novega elana, tako da bo prihodnje leto po vsej verjetnosti prisotnost ekip še večja. Seveda, so bile vse nastopajoče ekipe nagrajene.

Na šesto, oziroma sedmo mesto sta se uvrstila ex aequo Kontovel in športno združenje Bor. Prvi je prejel pokal «Italia Assicurazioni» — Prelec Edi, drugi pa pokal Slovenske prosvete. Na petem mestu je Merkur iz Nove Gorice, ki je prejel pokal urarne in zlatarne Viviana Sossi, Bregu je za četrto mesto šel pokal pokrajinskega odbora CONI, Sloga je za tretje mesto prejela pokal Slovenske kulturno-gospodarske zveze, Sokol za drugo mesto pokal openske Hranilnice in posojilnice, odbojkarski klub Koper pa je prejel za prvo mesto pokal ZSŠDI ter prehodno «Trofejo bazoviških žrtev», ki jo je tako osvojil že drugič.

Organizator je podelil še spominske kolajne vsem kapetanom ekip, komisija, ki so jo sestavljali sodniki Facchettin, Caputo, Manzin, Svandelic, Chirò in Bertocchi pa je proglasila za najboljšo in najbolj perspektivno mlado igralko turnirja, igralko odbojkarskega kluba Kopra Mileno Radešič, prejela je knjižni dar Tržaške knjigarne. Ista komisija je dalje proglasila igralko Sloge Miro Grgič za najbolj popolno, požrtvovalno igralko, z največ zaslugami za uspešno igro svoje ekipe na turnirju. Grgičeva je prejela plaketo deželnega odbora CONI.

Skratka manifestacija je povsem izpolnila pričakovanja in je svojo tradicijo še bolj utrdila.

NA BALINARSKEM TURNIRJU

Tudi letos izredno kakovostna in množična udeležba

Tudi letošnjega balinarskega turnirja, ki ga je priredilo Združenje slovenskih društev v Italiji v okviru proslav v počastitev spomina bazoviških junakov, se je udeležilo rekordno število društev iz zamejstva in iz matične domovine. Boji, ki so potekali po kraških vaseh od Bazovice do Nabrežine so prinesli zmago Skali iz Sežane, ki je bila v postavi Guštin, Perhavec, Šemrov in Fajt gotovo za razred boljša od ostalih. Zanjo je igral tudi Darko Guštin, ki bo na bližnjem svetovnem prvenstvu v Veroni (1. - 4. oktober) skupaj s Petričevićem iz Zagreba in Rožmanom iz Ljubljane zastopal jugoslovanske barve.

Pred zaključni : nagrajevanjem je na vrtu Gospodarske zadruge prisotne pozdravil predsednik ZSŠDI Boris Simoneta, ki je med drugim poudaril, da tekmovanje presega zgolj ozki športni pomen ker sodi v širši okvir proslav bazoviških junakov, ki so potrdile predanost antifašističnim načelom in idealom NOB. Obenem pa sodi tudi v okvir proslav ob 10-letnici ZSŠDI.

S svoje strani pa je Mirko Križmančič, predsednik odbora za proslavo zaželel, da bi se tudi naslednje leto srečali v Bazovici.

Sledilo je nagrajevanje. Kot smo omenili, je prvo mesto osvojila Skala iz Sežane, ki je bila nagrajena z 2. pokalom bazoviških žrtev, pokalom ZSŠDI in pokalom odbora za proslavo, pokale pa so dobile tudi vse druge ekipe, ki so se uvrstile do osmega mesta.

Rezultati balinarskega turnirja

1. Zarja
2. Zarja (Lj.)
3. Gaja
4. Cerknica
5. Polet
6. Općine Hrast
7. Kraški dom
8. Komen
9. Kras
10. Skala
11. Nevio TS
12. Brinj Olimpia
13. Gradina
14. ZSŠDI Modri val
15. Sokol
16. Medvode Draga

Zarja (Lj.) 3, Cerknica 13; Cerknica 10, Hrast 13; Hrast 13, Komen 2; Skala 13, Nevio 6; Skala 13, Draga 6; Modri val 3, Draga 13; Hrast (Kobjeglava) 2; Skala (Sežana) 13; Skala

KONČNI VRSTNI RED: 1. Skala (Sežana), 2. Hrast (Kobjeglava), 3. Cerknica, 4. Draga (Orlek), 5. Nevio (Općine), 6. Modri val (Koper), 7. Zarja (Ljubljana), 8. Komen

TV

EP DANES V SPLITU

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

13.30 neposreden prenos (plavanje)

LJUBLJANA

18.30 neposreden prenos (drugi program)

KOPER

16.00 posreden prenos tekme v vaterpolu (Jugoslavija — Madžarska), sledi ob 16.50 neposreden prenos skokov v vodo in ob 18.30 neposreden prenos plavanja

JADRANJE

NA JEZERU CAVAZZO

SIRENINI JADRALCI SO SE ODREZALI

Najuspešnejša med njimi sta bila Bogatčeva in Sterni

Z nedeljsko regato na jezeru Cavazzo, kjer so jadralci Sirene nastopili množično, se je zaključila sezona za kadete. Nastopilo je 40 jadralcev in član SVBG, Benussi je potrdil svojo odlično formo in zmagal kakor na Sirenini regati dan prej. Tudi jadralci Sirene (jadralo jih je kar 10) so pokazali svoje znanje in se dobro uvrstili.

LESTVICA:

1. Benussi Furio (SVBG)
2. Busdachin Ivo (CDVM)
3. Rocco Perelli (SVBG)
7. Bogatec Arjana (Sirena)
8. Peter Sterni (Sirena)
12. Davorin Starc (Sirena)
13. Maksi Ferfolja (Sirena)
21. Aleksander Panjek (Sirena)
35. Karlo Ferfolja (Sirena)
36. Martina Grilanc (Sirena)
38. Tatjana Pertot (Sirena)

Poleg optimistov sta jadrala tudi mladinca razreda evropa: Starc Aleksander in Bogatec Lorenzo. Uvrstila sta se dokaj dobro, tudi glede na to, da so pri trčenju Bogatcu precej pokvarili jadrnico. Starc se je med 13 tekmovalci uvrstil na sedmo mesto, medtem ko je bil Bogatec diskvalificiran.

Prihodnjo nedeljo bo zaključna regata razreda evropa, kjer bodo nastopali tudi jadralci Sirene. S to regato bo konec sezone za mladince, kot je Sirenina regata bila zaključna za kadete. Člani Sirene bodo jadrali še na jadrnicah IOR za «Jesenski pokal» prvo nedeljo oktobra in tako bo društvo zaključilo svojo nadvse plodno sezono, v kateri se je vrinila med tistih štiri ali pet društev, ki v našem zalivu v mladinskih razredih nekaj veljajo.

M. P.

V NEDELJO NA PROGI SESLJAN - ŠEMPOLAJ

Več kot 200 rolkarjev na tekmovanju SK Devin

V devinskem taboru je v zadnjem času zelo živahno, namreč mrzlično se pripravljajo na rolkarsko tekmovanje na progi Sesljan - Šempolaj, ki bo v nedeljo, 13. septembra. To tekmovanje (pod pokroviteljstvom ZSŠDI in v sklopu desetletnice istega društva) je za Devin zelo važno, saj je eno izmed veljavnih za dodelitev državnih naslovov. Za to priliko je društvo dalo tiskati dvojezični prospekt na šestih straneh, v katerem je program tekmovanja, pozdrav predsednika ZSŠDI ter kratka zgodovina Smučarskega kluba Devin.

Da so devinski delavci lahko uresničili to pobudo gre zahvala predvsem nabrežinski in openski hranilnici.

Proga, kot že omenjeno, bo potekala iz Sesljana do Šempolaja. Predvideni so tri starti in sicer med Mavhinjami in Prečnikom bodo startali najmlajši ob 10. uri ter bodo morali prerolkati 2500 metrov.

Deset minut kasneje bo nov start v Mavhinjah. Tu bodo startale vse ženske kategorije ter mlajši mladinci. Dolžina proge bo 3800 metrov.

Zadnji start bo v Sesljanu ob 10.30, startali bodo starejši mladinci, člani in vse druge starejše kategorije.

Cilj bo za vse na križišču nad Šempolajem.

Organizator predvideva, da bo na tem tekmovanju nastopilo preko 200 tekmovalcev.

Nagrajevanje bo v popoldanskih urah v devinskem gradu.

Š. F.

TOTIP

1. —	1. Thomas	2
	2. Tre non	X
2. —	1. Cavaradossi	X
	2. Isonzo	2
3. —	1. Alaimo	2
	2. Caladia	1
4. —	1. Bihesco	1 2
	1. Covolo	2 1
5. —	1. Loregolo	2
	2. Rasty	X
6. —	1. Berta di Laon	X
	2. Nobreg	X

KVOTE: 12 — 38.240.900 lir, 11 — 760.000 lir, 10 — 68.000 lir.

Totocalcio

Avellino - Bari	X
Bologna - Reggiana	X
Catanzaro - Cesena	1
Cavese - Perugia	X
Como - Cagliari	X
Fiorentina - Foggia	1
Inter - Milan	X
Juventus - Torino	2
Napoli - Ascoli	1
Palermo - Catania	1
Pisa - Lazio	1
Sampdoria - Sambenedett.	1
Spal - Verona	2

KVOTE

13 — 14.971.700 lir

12 — 523.300 lir

Uspel Pohod bazoviških junakov

V okviru športnih proslav bazoviških junakov je planinski odsek ŠZ Sloga organiziral tudi planinski pohod, ki je potekal po skrajnovzhodnem Krasu. Vetrovno in muhasto vreme je sicer nekoliko okrnilo udeležbo, vendar je kljub temu pohod uspel.

Planinci so prehodili približno štiri ure poti, ki se je vila od Bazovice po kraških poteh do doline Glinščice ter nazaj na Kokoš, od koder so krenili do spomenika padlim v Bazovici.

Pohod bo odslej tradicionalen in predstavniki raznih planinskih odsekov tudi iz matične domovine so že obljubili, da ga bodo vnesli v svoj letni program. Tako bodo planinci z večkratno udeležbo nagrajeni s spominsko značko kot predvideva novi pravilnik pohoda.

Srečanje med voditelji odbojke dveh dežel

Na pobudo odbojkarske komisije pri Združenju slovenskih športnih društev v Italiji je prišlo med turnirjem za «Trofejo bazoviških žrtev» do srečanja med ZSŠDI ter najvišjimi predstavniki deželne odbojkarske federacije s Pipanom ter Jacolinom, s predsednikom deželnega odbora CONI Civellijem, na razgovorih pa je bil prisoten tudi tajnik odbojkarske zveze Slovenije Janez Kranc, predstavnik Zveze socialistične mladine Slovenije Janez Pevc ter predstavnik Zveze telesnokulturnih organizacij mesta Ljubljana Niko Božič. Na tem sestanku je bil zaključen prvi krog globljih stikov med deželnimi športnimi komponentami ter predstavniki športnih krogov iz matične domovine, kot je v svojem pozdravnem nagovoru dejal predsednik ZSŠDI Boris Simoneta. V zadnjem letu je namreč ZSŠDI predvsem na odbojkarskem področju vneto iskalo globljih stikov, se zavzemalo za korenitejše sodelovanje ter globlji razgovor med obema komponetama, italijansko in slovensko ter skušalo odigrati vlogo mostu. Da mu je to povsem uspelo priča sobotno srečanje, na katerem so vsi predstavniki izrekli veliko pohvalnih besed, se zavzeli za resnično trdne in trajne odnose med obema narodnostima, predvsem pa so vsi poudarili vrednost in pomen športa ter športnikov, ki so daleč pred drugimi našli pravo pot, ter prešli od besed k dejanjem. To je tudi v svojem daljšem nagovoru poudaril predsednik pokrajinskega odbora odbojkarske zveze FIPAV dr. Domenico Jacolino, ki se je v imenu deželnega odbora CONI v zadnjem letu velikokrat v spremstvu predstavnikov ZSŠDI sestal : sorodnimi partnerji v matični domovini in iskal skupnih poti. Predsednik deželnega odbora CONI Civelli je ponovno izrazil stališče, da je treba vsekakor iskati novih poti, se še bolj zavzemati za večje in globlje odnose med obema narodnostima ter se zahvalil predsedniku združenja Simoneti za delo, ki ga združenje opravlja. V imenu slovenske delegacije pa je spregovoril tajnik odbojkarske zveze Slovenije Janez Kranc ter dejal, da so prvi sadovi sodelovanja med FIPAV in Odbojkarsko zvezo Slovenije že vidni. Tako obstaja že precej podroben načrt skupnega programskega dela na področju izmenjave strokovnih moči na raznih seminarjih. Dalje je vedno več zanimanja za miniodbojko, ki se je na italijanskih igriščih povsem uveljavila. Kar pa je najvažnejše je to, da je prvič v povojnih letih prišlo do obiska in trdnega stika med obema organizacijama, med obema odbojkarskima forumoma, kar je mogoče največji in najvidnejši znak nove politike, ki si močno utira pot. ZSŠDI je pri tem odigralo primarno vlogo in izpolnilo svojo primarno funkcijo, je še nadalje poudaril Janez Kranc. Tajnik Odbojkarske zveze Slovenije je nato podelil predsedniku odbojkarske komisije pri ZSŠDI Peterlinu ter predsedniku deželnega odbora CONI Civelliju in predsedniku deželnega odbora odbojkarske zveze Pipanu priznanje, predsedniku pokrajinskega odbora odbojkarske zveze dr. Domenicu Jacolinu pa je izročil najvišje priznanje, ki ga lahko Odbojkarska zveza Slovenije komu podeli, za zasluge, ki jih ima za razvoj odbojke. S svoje strani pa je Jacolino podelil tajniku Odbojkarske zveze Slovenije Krancu priznanje, plaketo pokrajinskega odbora CONI ter priznanje s spominsko kolajno na to srečanje.

Razgovori so se potem še dolgo zavlekli, zadobili so tudi širšo tematiko, saj so se prisotni lotili obravnave široke palete problemov, ki so vidni pri našem športu, skupni pri obeh kompenentah, slovenski in italijanski. V diskusijo pa so posegli in dali svoj doprinos še Peterlin, Simoneta in Pipan.

Delovanje ZSŠDI

ZSŠDI obvešča, da bo v četrtek, 10. t.m., ob 18. uri na sedežu ZSŠDI v Trstu, Ul. sv. Frančiška 20, komisija za nogomet. Obvezna prisotnost.

* * *

ZSŠDI obvešča, da bo v četrtek, 10. t.m., ob 20. uri sestanek teritorialnega odbora. Dnevni red predvideva pregled programov za naslednjo sezono.

OBVESTILA

ŠZ Sloga — planinski odsek

vabi 13. in 14. septembra člane in prijatelje na vzpon na Triglav, preko Krme do Kredarice (prenočišče), drugi dan na vrh in povratek.

Zbirališče z osebnimi avtomobili v Bazovici v nedeljo, 13. septembra, ob 6.30.

* * *

Košarkarski odsek ŠZ Bor

obvešča, da bodo treningi za igralce letnikov 1967-1968 do začetka šolskega leta dvakrat dnevno (razen ob sobotah) ob 9.00 in 18. uri. Treningi za igralce letnika 1969 bodo do začetka šolskega leta prav tako dvakrat dnevno in sicer ob 10.00 in 16.30. Vsi treningi bodo na stadionu «1. maj».

NOGOMET

V DEŽELNEM POKALU

Nezaslužen poraz Vesne proti Krasu

Vesna — Kras 4:7 (2:0, 3:3)

VESNA: Cossutta, Schettini, Kodarin (v 62. min. Zucca), A. Somma, Basiaco, Perisutti, Corbatti, Picchieri, Cicchese (v 62. min. Bruno), Kostnapfel, Košuta.

KRAS: Paulin, Škabar, Terčon, Puntar, Blažina, Tavcar, L. Milič, Villalta, Guglia, Salice, Olivo.

STRELCI: v 8. min. Cicchese, v 31. min. Corbatti, v 53 min. F. Košuta, v 66. min. Terčon (11-metrovka), v 75. min. Zucca (avtogol), v 77. min. Terčon. Za Vesno je uspešno izvedel 11-metrovko Schettini, F. Košuta in Perisutti sta jo zastreljala, za Kras pa so bili uspešni Salice, Olivo, Terčon in Puntar.

Vesna prav gotovo ne more biti zadovoljna s tem, kot se je končalo srečanje, še zlasti glede na to, kar je med tekmo pokazala. Nastopila je s pomlajeno ekipo, ki pa je s prizadevnostjo (česar ne moremo trditi za Kras) že po prvem polčasu vodila z 2:0, ter kmalu po začetka drugega polčasa povišala na 3:0 ob tem pa zapravila še vrsto lepih priložnosti. Po napaki nad Blažino v kazenskem prostoru pa je Kras z 11-metrovko zmanjšal zaostanek, zaigral nekoliko boli prizadevno, vendar nezasluženo prišel do drugega gola, saj je Zucca nespretno poslal žogo v lastno mrežo. Končni rezultat regularnega dela srečanja je z lepim zadetkom postavil Terčon, ki je bil eden boljših pri Krasu.

Podaljška, v katerih je pri mladih igralcih Vesne prišla na dan tudi utrujenost, nista več spremenila rezultata, pri streljanju enajstmetrovk pa je bil Kras uspešnejši.

Uredništvo, uprava, oglasni oddelek, TRST, Ul. Montecchi 6, PP 559 Tel. (040) 79 46 72 (4 linije)
Podružnica Gorica, Drevored 24 Maggio 1 — Tel. (0481) 8 33 82 - 8 57 23
Naročnina
Mesečno 7.000 lir — celoletna 84.000
V SFRJ številka 5,50 din, ob nedeljah 6,00 din, za zasebnike mesečno 80,00, letno 800,00 din, za organizacije in podjetja mesečno 100,00, letno 1000,00.
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Za SFRJ Žiro račun 50101-603-45361 «ADIT» DZS 61000 Ljubljana Gradišče 10/II. nad., telefon 22207
Oglasi Ob delavnikih: trgovski 1 modul (šir. 1 st., viš. 43 mm) 27.000 lir. Finančni 900, legalni 800, osmrtnice 300, sožalja 400 lir za mm visine v širini 1 stolpca. Mali oglasi 200 lir beseda. Ob praznikih: povišek 20%. IVA 15%. Oglasi iz dežele Furlanije-Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi, iz vseh drugih dežel v Italiji pri SPI.
Stran 8 8. septembra 1981
Odgovorni urednik Gorazd Vesel
Izdaja in tiska ZTT Trst
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

MILTON OBOTE SPET ZAPROSIL TANZANIJO ZA POMOČ

DVE LETI PO PADCU DIKTATORJA AMINA V KAMPALI ŠE VRE

Podivjana soldateska spet ropala civilno prebivalstvo

NAIROBI — V enem najhujših incidentov zadnjega časa so se nedisciplinirani ugandski vojaki to soboto in nedeljo lotili sistematičnega ropanja po hišah v kraju Wakiso, 22 kilometrov zahodno od Kampale, te pri tem ubili več civilistov. Očitno je torej, da povzroča nediscipliniranost v vojski ugandski vladi dr. Oboteja več skrbi kot dejavnost protivladnih gverilcev, zato je tudi sklenila s Tanzanijo nov obrambni sporazum, po katerem naj bi v deželi ostalo do tisoč tanzanijskih vojakov.

Do incidenta v kraju Wakiso je prišlo, kot trdijo policijski viri v Kampali, po sporu med samimi vojaki, ki so se nato spravili nad civilno prebivalstvo, ga začeli ropati in pobijati. Kot so povedali očividci, so vojaki odpeljali naropano blago na desetih tovornjakih. Policija za zdaj še raziskuje incident, kaže pa, da se je ropanja in nasilja nad civilisti udeleževalo stotine vojakov.

Nekaj dni pred tem je prišlo do podobnega oboroženega incidenta v sami prestolnici Kampali. Po tistem, ko so policaji ustrelili štiri vojake, ki so ropali imetje civilstov, je prišlo do kratkega oboroženega spopada med vojsko in policijo. Predsednik Obote je namreč po svoji volilni zmagi decembra lani sklenil, da bo vojsko umaknil v vojašnice ter prepustil skrb za vzdrževanje reda policiji. Toda vojska, ki je pol leta pred tem z udarom odstavila predsednika Binaiso in vladala deželi s pomočjo vojaške komisije, se ni hotela umakniti in tako doživlja Uganda ta čas nekakšno dvovladje: tako vojska kot policija postavljata cestne zapore in pregledujeta ljudi, občasno pa prihaja med njima do oboroženih spopadov.

Najhujše so razmere v pokrajini Zahodni Nil, koder še zmerom deluje preostanki sil predlani aprila strmoglavljenega diktatorja Idija Amina. V tej pokrajini ima vojska praktično proste roke in kot poročajo, se često znaša nad civilnim prebivalstvom, kolikor ga je še ostalo: večina ga je namreč zbežala v sosednji Zaire. Konec tedna je v Zahodnem Nilu prišlo do novih oboroženih incidentov.

Prav te neurejene notranje razmer, ki onemogočajo kakšno korenitejšo obnovo dežele ter zavirajo dotok prepotrebne tuje pomoči, so bile razlog za to, da je Obotejeva vlada izprosila nov obrambni sporazum s Tanzanijo, četudi je le-ta pred meseci napovedala, da bo konec junija nepreklicno končala svojo vojaško navzočnost v deželi ob Viktorijinem jezeru. O tem novem sporazumu se je konec junija, po končanem 18. afriškem vrhu v Nairobiju, pogovarjal v Dar Es Salaamu s tanzanijskim voditeljem Nyererejem dr. Obote, sklenil pa ga je pred mesecem podpredsednik Paulo Muwanga, ki je tudi obrambni minister.

O sklenitvi tega novega obrambnega sporazuma dolgo časa niso javno ničesar objavili, pač zato, ker je bil v nasprotju s poprejšnjimi tanzanijskimi zagotovili. Predsednik Nyerere je namreč to pomlad napovedal, da bo do konca junija v celoti umaknil iz Ugande 10.000 tanzanijskih vojakov, češ da ne more več zdržati finančnega bremena, sicer pa da je čas, da se Ugandčani postavijo na lastne noge. Kot je rekel Nyerere, Tanzanija ne bo obnavljala obrambnega sporazuma z Ugando . . . Vsekakor nisem noben kolonialist . . . je dodal Nyerere, pri čemer je namignil na očitke, ki jih je bilo slišati na rovaš tanzanijske vojaške navzočnosti v Ugandi s strani nekaterih sosednjih afriških držav, predvsem Kenije in Sudana.

Toda čeprav so v Dar Es Salaamu konec junija objavili, da so svojo vojsko v celoti umaknili iz Ugande, pa so dobro obveščeni viri v Kampali mesec dni pozneje trdili, da je v deželi še kakih 3.000 tanzanijskih vojakov in 1.000 policajev, največ okrog Entebbeja ob Viktorijinem jezeru, koder je mednarodno letališče in predsednikova palača. Pred dnevi pa so v Dar Es Salaamu uradno potrdili, da so sklenili z Ugando nov obrambni sporazum, po katerem je v deželi ostalo . . . manj kot tisoč . . . tanzanijskih vojakov, vendar samo za to, da bi pomagali pri urjenju ugandske vojske, v nobenem primeru pa teh vojakov trdijo v Dar Es Salaamu, ne bodo uporabili v protigverilskih operacijah ali za vzpostavljanje reda v deželi.

Devet mesecev po volilni zmagi, ki ga je znova pripeljala na oblast — po tistem, ko ga je bil pred desetimi leti strmoglavil Idi Amin — je dr. Obote očitno še zmerom na začetku uresničevanja svojega napovedanega programa nacionalne pomiritve in gospodarske obnove dežele. Ugando slej ko prej razjedajo notranja politična in plemenska nasprotja. Ta izrabljajo največ protivladni gverilci, ki so v zadnjem času sprožili nekaj novih napadov na policijske postojanke v notranjosti. Skratka, v takšnih razmerah se Uganda še nekaj časa ne bo sposobna postaviti na lastne noge.

TIT DOBERŠEK

LECCE — Mladi amaterski napovedovalec neke zasebne radijske postaje je včeraj postavil svojevrsten rekord. Pred mikrofoni je pri zadevni «disc-jokey» vztrajal kar 230 zaporednih ur, pri čemur je vsake štiri ure počival 15 minut. Prejšnji rekord je porušil za celih 7 ur in 44 minut.

Odprli razstavo v Špetru

ŠPETER SLOVENOV — Po poletnem premoru so v soboto v špetrski Beneški galeriji ponovno odprli stalno skupinsko razstavo umetnosti in obrtništva. Do konca meseca bodo na ogled dela umetnikov Silvana Zompicchiattija, Daria Pinose, Danteja Italie, Giovannija Vogriga, Daniele Ronchi in Giannija Osgnacha. Razstavo prireja Združenje beneških umetnikov.

V Prištini razkrivajo kontrarevolucijo

PRIŠTINA — Sojenje organizatorjem in idejnim vodjem sovražnih demonstracij, ki so se začele v študentskem centru v Prištini 11. in 26. marca, je dokazalo, da so kontrarevolucijo pripravljali temeljito in dalj časa. Spet se je izkazalo, da je bila v ozadju domnevno spontanih socialnih zahtev premišljena in vnaprej pripravljena akcija za spodkopavanje sistema, socialistične ureditve ter bratstva in enotnosti.

Organizatorjem, ki so zakrivili kaznivo dejanje združevanja z namenom odpraviti oblast delavskega razreda in federativno ureditev države, je okrožno sodišče v Prištini (pod predsedstvom Orhana Rekatharija) izreklo zaporne kazni od 6 do 15 let. Med sojenjem je bilo dokazano, da je bila iredentistična dejavnost 21 obsojenih časovno usklajena, čeprav so bili formalno razdeljeni na tri skupine, ki so se ob začetku nacionalističnih nemirov združile v eno iredentistično akcijo.

Prva skupina, ki jo je vodil Gani Koči (obsojen na 15 let zapora), je do podrobnosti izdelala načrt za začetek demonstracij ter insceniranih neredov v menzi študentskega centra. Kot je bilo ugotovljeno v glavni preiskavi, je skupina že pred razbijaškim izgredom v menzi dokončno določila, kdaj se bo akcija začela, pa tudi naloge vsakega posameznega člana. Naslednji dan tik pred začetkom akcije 11. marca, se je skupina spet sestala. Vseh 25 študentov je v skladu z dobro premišljenim scenarijem začela v menzi in drugih prostorih točno ob 19. uri prevračati mize, lomiti stole in razbijati okna, potem je pa šla še pred študentske domove in njihove stanovalce pozivala k demonstracijam.

Kmalu zatem se je kolona demonstrantov napotila proti pokrajinskemu komiteju ZK. Kot so se dogovorili že med pripravami, so sprevod vodili «aktivisti» iredentistične skupine. Murat Musliju (obsojen na 13 let zapora), Kadri Krieziu in Januzi (obsojena vsak na 10 let), Ramadan Dobra (obsojen na osem let), Selim Geci in Bedri Deliu (vsak šest let zapora), njihove parole so že takrat pokazale, da nikakor ne gre za zahteve po «izboljšanju standarda», temveč za sovražne ultimate. Tedaj je prišel tudi vodja druge iredentistične skupine Ali Ljajici, ki je v govorniški pozi spodbujal svoje privržence: «Kakšna moč je to, energija, mladostna kri — kakšna moč — odgovorite s silo».

Na sojenju v Prištini je Ali Ljajici (obsojen na 15 let zapora) priznal, da se je njegova skupina sestala že pred demonstracijami 26. marca z namenom, da bi do jutra določila dokončni načrt za akcijo in razdelila «zadolžitve». Zjutraj je na prištinskih ulicah spet prišlo do nacionalističnih in kontrarevolucionarnih neredov. Kot je bilo dokazano in kot so potrdili tudi člani skupine sami, so organizatorji vodili študente z jasnimi sovražnimi kontrarevolucionarnimi in iredentističnimi parolami. Vsak član je izvrševal dogovorjene naloge: Hamdi Hajdini je pisal gesla, agitiral med študenti in sodeloval pri blokadi študentskega doma; Ali Ljajici je študente prepričeval o «izkoriščanju Trepče», zlonamerno in lažno prikazoval popis prebivalstva ter pozival k ustanovitvi republike; Riza Demaj je zbranim prebral «študentske zahteve» in poudaril, da so študentje, če le-te ne bodo izpolnjene, «pripravljeni na vse». (dd)

V TEHERANU SE VESELIJO VERSKIH ZAPLETOV V EGIPTU

Iran vztraja pri zamisli o izvozu islamske revolucije v druge države

V tej luči sta premirje in mir z Irakom neuresničljiva

TEHERAN — Množični spopadi v Egiptu v zadnjih dneh so dali ministrstvu za zunanje zadeve Islamske republike Iran možnost, da čeprav v omiljeni obliki kot v preteklosti ponovi staro tezo ajatulaha Homeinija o potrebi in neizogibnosti «izvoza iranske islamske revolucije» v države, kjer živijo mohamedanci, a tudi v druge dežele ne glede na versko pripadnost.

Iransko zunanje ministrstvo poudarja, da so neresnične trditve Egipta o množičnih spopadih med muslimani in krščansko koptsko versko ločino. V Teheranu so prepričani, da smo priča gibanju, «ki neizpodbitno dokazuje začetek islamskega preverjanja v muslimanskih državah Črne celine», a obenem dodajajo, da bo preteklo precej časa do končne uresničitve tega «od boga navdihnjenega gibanja».

V poltretjem letu je islamska revolucija v Iranu presla več različnih ideoloških in taktičnih obdobij o nujnosti izvoza revolucije, ki oi potrjeval uspeh iranske revolucije. Začetna zamisel, ki se je rodila, ko je bila iranska revolucija najmočnejša, je smatrala za potrebno, da se revolucija razširi najprej na sosednje države, kjer živijo pripadniki iste muslimanske verske ločine kot v Iranu — šiiti.

Pred mesecem ubiti ideolog vladajoče Islamske republikanske stranke Hasan Ajat pa je začetno Homeinijevo zamisel razširil s predlogom o ustanovitvi «mednarodne islamske vlade».

V Bagdadu so tezo o «izvozu revolucije» dobro izkoristili za propagandno gesto ob napadu na Iran s trditvami, da se Teheran vmešava v notranje zadeve tujih držav. Leto dni po iraško - iranski vojni v Teheranu še vedno zatrjujejo, da podpirajo iraški šiiti Iran in da so režimu Sadama Huseina dnevi šteti. To pa dokazuje, da Iran ni spremenil svojega zadržanja glede mirne rešitve iransko - iraškega spora. Trditve, da so pogajanja z Bagdadom nemogoča, dokler so iraški vojaki na iranskem tlu, so v luči iranskih ocen dogajanj v Egiptu torej le pretveza. Mir z Irakom in že samo premirje bi namreč neizpodbitno dokazal, da je propadla Homeinijeva zamisel o «izvozu islamske revolucije v Irak». Kaj takega pa si islamski fundamentalisti ne morejo privoščiti, kar samo po sebi potrjuje prepričanje številnih političnih opazovalcev, da so vsi sedanji in bodoči mednarodni poskusi za mirno rešitev iransko - iraškega spopada obsojeni na propad, dokler bo v Teheranu vladala sedanja garnitura.

Komunike iranskega zunanjega ministrstva pa obenem tudi dokazuje, da skušajo sedaj šiitski fundamentalisti poskusiti srečo v Egiptu. Mimo campdavidskega sporazuma jim je bil egiptovski predsednik Anvar el Sadat vedno trn v peti, saj je prvi nudil zatočišče pobeglemu šahu in je med najostrejšimi kritiki sedanjega iranskega režima. Sadat neprestano trdi, da je Homeini «nevaren verski blaznež», ki bi se ga morala mednarodna skupnost rešiti. V Teheranu se torej veselijo in umetno napihujejo Sadatove težave z verskimi skrajneži. Trditve o začetku islamske revolucije v Egiptu pa so pretirane. Vsekakor pa je iransko vztrajanje na «izvozu svoje revolucije» nevarno za ves islamski svet, saj vnaša nove napetosti na že dovolj eksplozivna območja.

Skrb za kmetijstvo

Priznati je treba, da je libijski voditelj Gedafi, ne glede na različna tolmačenja njegovega dela, te dni zelo aktiven. Včeraj se je na primer posvetil slovesnemu odrtju nove tovarne umetnih gnojil. Tradicionalni trak je prerezal ob pomoči nekega nikaragujskega častnika. (Telefoto AP)

Novosti zadnjih dni vam priporoča
ZALOŽNIŠTVO TRŽAŠKEGA TISKA

ESEJ O LEPOTI
Estetska misel Josipa Vidmarja o pojavih v tvarnem svetu, življenju in umetnosti

SEN MORJA
S «staroversko» preciznimi pejsaži naših krajev se vam predstavlja pozabljeni tržaški pesnik Janko Samec

REVOLUCIONAR MIRO, ŽIVLJENJSKA ZGODBA ANTONA UKMARJA
Osebnost, delo, boj proseškega rojaka v mednarodnem delavskem gibanju je opisal Rastko Bradaškja (slov. in ital. izdaja)

REZIJA - JEZIK ZEMLJE, JEZIK KRUHA
Popis družbenih, kulturnih in gospodarskih dobrin, problemov ter načrtov je prispeval Renato Quaglia, eden od pobudnikov zadruge Ta rožina dolyna

PRAVCE MOJGA TAT AN MOJE MAME
Zbirka narečnih pravljic iz Nadiških dolin, kot jih je poslušala in zapisala Ada Tomasetig

— *da boste na počitnicah, ko imate čas, razgibavali tudi svojega duha*
— *in da vam ne bo žal, če bo kak dan slabo vreme*

MORSKE VESTI - PRIMORSKE VESTI - PRIMORSKE

Močna burja in sivi oblaki ponagajali Neptunovemu krstu

Letos je med 160 prvošolci srednje pomorske in prometne šole iz Portoroža tudi 35 deklet - Presenetljivo visok vpis v oddelek za ribiče

PIRAN — Nekaj manj kot 160 «suhozemskih kreatur» (vsi prvošolci se Neptunovega krsta niso udeležili, verjetno so se ga nekateri ustrašili), usmerjenih prvošolčkov srednje pomorske in prometne šole iz Portoroža, je v soboto stopilo pred vsemogočnega vladarja in boga vseh morij, oceanov in mlakuž — Neptuna. Med pomorščake so se tako zapisale mlade in nove moči.

Tradicionalni — 34. po vrsti — piranski Neptunov krst mladih srednješolcev, ki upajo, da bodo kmalu lahko pluli po morjih, ali pa vsaj delali v stiku z njim, je letos kot vsakič v Portorož in Piran privabil nekaj tisoč ljudi — kljub močni burji, sivim oblakom in nenavadno hladnemu septembru. Turistični delavci iz piranske občine so hoteli to privlačno ceremonijo, ki jo vsako leto požrtvovalno organizirajo dijaki in profesorji pomorske srednje šole, dodobra izkoristiti. Zato so letos prvič morski krst pripravili v popoldanskih urah, da bi množico, ki se natlači v piranske ozke ulice in pokrije obalo, zadržali dalje časa v pomorskem slavju. Takoj po krstu naj bi se namreč začel gusarski ples na piranskem Tartinijevem trgu, vendar se tudi dobro uro po krstu se ni začel. Veter je bil hladen, oblaki so grozili in kljub odojku, ki se je vrtel nad žarom, je velik del množice kaj kmalu pobrisal iz Pirana, najverjetneje samo zaradi neprijetnega vremena. Škoda, saj je tako težko oceniti, ali je bila zamisel obalnokraške turistične poslovne skupnosti iz Portoroža o popoldanskem krstu na mestu ali ne.

Letošnji Neptunov krst je bil krst v več smislih, po 35 letih obstoja pomorske srednje šole iz Portoroža (pomemben jubilej torej), je usmerjeno izobraževanje tudi za to šolo prineslo nekaj novosti. Šole, ki je s prihodom prvošolcev obrnila list svoje zgodovine, Neptun ni nič krstil, v svojem govoru pa je le poudaril: «Kako naj bi ne delil veselja z vami, dragi zemljani, saj bom le iz usmerjenega izobraževanja rekrutiral zveste podložnike, ki se bodo pripravljeni moško podrediti in pred milimi profesorskimi komisijami pokazati svoje odprte glave in krčevito zvestobo učenju in uspehu...»

V prvi letnik usmerjenega izobraževanja pomorske šole iz Portoroža se je vpisalo 160 učencev, predvsem iz obalnih občin, pa tudi iz notranjosti Slovenije, Istre in drugih jugoslovanskih krajev. Vpisani so v oddelek za luško-transportnega in špediterskega tehnika (to je novost), oddelek za elektrousmeritev, za nautike, ladijske strojnike, kar 14 pa jih je vpisanih v oddelek za ribištvo. To je nekoliko presenetljiva številka, ce upoštevamo, da je bilo zadnja leta z oddelkom za ribištvo zmeraj križ. Nemogoče je bilo spraviti toliko učencev skupaj, da bi jih bilo za en, pa čeprav majhen razred še špomladi se med ribiče ni hotel vpisati več kot eden... Čemu taka sprememba? Ladje izolskega TOZD Riba, bolše delovne razmere in predvsem dober zaslužek. Izolski ribiči so nagrajeni tudi glede na to, koliko ulovijo, to pa se zelo pozna ravno na njihovih ladjah. Ribiči na njih zaslužijo po dvakrat več kot kapitani, ki morajo pluti dolgo in daleč od doma s čezoceanskami. Mar to napoveduje (vsaj kar se kadrov tiče) preobrat v ribištvu? Za tiste, ki že dolga leta spremljajo gusarsko povorko z udeleženci po piranskih in portoroških ulicah, je bilo novo tudi izstopajoče kričanje ženskega dela «ujetnikov». Da, med 160 prvošolci na tej šoli je letos tudi 35 deklet. Pred 30 leti bi Neptunov krst prav gotovo nerad sprejel med pomorščake nežnejši spol. Še včeraj je v svojem govoru na primer pravil: «Mnogi, premnogi možje, ki sem jim zaupal, so se pobabili...» Vendar deklet med mladimi pomorščaki modro ni omenil... Največ teh deklet (18) je vpisanih na luško-transportni oddelek, nekaj pa celo na nautični. (Letos bo na pomorski šoli prva maturirala na nautičnem oddelku.) Kaže, da Neptunu, bri novačenju svojih podanikov res trda prede.

Letos so «ujetniki» z železno blagajno tudi bolj neizprosno zahtevali od ostalih zemljanov (turistov in radovednežev) konkretnih prispevkov. Črn zaboj so postavili na tla pred ljudi in tolkli po njem, ob tem pa pohlepno žlobudrali: «Denar, denar, denar...».

Sam krst so izvedli v domačem — piranskem oceanu. Po Neptunovem nagovoru, v katerem ni pozabil poudariti, kakšen zaščitnik poštenih pomorščakov je in «strah in trepet gusarjev, birokratov, pijandur, kurbirjev in drugih nepridipravov», pa vendar, «usmiljen in širokosrčen», so najprej bodoči pomorščaki za njim ponavljali prisego. Potem pa so jih gusarji in Neptunovi podaniki s prodnate plažice v Piranu pognali v morje. Tukanja letos ni bilo, ob mrzli burji pa je bil tudi tak krst vreden pravih možatih pomorščakov... Tako je Neptun, ki je prisegel iz globine svoje morske slave, izbral med sužnji mladce, ki bodo vredni, da se kot možje priključijo njegovi slavi.

Neptun je svoje opravil, turističnim delavcem, ki so pristavili lončke, pa je vreme ponagajalo

B. Š.

MILAN — Bivši poveljnik karabinjerjev general Umberto Capuzzo, ki ga je vlada imenovala za novega poveljnika vrhovnega štaba vojske, je imel včeraj uradno poslovilno srečanje z milanskimi kolegi.

nova podružnica crt v središču Trsta

10 VIA CASSA DI RISPARMIO — UL. CASSA DI RISP.
33 CORSO ITALIA — KORZO ITALIA
7 VIA GIOSUE CARDUCCI — UL. G. CARDUCCI
4 PIAZZALE MONTE RE — TRG MONTE RE
11 VIA GINNASTICA — UL. GINNASTICA
16 VIA CESARE BATTISTI — UL. C. BATTISTI
43/B SISTIANA — SESLJAN
10 PIAZZALE VALMAURA — TRG. VALMAURA
12 RIVA OTT. AUGUSTO — NAB. O. AUGUSTO
3 VIA LIONELLO STOCK — UL. L. STOCK
2 PIAZZA CAVANA — TRG CAVANA
42 VIA DI SERVOLA — UL. DI SERVOLA
133 VIALE MIRAMARE — DREV. MIRAMARE
42 BAGNOLI DELLA ROSANDRA — BOLJUNEC
161/1 PROSECCO — PROSEK
24 VIA SETTEFONTANE — UL. SETTEFONTANE
19 CAMPO S. GIACOMO — TRG S. GIACOMO

Ljudski vrt, zelena oaza, okoli katere se od vedno odvija živahna dejavnost. Ulica Giulia, Ulica Marconi, Ulica Battisti in — malo dlje — Ulica San Francesco, Ulica Coroneo ter važni prometni žili Ulica Fabio Severo in Ulica Rossetti. Na št. 1 Largo Giardino (stavba gleda tudi na Ulico Giulia) smo odprli novo agencijo CRT. Zavod Cassa di Risparmio di Trieste deluje tako še v enem važnem mestnem predelu in nudi svoje koristne usluge tudi tej četrti. Vedno bliže tvojemu domu.

1 LARGO GIARDINO

crt CASSA DI RISPARMIO DI TRIESTE

Studio Mark 536